

"ENERGOPROJEKT ENTEL" AD, BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O IZVRŠENOJ REVIZIJI KONSOLIDOVANIH
GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
ZA 2020. GODINU**

"ENERGOPROJEKT ENTEL" AD, BEOGRAD

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA O IZVRŠENOJ REVIZIJI KONSOLIDOVANIH
GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2020. GODINU

S A D R Ž A J

Strana

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI:

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU NA KONSOLIDOVANE
FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

Broj: 67/21-1

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**Akcionarima „Energoprojekt Entel“ a.d., Beograd****Izveštaj o reviziji konsolidovanih finansijskih izveštaja****Mišljenje**

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih godišnjih finansijskih izveštaja matičnog društva „Energoprojekt Entel“ a.d., Beograd (dalje u tekstu i: Matično društvo) i njegovih zavisnih društava i pridruženog društva (dalje u tekstu zajedno: Grupa), koji uključuju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2020. godine, konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan, kao i napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

Po našem mišljenju, konsolidovani finansijski izveštaji istinito i objektivno po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju konsolidovano finansijsko stanje Grupe na dan 31. decembra 2020. godine, kao i konsolidovane rezultate njihovog poslovanja i konsolidovane tokove gotovine za poslovnu godinu završenu na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji i računovodstvenim politikama obelodanjenim u napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (ISA) i Zakonom o reviziji Republike Srbije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku „Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja“. Mi smo nezavisni u odnosu na Grupu u skladu sa etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja u Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima. Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše mišljenje.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, kao i za ustrojavanje neophodnih internih kontrola koje omogućuju pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo Grupe je odgovorno za procenu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Grupu ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Grupe.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima „Energoprojekt Entel“ a.d., Beograd (Nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju konsolidovanih finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uverenja u razumnoj meri o tome da konsolidovani finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške; i izdavanje revizorskog izveštaja koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze, ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomске odluke korisnika donete na osnovu ovih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- *Vršimo identifikaciju i procenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvanih revizorskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaznje interne kontrole.*
- *Stičemo razumevanje internih kontrola koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Grupe.*
- *Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.*
- *Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da Grupa prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.*
- *Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja konsolidovanih finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u konsolidovanim finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.*

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Aкционарима „Energoprojekt Entel“ a.d., Beograd (Nastavak)

Ostale informacije

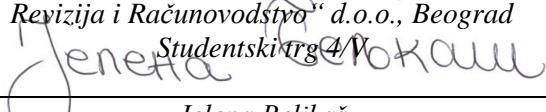
Usklađenost godišnjeg konsolidovanog izveštaja o poslovanju sa konsolidovanim finansijskim izveštajima

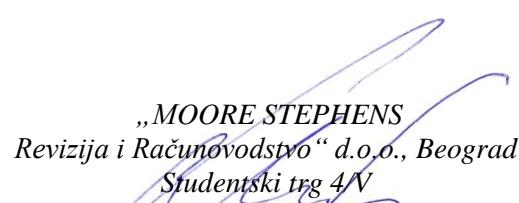
Rukovodstvo Grupe je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije uključene u Godišnji konsolidovani izveštaj o poslovanju, ali ne uključuju konsolidovane finansijske izveštaje i Izveštaj revizora o njima. Naše mišljenje o konsolidovanim finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uveravanje o njima.

U skladu sa zahtevima koji proističu iz Zakona o reviziji Republike Srbije izvršili smo proveru usklađenosti godišnjeg konsolidovanog izveštaja o poslovanju sa godišnjim konsolidovanim finansijskim izveštajima Grupe.

U vezi sa našom revizijom konsolidovanih finansijskih izveštaja, naša odgovornost u skladu sa Međunarodnim standardom revizije 720 - Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama, je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i konsolidovanih finansijskih izveštaja, odnosno saznanja stečenih tokom revizije, i da li izgleda da su ostale informacije materijalno pogrešno iskazane. Ako, na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

U Beogradu, 23. april 2021. godine

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd
Studentski trg 4/V

Jelena Beljkaš
Licencirani ovlašćeni revizor

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd
Studentski trg 4/V

Bogoljub Aleksić
Direktor

Попуњава правно лице - предузетник					
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086			
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI					
Седиште: NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12					

БИЛАНС УСПЕХА

у периоду од 01.01. до 31.12. 2020. године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
60 до 65, осим 62 и 63	I. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002+1009+1016+1017)	1001	10	4.442.053	5.672.225
60	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003+1004+1005+1006+1007+1008)	1002			
600	1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1003			
601	2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1004			
602	3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1005			
603	4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1006			
604	5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1007			
605	6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1008			
61	III. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1010+1011+1012+1013+1014+1015)	1009	10	4.442.053	5.672.225
610	1. Приходи од продаје готових производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1010	10	176	173
611	2. Приходи од продаје готових производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1011			
612	3. Приходи од продаје готових производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1012	10	2.187	2.574
613	4. Приходи од продаје готових производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1013			
614	5. Приходи од продаје готових производа и услуга на домаћем тржишту	1014	10	783.603	1.092.790
615	6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту	1015	10	3.656.087	4.576.688
64	III. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ..	1016			
65	IV. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1017			
	РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
50 до 55, 62 и 63	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1019-1020-1021+1022+1023+1024+1025+1026+1027+ 1028+1029) >= 0	1018		4.127.320	5.311.454
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1019			
62	II. ПРИХОД ОД АКТИВИРАЊА УЧИНКА И РОБЕ	1020			
630	III. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1021			
631	IV. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1022			
51 осим 513	V. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	1023	11	39.729	45.141
513	VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1024	11	71.583	96.054
52	VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1025	12	2.720.705	3.323.538
53	VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1026	13	723.107	1.005.648
540	IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1027	14	59.477	65.338

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
541 до 549	Х. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	1028	14	41.131	223.638
55	ХI. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1029	15	471.588	552.097
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001-1018) >= 0	1030		314.733	360.771
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1018-1001) >= 0	1031			
66	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1033+1038+1039)	1032	16.1	107.669	83.783
66 осим 662, 663 и 664	I. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1034+1035+1036+1037)	1033	16.1	62.550	71.933
660	1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица	1034	16.1		24
661	2. Финансијски приходи од осталых повезаних правних лица	1035	16.1	3	11
665	3. Приходи од учешћа у добитку придржених правних лица и заједничких подухвата	1036	16.1	6.638	8.895
669	4. Остали финансијски приходи	1037	16.1	55.909	63.003
662	II. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)	1038	16.1	44.498	11.134
663 и 664	III. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1039	16.1	621	716
56	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1041+1046+1047)	1040	16.2	1.528	3.008
56 осим 562, 563 и 564	I. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1042+1043+1044+1045)	1041	16.2	1	33
560	1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	1042			
561	2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	1043	16.2		33
565	3. Расходи од учешћа у губитку придржених правних лица и заједничких подухвата	1044			
566 и 569	4. Остали финансијски расходи	1045		1	
562	II. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1046	16.2	865	1.550
563 и 564	II. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1047	16.2	662	1.425
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032-1040)	1048		106.141	80.775
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1040-1032)	1049			
663 и 665	3. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1050			
583 и 585	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1051			
67 и 68, осим 663 и 665	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1052	17.1	61.512	85.777
57 и 58, осим 583 и 585	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1053	17.2	48.042	68.123
	Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1030-1031+1048-1049+1050-1051+1052-1053)	1054		434.344	459.200
	Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1031-1030+1049-1048+1051-1050+1053-1052)	1055			
69 - 59	М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1056			
59 - 69	Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, РАСХОДИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1057	18		11.371
	Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1054-1055+1056-1057)	1058	19	434.344	447.829
	О. ГУБИТАК ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1055-1054+1057-1056)	1059			
	П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	I. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1060	20	26.676	31.282
део 722	II. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1061			
део 722	III. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1062	20	626	798
723	Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1063			
	С. НЕТО ДОБИТАК (1058-1059-1060-1061+1062-1063)	1064	20	408.294	417.345
	Т. НЕТО ГУБИТАК (1059-1058+1060+1061-1062+1063)	1065			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Износ		
			Напо- мена број	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1066			
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1067	20	408.294	417.345
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1068			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1069			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1070		966	988
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1071			

у БЕОГРАДУ
дана 10.03.2021 године

Законски заступник

Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086.
Назив:	ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI	
Седиште:	NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12	

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12 20 године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2019	Почетно стање 01.01.2019
1	2	3	4	5	6	7
	АКТИВА					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003+0010+0019+0024+0034)	0002		2.396.976	2.563.502	2.473.153
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004+0005+0006+0007+0008+0009)	0003	22	1.885	4.140	5.293
010 иdeo 019	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и део 019	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и осталла права	0005	22	1.885	4.140	5.293
013 иdeo 019	3. Гудвил	0006				
014 иdeo 019	4. Осталла нематеријална имовина	0007				
015 иdeo 019	5. Нематеријална имовина у припреми	0008				
016 иdeo 019	6. Аванси за нематеријалну имовину	0009				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0011+0012+0013+0014+0015+0016+0017+0018)	0010	23	927.508	1.001.699	1.042.645
020, 021 и део 029	1. Земљиште	0011				
022 иdeo 029	2. Грађевински објекти	0012	23	754.370	800.543	815.967
023 иdeo 029	3. Постројења и опрема	0013	23	138.511	166.818	190.416
024 иdeo 029	4. Инвестиционе неректнине	0014				1.924
025 иdeo 029	5. Остале неректнине, постројења и опрема	0015		289		
026 иdeo 029	6. Неректнине, постројења и улагања у припреми	0016	23	34.338	34.338	34.338
027 иdeo 029	7. Улагања у тубдим неректнинама, постројењима и опреми	0017				
028 иdeo 029	8. Аванси за неректнине, постројења и опрему	0018				
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА (020+021+022+023)	0019				
030, 031 и део 039	1. Шуме и вишегодишњи засади	0020				
032 иdeo 039	2. Основно стадо	0021				
037 иdeo 039	3. Биолошка средства у припреми	0022				
038 иdeo 039	4. Аванси за биолошка средства	0023				
04 осим 047	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (025+026+027+028+029+030+031+032+033)	0024	24	215.619	239.368	227.559
040 иdeo 049	1. Учешћа у капиталу зависних правних лица	0025				
041 иdeo 049	2. Учешћа у капиталу придржених субјеката и заједничким подухватима	0026	24	104.598	101.472	98.454
042 иdeo 049	3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају	0027				
део 043, део 044 идео 049	4. Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0028				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
1	2	3	4	5	6	7
deo 043,deo 044 иdeo 049	5. Дугорочни пласмани матичним зависним и осталим повезаним правним лицима у иностранству	0029				
045 иdeo 049	6. Дугорочни пласмани у земљи	0030				
045 иdeo 049	7. Дугорочни пласмани у иностранству	0031				
046 иdeo 049	8. Хартије од вредности које се држе до доспећа	0032				
048 иdeo 049	9. Остали дугорочни пласмани	0033	24	111.021	137.896	129.105
·05	V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0035+0036+0037+0038+0039+0040+0041)	0034	25	1.251.964	1.318.295	1.197.656
050 иdeo 059	1. Потраживања од матичног и зависних правних лица	0035				
051 иdeo 059	2. Потраживања од осталих правних лица	0036				
052 иdeo 059	3. Потраживања по основу продаје на робни кредит	0037				
053 иdeo 059	4. Потраживања за продају по уговорима о финансијском лизингу	0038				
054 иdeo 059	5. Потраживања на основу јемства	0039				
055 иdeo 059	6. Спорна и сумњива потраживања	0040				
056 иdeo 059	7. Остала дугорочна потраживања	0041	25	1.251.964	1.318.295	1.197.656
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0042				
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0044+0051+0059+0060+ 0061+0062+0068+0069+0070)	0043		3.032.589	3.585.341	3.829.471
Класа 1	I. ЗАЛИХЕ (0045+0046+0047+0048+0049+0050)	0044	26	14.146	10.213	10.216
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0045				
11	2. Недовршена производња и недовршене услуге	0046				
12	3. Готови производи	0047				
13	4. Роба	0048				
14	5. Стална средства намењена продаји	0049				
15	6. Плаћени аванси за залихе и услуге	0050	26	14.146	10.213	10.216
20	II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0052+0053+0054+0055+0056+0057+0058)	0051	27	1.177.440	1.732.361	1.402.342
200 иdeo 209	1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица	0052				17
201 иdeo 209	2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица	0053				
202 иdeo 209	3. Купци у земљи - остала повезана правна лица	0054	27	542	208	
203 иdeo 209	4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица	0055				
204 иdeo 209	5. Купци у земљи	0056	27	180.516	254.701	149.533
205 иdeo 209	6. Купци у иностранству	0057	27	996.382	1.477.452	1.252.792
206 иdeo 209	7. Остала потраживања по основу продаје	0058				
21	III. Потраживања из специфичних послова	0059	28		221	55.605
22	IV. Друга потраживања	0060	29	91.675	97.582	114.903
236	V. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	0061				
(23 осим 236) - 237	VI. Краткорочни финансијски пласмани (0063+0064+0065+0066+0067)	0062	30	1.109.632	1.060.233	1.189.127
230 иdeo 239	1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица	0063				
231 иdeo 239	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица	0064				
232 иdeo 239	3. Краткоточни кредити и зајмови у земљи	0065				
233 иdeo 239	4. Краткоточни кредити и зајмови у иностранству	0066				
234,235,238 иdeo 239	5. Остали краткорочни финансијски пласмани	0067	30	1.109.632	1.060.233	1.189.127
24	VII. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	0068	31	342.970	334.133	399.785
27	VIII. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0069	32	83	97	136
28 осим 288	IX. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0070	33	296.643	350.501	657.357

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2019	Почетно стање 01.01.2019
1	2	3	4	5	6	7
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001+0002+0042+0043)	0071		5.429.565	6.148.843	6.302.624
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0072	47	2.005.172	2.794.628	2.810.464
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402+0411-0412+0413+0414+0415-0416+0417+ 0420-0421) >= 0 = (0071-0424-0441-0442)	0401	34	3.781.409	4.042.965	3.610.058
30	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ (0403+0404+0405+0406+0407+0408+0409+0410)	0402	34.1	173.223	173.223	173.223
300	1. Акцијски капитал	0403	34.1	173.223	173.223	173.223
301	2. Удели друштава са ограниченој одговорношћу	0404				
302	3. Улози	0405				
303	4. Државни капитал	0406				
304	5. Друштвени капитал	0407				
305	6. Задружни удели	0408				
306	7. Емисиона премија	0409				
309	8. Остали основни капитал	0410				
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0411				
047 и 237	III. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	0412				
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0413	34.2	23.844	23.948	23.931
330	V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	0414	34.3	354.359	357.837	357.600
33 осим 330	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (потражна салда рачуна групе 33 осим 330)	0415	34.4		23.886	49.944
33 осим 330	VII. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (дуговна салда рачуна групе 33 осим 330)	0416		22.014		
34	VIII: НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0418+0419)	0417	34.5	3.251.997	3.464.071	3.005.360
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0418	34.5	2.843.703	3.046.726	2.540.368
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0419	34.5	408.294	417.345	464.992
	IX. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0420				
35	X. ГУБИТАК (0422+0423)	0421				
350	1. Губитак ранијих година	0422				
351	2. Губитак текуће године	0423				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0425+0432)	0424		677.201	825.205	708.946
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0426+0427+0428+0429+0430+0431)	0425	35	677.201	824.475	707.195
400	1. Резервисања трошкова у гарантном року	0426	35	468.575	597.868	487.868
401	2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	0427				
403	3. Резервисања за трошкове реструктуирања	0428				
404	4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0429	35	208.626	226.607	219.307
405	5. Резервисања за трошкове судских спорова	0430				
402 и 409	6. Остале дугорочне резервисања	0431				
41	I. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0433+0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0432	36		730	1.751
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0433				
411	2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима	0434				
412	3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима	0435				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 31.12.2019	Почетно стање 01.01.2019
1	2	3	4	5	6	7
413	4. Обавезе по емитовани хартијама од вредности у периоду дужем од годину дана	0436				
414	5. Дугогорчни кредити и зајмови у земљи	0437				
415	6. Дугогорчни кредити и зајмови у иностранству	0438				
416	7. Обавезе по основу финансијског лизинга	0439	36		730	1.370
419	8. Остале дугорочне обавезе	0440				381
498	В. ОДЛОЖЕНЕ ПОРЕСКЕ ОБАВЕЗЕ	0441	44	59.122	59.749	60.547
42 до 49 (осим 498)	Г. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0443+0450+0451+0459+0460+0461+0462)	0442		911.833	1.220.924	1.921.132
42	I. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈКЕ ОБАВЕЗЕ (0444+0445+0446+0447+0448+0449)	0443	37	666	930	2.816
420	1. Краткорочни кредити од матичних и зависних правних лица	0444				
421	2. Краткорочни кредити од осталих повез. правних лица	0445				
422	3. Краткорочни кредити и зајмови у земљи	0446				
423	4. Краткорочни кредити и зајмови у иностранству	0447				
427	5. Обавезе по основу сталних средстава и средстава обустављеног пословања намењених продаји	0448				
424,425, 426 и 429	6. Остале краткорочне финансијске обавезе	0449	37	666	930	2.816
430	II. ПРИМЉЕНИ АВАНСИ, ДЕПОЗИТИ И КАУЦИЈЕ	0450	38	35.069	74.799	95.855
43 осим 430	III. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА (0452+0453+0454+0455+0456+0457+0458)	0451	39	523.471	645.014	680.135
431	1. Добављачи - матична и зависна правна лица у земљи	0452	39		3.524	686
432	2. Добављачи - матична и зависна правна лица у иностранству	0453				
433	3. Добављачи - остале повезана правна лица у земљи	0454	39	3.270	6.753	16.992
434	4. Добављачи - остале повезана правна лица у иностранству	0455				
435	5. Добављачи у земљи	0456	39	11.949	31.685	72.077
436	6. Добављачи у иностранству	0457	39	507.420	602.126	589.638
439	7. Остале обавезе из пословања	0458	39	832	926	742
44,45 и 46	IV. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	0459	40	237.802	389.557	436.940
47	V. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0460	41	15.302	18.393	17.051
48	VI. ОБАВЕЗЕ ЗА ОСТАЛЕ ПОРЕЗЕ, ДОПРИНОСЕ И ДРУГЕ ДАЖБИНЕ	0461	42	1.816	13.575	616.965
49 осим 498	VII. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0462	43	97.707	78.656	71.370
	Д. ГУБИТАК ИZNAD ВИСИНЕ КАПИТАЛА (0412+0416+0421-0420-0417-0415-0414-0413-0411-0402) => 0 = (0441+0424+0442-0071) => 0	0463				
	Ђ. УКУПНА ПАСИВА (0424+0442+0441+0401-0463) >= 0	0464		5.429.565	6.148.843	6.300.683
89	Е. ВАНБИЛАСНА ПАСИВА	0465	47	2.005.172	2.794.628	2.810.464

у БЕОГРАДУ
дана 10.03.2021 године

Законски заступник

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI		
Седиште : NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12		

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГТОВИНЕ

у периоду од 01.01. до 31.12. 2020. године

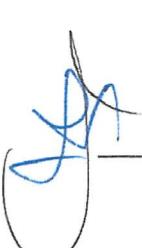
- у хиљадама динара -

ПОЗИЦИЈА	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
A. ТОКОВИ ГТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)	3001	4.933.329	5.855.307
1. Продаја и прмљени аванси	3002	4.846.379	5.770.783
2. Примљене камате из пословних активности	3003	766	12.741
3. Остали приливи из редовног пословања	3004	86.184	71.783
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	3005	4.468.816	6.049.418
1. Исплате добављачима и дати аванси	3006	1.448.698	1.786.769
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3007	2.776.021	3.329.366
3. Плаћене камате	3008	1.155	2.633
4. Порез на добитак	3009	53.240	670.978
5. Одливи по основу осталих јавних прихода	3010	189.702	259.672
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3011	464.513	
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3012		194.111
B. ТОКОВИ ГТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 do 5)	3013	36.749	148.072
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3014		
2. Продаја нематеријалних улагања, непретнина, постројења, опреме и осталих средстава	3015	659	1.635
3. Остали финансијски пласмани (нето прилив)	3016		140.560
4. Примљене камате из активности инвестирања	3017	36.090	
5. Примљене дивиденде	3018		5.877
II. Остали одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3019	151.101	23.012
1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3020		
2. Куповина нематеријалних улагања, непретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021	18.685	23.012
3. Остали финансијски пласмани (нето одлив)	3022	132.416	
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3023		125.060
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3024	114.352	

ПОЗИЦИЈА	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Прилив готовине из активности финансирања (1 до 5)	3025		
1. Увећање основног капитала	3026		
2. Дугорочни кредити (нето прилив)	3027		
3. Краткорочни кредити (нето прилив)	3028		
4. Остале дугорочне обавезе	3029		
5. Остале краткорочне обавезе	3030		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	3031	353.258	3.815
1. Откуп сопствених акција и удела	3032		
2. Дугорочни кредити (одлив)	3033		
3. Краткорочни кредити (одлив)	3034		
4. Остале обавезе	3035		
5. Финансијски лизинг	3036	502	3.815
6. Исплаћене дивиденде	3037	352.756	
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3038		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3039	353.258	3.815
Г. СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3001+3013+3025)	3040	4.970.078	6.003.379
Д. СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (3005+3019+3031)	3041	4.973.175	6.076.245
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3040-3041)	3042		
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3041-3040)	3043	3.097	72.866
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3044	334.133	399.785
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3045	11.934	17.218
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3046		10.004
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3042-3043+3044+3045-3046)	3047	342.970	334.133

у БЕОГРАДУ
дана 10.03.2021 године

Законски заступник

Матични број 07470975	Потпунава правно лице - предузетник Шифра делатности 71112	ГИБ 100389086
Наименование: ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI		
Седиште: NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12		

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

у периоду од 01.01. до 31.12. године 2020

Ред. бр.	Опис	Компоненте капитала						Компоненте остатака результат			
		30 АОП Основни капитал	31 АОП Уписанака неуплађени капитал	32 Резерве	35 АОП Губитак	АОП	047 и 237 Откупљене сопствене акције	АОП	34 Нераспо- рдјени доходак	АОП	330 Резултат- ирајуће редеरве
1.	Почетно стање на дан 01.01. 2019	2	3	4	5	6	7	8	9		
1.	а) Дуговни сандо рачуна	4001	4019	4037	4055	4073	4091	4109			
	б) потражки сандо рачуна	4002	173.223	4020	4038	23.931	4056	4074	4092	3.005.360	4110
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика										
2.	а) исправе на дуговној страни рачуна	4003	4021	4039	4057	4075	4093	4111			
	б) исправе на потражкој страни рачуна	4004	4022	4040	4058	4076	4094	4112			
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. 2019										
3.	а) кориговани дуговни сандо рачуна $(1a + 2a - 2b) \geq 0$	4005	4023	4041	4059	4077	4095	4113			
	б) кориговани потражки сандо рачуна $(16 - 2a + 2b) \geq 0$	4006	173.223	4024	4042	23.931	4060	4078	4096	3.005.360	4114
4.	Промене у претходној 2019 години										
4.	а) промет на дуговној страни рачуна	4007	4025	4043	4081	4079	4097	27.937	4115		
	б) промет на потражкој страни рачуна	4008	4026	4044	17	4062	4080	4098	4116	237	
5.	Стање на крају претходне године 31.12. 2019										
5.	а) дуговни сандо рачуна $(3a + 4a - 4b) \geq 0$	4009	4027	4045	4063	4081	4099	4117			
	б) потражки сандо рачуна $(3b - 4a + 4b) \geq 0$	4010	173.223	4028	4046	23.948	4084	4100	3.464.071	4118	357.837

Ред. Број	ОПИС	Компоненте капитала										Компоненте остатака резултата								
		АОП	Основни капитал	АОП	Уписан а неуплаћени капитал	АОП	Резерве	32	АОП	35	Губитак	АОП	047 и 237 Откупљене сопствене акције	АОП	Нераспо- ређени добртак	АОП	34	Нераспо- ређени добртак	АОП	350 Резерви- зационе резерве
1	2	3	4	5	6	7	8	9												
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика																			
	а) исправе на дуговној страни рачуна	4011	4029		4047		4065		4083				4101		4119					
	б) исправе на потражној страни рачуна	4012	4030		4048		4066		4084				4102		4120					
	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2020																			
7.	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5a + 6a - 6b) >= 0	4013	4031		4049		4067		4085				4103		4121					
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5b - 6a + 6b) >= 0	4014	173.223	4032	4050	23.948	4068	4086					4104.	3.464.071	4122	357.837				
	Промене у текућој 2020 години																			
8.	а) промет на дуговној страни рачуна	4015	4033		4051	104	4069		4087				4105	620.369	4123	3.478				
	б) промет на потражној страни рачуна	4016	4034		4052		4070		4088				4106	408.294	4124					
	Стање на крају текуће године 31.12. 2020																			
9.	а) дуговни салдо рачуна (7a + 8a - 8b) >= 0	4017	4035		4053		4071		4089				4107		4125					
	б) потражни салдо рачуна (7b - 8a + 8b) >= 0	4018	173.223	4036	4054	23.844	4072	4090					4108	3.257.986	4126	354.359				

Ред. брой	ОПИС	Компоненте капитала					
		331 Акциарски дебити или губици	332 Дебити или губици по основу улагања у власничке инстру- менте	333 Дебити или губици по основу удела у осталом дебитку или дебитку при- дружених друштава	334 и 335 Дебити или губици по основу историјаног пословног и прерадача финансиј- ских известаја	336 Дебити или губици по основу хенчинга некног тока	337 Дебити или губици по основу ХВ распо- ложивих права
1	2	10	11	12	13	14	15
	Почетно стање на дан 01.01.	2019					
1.	а) Дуговни салдо рачуна	4127	4145	4163	4181	4199	4217
	б) потражни салдо рачуна	4128	4146	4164	4182	49.944	4200
	Исправка материјално значајних трешака и промена рачуноводствених политика						
2.	а) исправе на дуговној страни рачуна	4129	4147	4165	4183	4201	4219
	б) исправе на потражној страни рачуна	4130	4158	4166	4184	4202	4220
	Кориговано почетно стање на дан 01.01.	2019					
3.	а) кориговани дуговни салдо рачуна $(1a + 2a - 2b) \geq 0$	4131	4149	4167	4185	4203	4221
	б) кориговани потражни салдо рачуна $(1b - 2a + 2b) \geq 0$						
	Промене у претходној години	2019					
4.	а) промет на дуговној страни рачуна	4133	4151	4169	4187	26.058	4205
	б) промет на потражној страни рачуна	4134	4152	4170	4195	4208	4223
	Статење на крају претходне године 31.12.	2019					
5.	а) Дуговни салдо рачуна $(3a + 4a - 4b) \geq 0$	4135	4153	4171	4189	4207	4225
	б) потражни салдо рачуна $(3b - 4a + 4b) \geq 0$	4136	4154	4172	4190	23.886	4208
	Исправка материјално значајних трешака и промена рачуноводствених политика						
6.	а) исправе на дуговној страни рачуна	4137	4155	4173	4191	4209	4227
	б) исправе на потражној страни рачуна	4138	4156	4174	4192	4210	4228

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала					
		331 Акцијски или губитаки	332 Добици или губитаки по основу улагања у власничке инстру- менте капитала	333 Добици или губитаки по основу удела у осталом активу/ или активу при- дружених предштава	334 и 335 Добици или губитаки по основу историјоног постовања и преврћу- ните финансиј- ских изештаја	336 Добици или губитаки по основу женичког тока	337 Добици или губитаки по основу ХВБ распо- ложивих за продажу
		АОП	АОП	АОП	АОП	АОП	АОП
1	2	10	11	12	13	14	15
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2020						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна $(5a + 6a - 65) \geq 0$	4139	4157	4175	4193	4211	4229
	б) кориговани потражни салдо рачуна $(5b - 6a + 65) \geq 0$	4140	4158	4176	4194	23.886	4230
8.	Промене у текућој 2020 години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4141	4159	4177	4195	45.900	4231
	б) промет на потражној страни рачуна	4142	4160	4178	4196	4214	4232
9.	Стање на крају текуће године 31.12. 2020						
	а) дуговни салдо рачуна $(7a + 8a - 86) \geq 0$	4143	4161	4179	4197	22.014	4233
	б) потражни салдо рачуна $(7b - 8a + 86) \geq 0$	4144	4162	4180	4198	4216	4234

Ред. број	ОПИС	АОП	Укупан капитал ?[(ред 1б кол 3 до кол 15) - ?(ред 1а кол 3 до кол 15)] >= 0	АОП	Губитак изнад капитала ?[(ред 1а кол 3 до кол 15) - ?(ред 1б кол 3 до кол 15)] >= 0
1	2		16		17
1.	Почетно стање на дан 01.01. 2019 а) дуговни салдо рачуна б) потражни салдо рачуна	4235	3.610.058	4244	
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика а) исправке на дуговној страни рачуна б) исправке на потражној страни рачуна	4236		4245	
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. 2019 а) кориговани дуговни салдо рачуна $(1a + 2a - 2б) >= 0$ б) кориговани потражни салдо рачуна $(1б - 2a + 2б) >= 0$	4237	3.610.058	4246	
4.	Промене у претходној 2019 години а) промет на дуговној страни рачуна б) промет на потражној страни рачуна	4238		4247	
5.	Стање на крају претходне године 31.12. 2019 а) дуговни салдо рачуна $(3a + 4a - 4б) >= 0$ б) потражни салдо рачуна $(3б - 4a + 4б) >= 0$	4239	4.042.965	4248	
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика а) исправке на дуговној страни рачуна б) исправке на потражној страни рачуна	4240		4249	
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2020 а) кориговани дуговни салдо рачуна $(5a + 6a - 6б) >= 0$ б) кориговани потражни салдо рачуна $(5б - 6a + 6б) >= 0$	4241	4.042.965	4250	
8.	Промене у текућој 2020 години а) промет на дуговној страни рачуна б) промет на потражној страни рачуна	4242		4251	
9.	Стање на крају текуће године 31.12. 2020 а) дуговни салдо рачуна $(7a + 8a - 8б) >= 0$ б) потражни салдо рачуна $(7б - 8a + 8б) >= 0$	4243	3.781.408	4252	

у BEOGRADU
дана 10.03.2021 године

Законски заступник

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD KONSOLIDOVANI		
Седиште: NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12		

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

у периоду од 01.01. до 31.12.2020 . године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
A: НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА					
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1064)	2001		408.294	417.345
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1065)	2002			
Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК					
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
330	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, непретнине, постројења и опреме				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003			
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004		2.067	
331	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
	а) добици	2005			
	б) губици	2006			
332	3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
333	4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придржених друштава				
	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
	б) Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
334	1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
	а) добици	2011			26.058
	б) губици	2012		45.900	
335	2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добици	2013			
	б) губици	2014			
336	3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добици	2015			
	б) губици	2016			
337	4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају				
	а) добици	2017			
	б) губици	2018			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Износ		
			Напо- мена број	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	I. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) - (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) ≥ 0	2019			26.058
	II. ОСТАЛИ БРУТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) - (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) ≥ 0	2020		47.967	
	III. ПОРЕЗ НА ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК ПЕРИОДА	2021			
	IV. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2019-2020-2021) ≥ 0	2022			26.058
	V. НЕТО ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2020-2019+2021) ≥ 0	2023		47.967	
	В. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ РЕЗУЛАТАТ ПЕРИОДА				
	I. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК (2001-2002+2022-2023) ≥ 0	2024		360.327	443.403
	II. УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ГУБИТАК (2002-2001+2023-2022) ≥ 0	2025			
	Г. УКУПАН НЕТО СВОУБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК (2027+2028) = АОП 2024 = 0 или АОП 2025 > 0	2026			
	1. Приписан већинским власницима капитала	2027			
	2. Приписан власницима који немају контролу	2028			

у БЕОГРАДУ
дана 10.03.2021 године

Законски заступник

**NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI
IZVEŠTAJ
ZA 2020. GODINU**

Beograd, 2021. godine

SADRŽAJ

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA	6
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	6
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA.....	6
4.1 Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek su zvanično prevedeni i usvojeni i koji se primenjuju u tekućem računovodstvenom periodu	9
4.1 Objavljeni standardi i tumačenja koja stupaju na snagu u narednom periodu	14
4.2 Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni.....	16
4.3 Objavljeni standardi i tumačenja koja još uvek nisu stupila na snagu.....	16
5. KONSOLIDACIJA.....	17
6. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	18
7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	20
7.1 Procenjivanje	20
7.2 Efekti kurseva stranih valuta	21
7.3 Prihodi	22
7.4 Finansijski prihodi	24
7.5 Ostali prihodi	24
7.6 Rashodi	25
7.7 Porez na dobitak	25
7.8 Nematerijalna imovina	27
7.9 Nekretnine, postrojenja i oprema.....	28
7.10 Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	29
7.11 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	31
7.12 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	32
7.13 Finansijski instrumenti	33
7.14 Učešće u zavisnim i ostalim povezanim društvima	40
7.15 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	41
7.16 Naknade zaposlenima	42
8. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I KLJUČNI IZVORI NEIZVESTNOSTI PROCENA	43
9. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIM UMATIČNOM DRUŠTVU.....	45
9.1 Kreditni rizik	47

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

9.2	Tržišni rizik	51
9.3	Valutni rizik.....	51
9.4	Kamatni rizik	52
9.5	Rizik od promene cene	54
9.6	Rizik likvidnosti	54
9.7	Upravljanje rizikom kapitala	55
10.	GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA.....	57
11.	POSLOVNI PRIHODI	59
12.	TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	61
13.	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA	62
14.	TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA.....	63
15.	TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA	65
16.	NEMATERIJALNI TROŠKOVI	66
17.	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI.....	68
17.1	Finansijski prihodi	68
17.2	Finansijski rashodi.....	69
18.	OSTALI PRIHODI I RASHODI	69
18.1	Ostali prihodi	69
18.2	17.2 Ostali rashodi.....	70
19.	NETO DOBITAK/GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA	70
20.	DOBITAK PRE OPOREZIVANJA	71
21.	POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK.....	71
22.	ZARADA PO AKCIJI	72
23.	NEMATERIJALNA IMOVINA	73
24.	NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	74
24.1	Nekretnine, postrojenja i oprema bez investicionih nekretnina	74
25.	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	76
26.	DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	77
27.	ZALIHE	78
28.	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE.....	78
29.	POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA.....	80
30.	DRUGA POTRAŽIVANJA	81

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

31. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	81
32. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA.....	82
33. POREZ NA DODATU VREDNOST.....	83
34. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	83
35. KAPITAL	85
35.1 Osnovni kapital.....	86
35.2 Rezerve	87
35.3 Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	87
35.4 Nerealizovani dobici po osnovu hartija od vrednosti i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	88
35.5 Neraspoređeni dobitak.....	88
36. DUGOROČNA REZERVISANJA	89
36.1 Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	89
36.2 Dugoročna rezervisanja za troškove u garantnom roku.....	91
37. DUGOROČNE OBAVEZE.....	91
38. KRATKOROČNE OBAVEZE	92
39. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	92
40. OBAVEZE IZ POSLOVANJA	93
41. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	94
42. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST	95
43. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE.....	95
44. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	95
45. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE	96
46. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA	96
47. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST GRUPE DOHA BANK.....	96
48. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA	98
49. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA	99
50. SUDSKI SPOROVI.....	101
51. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA.....	102
52. STALNOST POSLOVANJA	102

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Sedište	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj	07470975
Šifra i naziv delatnosti	7112
Poreski identifikacioni broj	100389086

Zavisni entiteti Matičnog Društva u inostranstvu su sledeći:

- ENERGOPROJEKT QATAR
- ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN LLC
- ENERGO CONSULT UAE LLC
- ENERGOPROJEKT BAHRAIN

Gore navedene kompanije čine grupaciju:

- **Energoprojekt Entel**

Procenat vlasništva Matičnog Društva u navedenim zavisnim i pridruženim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih i drugih povezanih pravnih lica i pridruženih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
ENERGOPROJEKT QATAR	100
ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C	100
ENERGO CONSULT UAE LLC	100
ENERGOPROJEKT BAHRAIN	100
PRIDRUŽENI ENTITET	
ENERGOPLAST DOO	20

Matično društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u srednje pravno lice.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Akcije Matičnog društva su skinute sa Berze na osnovu rešenja o isključenju akcija sa Open Market, tržišni segment Open Market akcije broj 01/1-5833/19, jer su sve akcije Izdavaoca otkupljene u postupku prinudnog otkupa akcija, kao i da je odluka u vezi povlačenja akcija Izdavaoca sa tržišta i prestanka svojstva javnog društva doneta glasovima akcionara koji su 100% učešća u kapitalu Izdavaoca stekli zajedničkim delovanjem u pomenutom postupku. Pravilima Berze je predviđeno da Berza isključuje hartije od vrednosti sa Open Market na zahtev Izdavaoca kome prestaje svojstvo javnog društva u skladu sa odredbom člana 70. i člana 122. stav 2. tačka 2. ZTK,

Konsolidovani finansijski izveštaji za 2020. godinu se sastoje od finansijskih izveštaja Društva i zavisnih pravnih lica i odobreni su od strane ODBORA DIREKTORA ENERGOPROJEKT ENTEL-a dana 19.03.2021. godine na 30. sednici OD. Odobreni konsolidovani finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

U Društvu je prosečan broj zaposlenih radnika, na osnovu stanja krajem svakog meseca, iznosio:

- 2020. godine 625 i
- 2019. godine: 709 radnika

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Matičnog Društva u 2020. godini sačinjavala su sledeća lica:

MLADEN SIMOVIĆ	Direktor
GORDANA LISOV	Izvršni direktor za finansije, računovodstvo
JAROSLAV UROŠEVIĆ	Izvršni direktor za realizaciju projekta,
JELICA JERKOVIĆ	Direktor za plan, analizu i opšte poslove

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Energoprojekt Holding a.d. na dan 31.12.2020. godine je sledeće:

Energoprojekt Holding a.d. je vlasnik 100%.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Matičnog društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013, 30/2018 i 73/2019- u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna Matičnog društva, odnosno Matičnog društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,

Međunarodni računovodstveni standardi - MRS i

Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Matičnog društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna Matičnog društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014). Ovim pravilnikom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokovima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenom Pravilniku, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna Matičnog društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014).

Pri izradi finansijskih izveštaja Matičnog društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017, 95/2018 i 86/2019),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Sl. glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 5/2015, 83/2015, 108/2016, 113/2017, 30/2018 i 72/2019),
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 20/2014 41/2015, 101/2016, 8/2019 i 94/2019),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 30/2015, 101/2016, 44/2018 – dr. Zakon, 8/2019 i 94/2019),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004, 99/2010, 104/2018 i 8/2019),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013, 8/2014 i 94/2019) i drugi.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Matičnog društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Matičnog društva korišćen je Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Matičnog društva, koji je donet 27.11.2015. godine od strane Izvršnog odbora Matičnog društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Matičnog društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Energoprojekt Holding a.d. za rad u zemlji.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u Napomeni 7.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 31/2011, 112/2015 i 108/2016) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Matičnog društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Matičnog društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja, što nema značajniji uticaj na finansijsku poziciju Matičnog društva, kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Rešenjem Ministarstva finansija broj 401-00-4980/2019-16 od 21. novembra 2019. godine („Službeni glasnik RS“, br. 92/2019) utvrđeni je prevod Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja koji se primenjuju prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja na dan 31. decembra 2020. godine, uz mogućnost ranije primene. Objavljeni standardi i tumačenja koji su na snazi u tekućem periodu dati su u napomeni 4.1.

Pored navedenog, Rešenjem Ministarstva finansija broj 401-00-4351/2020-16 od 13. oktobra 2020. godine („Službeni glasnik RS“, br. 123/2020 i 125/2020) utvrđeni su i objavljeni prevodi osnovnih tekstova MSFI, MRS i Konceptualnog okvira, usvojenih od strane Odbora, kao i povezanih IFRIC tumačenja koji se primenjuju prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja na dan 31. decembra 2021. godine, uz mogućnost ranije primene. Društvo je odlučilo da primeni navedene standarde prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja na dan i za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine. Objavljeni standardi i tumačenja koja stupaju na snagu u narednom računovodstvenom periodu data su u napomeni 4.2.

4.1 Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek su zvanično prevedeni i usvojeni i koji se primenjuju u tekućem računovodstvenom periodu

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, kao i tumačenja Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali su isti prevedeni i zvanično usvojeni u Republici Srbiji u novembru 2019. godine i počinju da se primenjuju od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2020. godine:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće zavisnih lica iz konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 36 „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih“ – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani“ - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine), Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 38 „Nematerijalna imovina“ – Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ i MRS 41 „Poljoprivreda“ - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“- Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Investiciona Matičnog društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),

- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI“ (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine)
- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o novčanim tokovima“ - zahtev za obelodanjivanjima koja korisnicima izveštaja omogućavaju procenu promena obaveza koje proizilaze iz aktivnosti finansiranja (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Pojašnjenja vezana za MRS 12 „Porez na dobit“ koja imaju za cilj smanjenje raznolikosti u praksi kada su u pitanju odložena poreska sredstva koja proizilaze iz nerealizovanih gubitka (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Izmene IFRS 12 "Obelodanjivanja u učešćima u drugim entitetima" (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ - dopuna koja se odnosi na pojašnjenja kada jedna strana stiče kontrolu u prethodnom zajedničkom poduhvatu. Promena stupa na snagu za poslovne kombinacije čiji je datum kupovine na dan ili nakon prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon toga. Može biti u suprotnosti sa izmenama MSFI 11,
- Pojašnjenja vezana za MSFI 11 koja se odnose na transakcije u kojima entitet dobija zajedničku kontrolu na ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon tog datuma. Ovo može biti u suprotnosti sa MSFI 3,
- Godišnja poboljšanja za period od 2014. do 2016. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 1, MRS 28) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Dopune MSFI 2 „Plaćanja akcijama“ – pojašnjenja kako evidentirati određene vrste transakcija plaćanja akcijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Dopune MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ – izmene povezane sa implementacijom MSFI 9 ‘Finansijski instrumenti’ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Dopune MRS 40 „Investicione nekretnine“ – pojašnjenje principa klasifikacije investicionih nekretnina (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje“, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu,
- Dopune IFRS 9 „Finansijski instrumenti“ – definisanje uslova za odmeravanje finansijskih sredstava po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali sveobuhvatni rezultat (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima“, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu,

- MSFI 14 „Računi regulatornih vremenskih razgraničenja“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- IFRIC 21 “Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine);
- IFRIC 22 „Transakcije u stranoj valuti i tretman avansa“ – izdat tokom decembra 2016. godine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- „Ciklus godišnjeg unapređenja MSFI 2014. - 2016. – Izmene i dopune MRS 12 „Porez na dobitak“ (izdat u decembru 2016. godine).
- Izmene MSFI 7 koje su povezane sa MSFI 9.

Najznačajnije promene u standardima i tumačenjima koje su na snazi u tekućem periodu se odnose na primenu MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima“ i IFRIC 22 „Transakcije u stranoj valuti i tretman avansa“. U narednom tekstu date su osnovne promene ovih standarda i efekat njihove primene.

MSFI 9 „Finansijski instrumenti“

MSFI 9, izdat u novembru 2009. godine, uvodi nove zahteve u pogledu klasifikacije i vrednovanja finansijskih sredstava. MSFI 9 je u oktobru 2010. godine dopunjena zahtevima u vezi sa klasifikacijom i vrednovanjem finansijskih obaveza i prestankom priznavanja, a u novembru 2013. godine novim zahtevima u vezi sa opštim računovodstvom zaštite (hedžinga). Konačna verzija MSFI 9 izdata je u julu 2014. godine da bi obuhvatila a) zahteve u vezi sa umanjenjem vrednosti finansijskih sredstava i b) ograničene izmene i dopune zahteva u vezi sa klasifikacijom i uvođenjem kategorije ‘fer vrednost kroz izveštaj o ostalom ukupnom rezultatu’ (FVTOCI) za merenje određenih jednostavnih dužničkih instrumenata.

U skladu sa MSFI 9, koji je na snazi od 1. januara 2020. godine, promene računovodstvenih politika koje su posledica primene MSFI 9 primenjuju se retrospektivno, uz dozvoljen izuzetak da se uporedni podaci iz prethodnih perioda ne moraju korigovati u smislu promena koje se odnose na klasifikaciju i merenje, kao i na obezvredjenje finansijskih sredstava.

Efekti usaglašavanja knjigovodstvenih vrednosti finansijskih sredstava i obaveza na dan početne primene standarda priznati su u okviru kapitala, kao korekcija početnog stanja neraspoređenog dobitka 2020. godine.

Ključni zahtevi MSFI 9 su: Sva priznata finansijska sredstva iz delokruga MRS 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje moraju naknadno biti vrednovana ili po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti. Dužnički instrument koji se drži u okviru poslovnog modela koji ima za cilj naplatu ugovorenih tokova gotovine i ima ugovorene novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na neotplaćeni iznos glavnice se generalno odmeravaju po amortizovanoj vrednosti na kraju narednog perioda. Dužnički instrumenti koji se drže u okviru poslovnog modela čiji se cilj postiže i naplatom ugovorenih tokova gotovine i prodajom finansijske imovine, a čije ugovorne odredbe rezultuju tokovima gotovine na unapred utvrđene datume koji su prvenstveno plaćanja glavnice i kamate na neotplaćeni deo glavnice generalno se odmeravaju po fer vrednosti kroz izveštaj o ostalom ukupnom rezultatu.

Svi ostali dužnički instrumenti i udeli moraju se odmeravati po fer vrednosti na kraju narednog perioda. Takođe, prema MSFI 9, ukoliko se instrument kapitala ne drži radi trgovanja, subjekt može doneti neopozivu odluku pri početnom priznavanju da se takav instrument meri po fer vrednosti kroz izveštaj o ostalom ukupnom rezultatu (FVTOCI), pri čemu se jedino prihod od dividendi priznaje u okviru dobitka i gubitka.

U vezi sa merenjem finansijskih obaveza označenih za merenje po fer vrednosti kroz izveštaj o dobitku i gubitku (FVTPL), MSFI 9 zahteva da iznos promene u fer vrednosti finansijske obaveze koja nastane usled promena kreditnog rizika te obaveze bude prikazan u ostalom ukupnom rezultatu, osim ako bi prezentacija efekta promene kreditnog rizika obaveze prouzrokovala ili uvećala računovodstvenu neusaglašenost u izveštaju o dobitku i gubitku. Promene fer vrednosti obaveze koje nastaju usled kreditnog rizika te obaveze naknadno se ne reklasifikuju na izveštaj o odbitku i gubitku. Prema MRS 39, ceo iznos promene fer vrednosti finansijske obaveze označene za merenje po fer vrednosti kroz izveštaj o dobitku i gubitku prikazuje se u okviru dobitka i gubitka.

U vezi sa umanjenjem vrednosti finansijskih sredstava, MSFI 9 zahteva primenu modela očekivanih kreditnih gubitaka za razliku od model nastalih kreditnih gubitaka prema MRS 39. Model očekivanih kreditnih gubitaka zahteva da subjekt računovodstveno obuhvati očekivane kreditne gubitke i promene u navedenim očekivanim kreditnim gubicima na svaki datum izveštavanja na način da odrazi promene u kreditnom riziku od početnog priznavanja. Drugim rečima, više nije neophodno da se događaj neizvršenja desi pre priznavanja kreditnih gubitaka.

Društvo za obračun kolektivnih i pojedinačnih ispravki vrednosti u skladu sa zahtevima MSFI 9 za potraživanja iz poslovanja ili imovinu po osnovu ugovora koja je rezultat transakcija u okviru delokruga IFRS 15, kao i potraživanja od povezanih lica i finansijskih plasmana, za obračun očekivanog kreditnog gubitka (Expected credit loss – ECL) primenjuje pojednostavljeni pristup (Simplified pristup), koji podrazumeva procenu gubitaka do kraja roka dospeća (lifetime ECL).

Društvo je takođe usvojila i rezultujuće Izmene MSFI 7 Finansijski instrumenti – Obelodanjivanja, koje je primenila na obelodanjivanja za 2020. godinu.

Rezultati procene kreditnog rizika finansijskih sredstava Društva dati su u narednoj tabeli:

Postojeće stavke na dan 1. januar 2020. godine koje podležu obezvređenju u skladu sa MSFI 9 **Svojstva kreditnog rizika na dan 1. januar 2020. godine**

Potraživanja od kupaca (eksterni kupci)

Aktivna vremenska razgraničenja (imovina po osnovu ugovora sa kupcima u skladu sa MSIF 15, odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda)

Društvo primenjuje pojednostavljeni pristupa koji podrazumeva da se za dato potraživanje obračunava životni očekivani kreditni gubitak bez obzira na to da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Potraživanja za zakup

Potraživanja od kupaca (povezana lica, potraživanja od države, državnih društava i državnih organa, gde je država pretežno u ulozi investitora)

Društvo primenjuje opšti pristup i očekivane kreditne gubitke tokom životnog veka instrumenata odnosno 12-mesečne očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja. Prilikom obračuna očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu sa značajnom komponentom finansiranja, koristi se opšti pristup obezvređenja.

Finansijski plasmani (dugoročni i kratkoročni)

Društvo primenjuje opšti pristup i 12-mesečne očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja. Prilikom obračuna očekivanih kreditnih gubitaka za gotovinu i gotovinske ekvivalente Društvo primenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednosti u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda entitet tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom.

Dati depoziti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Početna primena MSFI 9 nije imala je značajan uticaj na merenje finansijskih sredstva Matičnog društva. Po pitanju klasifikacije finansijskih sredstava Društvo je imalo sledeću promenu:

- finansijska sredstva koja su bila klasifikovana kao sredstva koja se drže do dospeća prema MRS 39 i odmeravana po amortizovanoj vrednosti (AC) i dalje se mere po amortizovanoj vrednosti u skladu sa MSFI 9 jer se drže u okviru poslovnog modela čiji je cilj naplata ugovorenih tokova gotovine a ti tokovi se sastoje samo od plaćanja glavnice i kamate na neotplaćeni deo glavnice.

MSFI 15 „Prihodi od ugovora sa kupcima“

MSFI 15 uspostavlja jedinstven i sveobuhvatan model za računovodstveno obuhvatanje prihoda po osnovu ugovora sa kupcima. Stupanjem na snagu MSFI 15 zamenjuje prethodno važeća uputstva za priznavanje prihoda u MRS 18 Prihodi, MRS 11 Ugovori o izgradnji i njihovim tumačenjima.

Osnovno načelo MSFI 15 je da subjekt treba da prizna prihod koji predstavlja prenos ugovorom obećanih dobara ili usluga kupcima u iznosu koji održava naknadu na koju subjekt očekuje da stekne pravo u zamenu za prenute dobra i usluge. Konkretno, standard uvodi pristup priznavanju prihoda od 5 koraka:

- Korak 1: Utvrditi ugovor(e) sa kupcem;
- Korak 2: Utvrditi obaveze izvršenja iz ugovora;
- Korak 3: Utvrditi cenu transakcije;
- Korak 4: Rasporediti cenu transakcije na obaveze izvršenja iz ugovora; i
- Korak 5: Priznati prihoda kada subjekt ispunji (ili dok ispunjava) obavezu izvršenja.

Prema MSFI 15 subjekt priznaje prihoda kada je obaveza izvršenja ispunjena (ili tokom ispunjenja obaveze izvršenja), tj. kada je ‘kontrola’ nad dobrima ili uslugama u osnovi konkretne obaveze izvršenja preneta na kupca.

Društvo je primenilo MSFI 15 u skladu sa retrospektivnim metodom prelaska na primenu standarda, pri čemu je zadržala prezentaciju iznosa koji se odnose na prethodne u skladu sa prethodno važećim standardima. Računovodstvene politike Matičnog društva u vezi sa tokovima prihoda detaljno su opisane u napomeni 6. Osim obimnijih obelodanjivanja o transakcijama Matičnog društva koje rezultuju prihodima, primena MSFI 15 nije imala značajan uticaj na finansijsku poziciju i rezultat Matičnog društva. Stoga Društvo nije priznalo nikakve korekcije početnih stanja u okviru kapitala u vezi sa početnom primenom MSFI 15 na dan prvobitne primene, tj. na dan 1. januar 2020. godine.

IFRIC 22 „Transakcije u stranoj valuti i tretman avansa“

Tumačenje je objavljeno 8. decembra 2016. godine, na snazi je za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine.

Ovo tumačenje se primenjuje u stranoj valuti (ili neki njen deo) kada se kao rezultat te transakcije priznaje nemonetarna imovina ili nemonetarne obaveze koje proizilaze iz primanja ili plaćanja avansa pre nego što nastupi trenutak priznavanja povezane imovine, rashoda ili prihoda (ili nekog njihovog dela). Tumačenje se bavi pitanjem kako da se odredi datum transakcije za svrhe određivanja deviznog kursa koji se koristi prilikom početnog priznavanja povezane imovine, rashoda ili prihoda (ili nekog njihovog dela), kao i prilikom prestanka priznavanja nemonetarne imovine ili nemonetarnih obaveza koje koja proistiće iz plaćanja ili primanja avansa u stranoj valuti.

Društvo je primenilo ovo Tumačenje prospektivno na svu imovinu, rashode i prihode u delokrugu IFRIC Tumačenja 22 čije je početno priznavanje izvršeno na dan ili početak tekućeg izveštajnog perioda pri čemu efekti primene nisu od materijalnog značaja.

4.1 Objavljeni standardi i tumačenja koja stupaju na snagu u narednom periodu

Na dan objavljanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, kao i tumačenja Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali su isti prevedeni i zvanično usvojeni u Republici Srbiji u oktobru 2020. godine i počinju da se primenjuju od finansijskih izveštaja koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2021. godine:

- MSFI 16 „Zakup“ koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17,
- MSFI 16 uvodi sveobuhvatan model za identifikaciju lizing aranžmana i propisuje računovodstveni tretman i za davaoce i za korisnike lizinga. Kada stupa na snagu, MSFI 16 će zameniti aktuelna uputstva za računovodstveno obuhvatanje lizinga, uključujući MRS 17 i sa njim povezana tumačenja.
- MSFI 16 pravi jasnu razliku između ugovora o lizingu i ugovora o pružanju usluga na osnovu toga da li kupac kontroliše identifikovano sredstvo. Standard ukida razliku između operativnog lizinga (koji se evidentira u vanbilansnoj evidenciji) i finansijskog lizinga (koji se evidentira u bilansu stanja) u računovodstvu korisnika lizinga i zamenjuje je modelom gde korisnici lizinga moraju priznati sredstvo koje predstavlja pravo korišćenja i odgovarajuću obavezu kod svih vrsta lizinga (u okviru bilansa stanja) izuzev kratkoročnih aranžmana lizinga i onih gde je vrednost predmeta lizinga mala, gde se zakupac može odabrati primenu olakšice i priznati troškove takvog lizinga u okviru bilansa uspeha.
- Sredstvo koje predstavlja pravo korišćenja se prvobitno priznaje po nabavnoj vrednosti, a naknadno po nabavnoj vrednosti (osim u određenim izuzetnim slučajevima) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i gubitke po osnovu obezvređenja i korigovanoj za eventualnu revalorizaciju obaveze po osnovu lizinga. Početno odmeravanje obaveze po osnovu lizinga vrši se po sadašnjoj vrednosti neotplaćenih rata lizinga na datum odmeravanja. Naknadno, vrednost obaveze po osnovu lizinga se koriguje za iznos kamate i otplaćenih rata, kao i za efekte promena lizing aranžmana.
- Takođe, primena novog standarda će uticati i klasifikaciju tokova gotovine jer se, prema aktuelno važećem MRS 17, plaćanja obaveza operativnog lizinga prikazuju u okviru tokova gotovine iz poslovnih aktivnosti, dok će, prema modelu iz MSFI 16, plaćanja obaveza po osnovu lizinga biti podeljena na otplate glavnice, koje će biti prikazane u okviru tokova gotovine iz aktivnosti finansiranja, i plaćanja kamate, koja će biti prikazana u okviru tokova gotovine iz poslovnih aktivnosti.
- IFRIC 23 - Tumačenje vezano za MRS 12. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, ali je dozvoljena ranija primena,
- Dopune MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ – pojašnjenja o evidentiranju dugoročnih ulaganja u pridružene entitete i zajedničke poduhvate (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2015. do 2017. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12, IAS 23) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine) i
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih“ – definisanje načina obračuna planova definisanih primanja zaposlenih kada u toku izveštajnog perioda dođe do izmene, ograničenja ili poravnanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

Društvo je odlučilo da neće usvojiti ove standarde, dopune i tumačenja pre njihovog stupanja na snagu. Društvo predviđa da usvajanje ovih standarda, dopuna i tumačenja neće imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Matičnog društva u periodu početne primene. Na datum izdavanja ovih finansijskih izveštaja, efekti primene svih navedenih standarda još nisu utvrđeni, obzirom da je rukovodstvo Matičnog društva trenutno u procesu procene uticaja na finansijske izveštaje.

4.2 Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“ – definicija materijalnosti (izdato u oktobru 2018. godine, na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Revidirani Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje - revidiranim Konceptualnim okvirom utvrđuje se: cilj finansijskog izveštavanja opšte namene, kvalitativne karakteristike korisnih finansijskih informacija, opis izveštajnog entiteta i ograničenja, definicije sredstava, obaveza, kapitala, prihoda i rashoda i dodatne smernice, kriterijumi za priznavanje sredstva i obaveze u finansijskim izveštajima i smernice za prestanak priznavanja, koncepti i smernice za prezentaciju i obelodanjivanje, koncept održanja kapitala (na snazi za godišnje periode koji počinju nakon 01. januara 2020. godine).

4.3 Objavljeni standardi i tumačenja koja još uvek nisu stupila na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 17 „Ugovori za osiguranje“ – revidiran i izdat tokom 2017. godine kao kompletan standard (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine – očekuju se izmene i dopune do kraja juna 2020. godine, Odbor za međunarodne računovodstvene standarde je doneo preliminarnu odluku da odloži primenu ovog standarda za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine),
- Izmene i dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (izmene donete u septembru 2014. godine, početak primene odložen je na neodređeno vreme),
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ - Klasifikacija obaveza kao kratkoročnih ili dugoročnih (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine)
- Dopune MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ - dopune ažuriraju zastarelu referencu na konceptualni okvir u MSFI 3 bez značajnih promena zahteva u standardu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine),
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ – priznavanje prihoda pre nameravane upotrebe (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine),

- Izmene i dopune MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ – preciziranje da „troškovi ispunjavanja“ ugovora uključuju „troškove koji se direktno odnose na ugovor“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2018. do 2020. godine koja se odnose na različite projekte poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16, MRS 41) uglavnom na otklanjanju nekonzistentnosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2022. godine),
- Izmene MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – izmene radi rešavanja abrinutosti i izazova u primeni koji su identifikovani nakon objavljivanja MSFI 17 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine),
- Proširenje privremenog izuzeća od primene MSFI 9 (Izmene MSFI 4) - izmenom se menja fiksni datum isteka za privremeno izuzeće u MSFI 4 od primene MSFI 9 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine),
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ - odlaganje datum stupanja na snagu izmena iz januara 2020. za godinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine),
- Reforma referentne kamatne stope - Faza 2 (Izmene MSFI 9, MRS 39, MSFI 7, MSFI 4 i MSFI 16), na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine
- Izmene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i „MSFI izjava o praksi 2“ – obelodanjivanje materijalno značajnih računovodstvene politike, umesto svojih značajnih računovodstvenih politika, (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine),
- Dopuna MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“ – definicija računovodstvenih procena (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine).

5. KONSOLIDACIJA

Konsolidovani finansijski izveštaji su finansijski izveštaji grupe koji su prezentovani kao izveštaji jedinstvenog ekonomskog entiteta.

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljaju se korišćenjem jednoobraznih računovodstvenih politika za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima. U slučaju da član grupe, koji čini Matično društvo sa svim svojim zavisnim društvima, za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima koristi računovodstvene politike drugačije od onih koje su usvojene u konsolidovanim finansijskim izveštajima, vrše se odgovarajuća korigovanja njegovih finansijskih izveštaja (shodno odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva) prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Zavisna društva

Pod *zavisnim Matično društvom* smatra se društvo koje je pod kontrolom Društva (matičnog društva).

Matično društvo kontroliše društvo u koje je investiralo, ako i samo ako ima sve što sledi:

- moć nad društvom u koji je investirao (ima sadašnju sposobnost da usmerava relevantne aktivnosti, tj. aktivnosti koje značajno utiču na prinose društva u koji je investirano);
- izloženost, ili prava na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u društvu u koji je investirao i
- sposobnost da koristi svoju moć nad društvom u koji je investirao kako bi uticao na iznos prinosa za investitora.

Primenjeni metod konsolidacije za ova društva u skladu sa MSFI 10 – Konsolidovani finansijski izveštaji je metod potpune konsolidacije. Svi interni odnosi i transakcije unutar grupe za konsolidovanje su eliminisani u postupku konsolidacije. Učešća bez prava kontrole su iskazana posebno.

Pridružena društva

Pridruženo Matično društvo je ono Matično društvo nad kojim Grupa ima značajan uticaj, ali ne i kontrolu, odnosno kod kog poseduje vlasnička i glasačka prava između 20% i 50%.

Primenjeni metod konsolidovanja za pridružena društva u skladu sa MRS 28 – Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate je equity metod (metod udela). Primenom ovog metoda učešća u kapitalu se koriguju za ostvareni dobitak ili gubitak tekuće godine tako da reflektuju učešće matičnog društva u neto imovini pridruženih društava. U slučaju da kumulirani gubitak prelazi nivo kapitala, učešće u kapitalu se svodi na nulu, a samo izuzetno, ukoliko postoje neopozive ugovorne obaveze za pokriće gubitka, razlika većeg gubitka u odnosu na kapital se priznaje kao rashod u matičnom društvu.

Pregled zavisnih i pridruženih društava koja sa matičnim Matično društvom Energoprojekt Entel a.d. čine Grupu za konsolidovanje, prikazan je u Napomeni 1.

6. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Matičnog društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti;
- Načelo doslednosti;
- Načelo opreznosti;
- Načelo suštine iznad forme;
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda; i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Matičnog društva, kao i ekomska politika zemlje i ekomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („Going Concern“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Matičnog društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Matičnog društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Matičnog društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Matičnog društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Matičnog društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Matičnog društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Matičnog društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo pojedinačnog procenjivanja podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Matičnog društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje Matičnog društva koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Matičnog društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21 - Efecti promena deviznih kurseva, funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Matičnog društva dinar.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10 - Događaji posle bilansa stanja, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Matičnog društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata ili, ako je neizvodljivo proceniti njihove finansijske efekte, obelodanjuje da se ta procena ne može izvršiti.

7.1 Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Matičnog društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvari budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina. U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Matičnog društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o fer (pravičnoj) vrednosti aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiva (fer ili upotrebljena) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Matičnog društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2 Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije, koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Matičnog društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Matičnog društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2020.	31.12.2019
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	117,5802	117,5928
1 USD	95,6637	104,9186
1 QAR	26,2812	28,8237
1 OMR	248,8164	272,5151
1 AED	26,0467	28,5652
1 BHD	26,0467	279,0387

7.3 Prihodi

Računovodstvena politika za 2020. godinu

Prihod je rezultat koji nastaje tokom uobičajenih aktivnosti Matičnog društva i obuhvata različite tipove prihoda (ali se ne odnosi na one po osnovu ugovora o zakupu tj. lizingu).

Prihodi obuhvataju samo bruto prilive ekonomskih koristi koje je Društvo primilo ili treba da primi za svoj račun. Iznosi naplaćeni u ime trećih strana kao što su porezi pri prodaji i porez na dodatu vrednosti ne predstavljaju priliv ekonomskih koristi za Društvo te stoga ne dovode do uvećanja kapitala. Navedeni iznosi se ne uključuju u prihode.

Obaveza izvešanja ili obaveza činjenja je obećanje (ili skup obećanja) da će dobra ili usluge biti preneti na kupca.

Kada je obaveza izvršena (ili dok se ispunjava), Društvo priznaje prihod u iznosu cene transakcije koja je raspoređena na tu obavezu izvršenja.

Imovina po osnovu ugovora se priznaje ako se odgovarajući prihod od ispunjenja ugovorne obaveze izvršenja evidentira pre nego što je kupac platio naknadu ili pre nego što postoje zahtevi za fakturisanje, a samim tim i zahtevi za priznavanje potraživanja od kupaca. Ugovorna obaveza se priznaje kada je kupac platio naknadu ili je potraživanje od kupca dospelo pre nego što je Društvo ispunilo ugovornu obavezu izvršenja. Na nivou ugovora sa kupcem, ugovorne obaveze se prebijaju sa ugovorenom imovinom.

Osnovno načelo novog standarda je da Društvo priznaje prihod kako bi prikazalo prenos obećanih dobara ili usluga kupcima u iznosu koji odražava naknadu za koju Društvo očekuje da ima pravo da primi u zamenu za preneta dobra ili usluge.

Cena transakcije je iznos naknade za koju Društvo očekuje da ima pravo da primi u zamenu za prenos obećanih dobara ili usluga kupcu. Naknada obećana u ugovoru koji je zaključen sa kupcem može sadržati fiksne iznose, varijabilne iznose, ili ijedne i druge.

Uobičajeno odmeravanje prihoda od prodaje zasniva se na upotrebi svih dostupnih pouzdanih informacija i uzima u obzir moguće promene cene u vreme njenog konačnog ugovaranja, iskustvo iz prethodnih perioda (u smislu koliko je značajno odstupanje stvarnih priliva od uobičajenih priznatih prihoda u prethodnim periodima).

Glavna prodajna transakcija Matičnog društva je projektovanje, konsalting i inženjerинг termoenergetskih, nuklearnih, elektroenergetskih i telekomunikacionih objekata – gde se prihod od prodaje priznaje tokom vremena.

Prihodi od projektovanja, konsaltinga i inženjeringu

Društvo izvodi usluge projektovanja, konsaltinga i inženjeringu (zajedno u daljem tekstu: "usluge projektovanja i konsalting usluge") na osnovu ugovora sa kupcima. Takvi ugovori zaključeni su pre nego što započnu usluge projektovanja i konsalting usluge i prema uslovima ugovora Društvo je ugovorom ograničeno na preusmeravanje imovine na drugog kupca i ima izvršno pravo na plaćanje za obavljeni rad. Prihodi od usluga projektovanja i konsalting usluga se stoga priznaju tokom vremenom korišćenjem izlazne metode zasnovane na izveštajima o izvršenim uslugama do određenog datuma, a koje su potvrđene od strane kupca i ili nadzornog, odnosno kontrolnog organa imenovanog od strane ugovornih strana. Društvo smatra da je ovaj izlazni metod prestavlja odgovarajuću mera napretka ka potpunom ispunjavanju obaveza izvršenja prema MSFI 15.

Društvo je ovlašćeno da fakturiše kupcima usluge projektovanja i konsalting usluge na osnovu postignutog niza prekretnica povezanih sa učinkom (privremene situacije). Kada se dostigne određena prekretnica, kupcu se šalje relevantni izveštaj o obavljenim radovima koju je potpisao kupac ili drugo nadzorno telo imenovano od ugovornih strana. Društvo će prethodno priznati imovinu iz ugovora (kao aktivna vremenska razgraničenja) za bilo koji obavljeni posao. Bilo koji iznos prethodno priznat kao sredstvo, u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, kao imovina iz ugovora se reklassificuje na potraživanja od kupaca u trenutku kada se steknu uslovi za fakturisanje kupcu.

Ako prilivi prelaze prihode priznate do izveštajnog datuma prema izlaznoj metodi, za utvrđeni višak priliva od priznatih prihoda Društvo priznaje obaveze iz ugovora, evidentirane u okviru pasivnih vremenskih razgraničenja. Društvo smatra da nema značajne komponentu finansiranja u okviru ugovora sa kupcima obzirom da je period između priznavanja prihoda i naplate po prekretnicama povezanih sa učinkom kraći od godinu dana. Pored navedenog, Rukovodstvo smatra da ugovori sa kupcima za usluge projektovanja i konsalting usluge nemaju značajnu komponentu finansiranja obzirom da razlika između obećane naknade i prodajne cene usluge u gotovini nastaje iz drugih razloga koji ne uključuju prebacivanje finansijskih sredstava bilo kupcu ili entitetu, a razlika između ovih iznosa je srazmerna razlozima za tu razliku.

Prihodi od prodaje priznaju se u iznosu umanjenom za iznose akciza, poreza na dodatu vrednost (PDV) i drugih sličnih obaveznih dažbina. Iznos carine se uključuje u bruto prihode od prodaje priznate u konsolidovanim izveštaju o ukupnom rezultatu.

Računovodstvena politika za 2019. godinu

Prihodi u skladu sa MRS 18 - Prihodi su prilivi ekonomskih koristi tokom datog perioda, koji rezultiraju povećanjem kapitala, sem uvećanja koja se odnose na unose vlasnika kapitala; i odmeravaju se po fer vrednosti primljenih ili potraživanih naknada.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode, ostale prihode (uključujući i prihode od uskladivanja vrednosti imovine) i dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda.

U okviru poslovnih prihoda najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se javi: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjena navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Za potrebe finansijskog izveštavanja u okviru poslovnih prihoda u Bilansu uspeha ne prikazuju se prihodi od aktiviranja učinaka i robe i prihodi od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga), već se za te iznose koriguju poslovni rashodi u Bilansu uspeha.

Prihodi od prodaje robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi:

- Društvo je na kupca prenalo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom;
- Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom;
- iznos prihoda se može pouzdano izmeriti;
- verovatan je priliv ekonomskog korista u Društvo povezane sa tom transakcijom i
- troškovi koji su nastali ili će nastati u dатoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *povezani sa određenom transakcijom se priznaju prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

7.4 Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

Prihodi od dividendi priznaju se kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

7.5 Ostali prihodi

U okviru ostalih prihoda (koji uključuju i prihode od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se vrednuje po vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se dobici koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Matičnog društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi Matičnog društva i kao takvi, po prirodi, nisu različiti od drugih prihoda. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

U okviru dobitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda, iskazuju se dobici prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih prihoda na kraju perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

7.6 Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala Matičnog društva, osim smanjenja koje se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha) i gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda.

U okviru poslovnih rashoda iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Za potrebe finansijskog izveštavanja vrši se korekcija poslovnih rashoda u Bilansu uspeha za iznose prihoda od aktiviranja učinaka i robe i prihoda od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga).

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru ostalih rashoda (koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Matičnog društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

U okviru gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda, iskazuju se rashodi prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih rashoda na kraju obračunskog perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon prebijanja sa odgovarajućim prihodima.

7.7 Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza; i
- odloženog poreza

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava; ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike;
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period; i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima Matičnog društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći: poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava; sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja (MRS 19, izdate garancije i druga jemstva), obezvređenja imovine (robe, materijala i sl.) i obezvredjenja investicionih nekretnina; sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi na neplaćene javne prihode koji ne zavise od rezultata poslovanja i gubici koji nastaju kada se hartije od vrednosti vrednuju po fer vrednosti i efekat iskazuje preko bilansa uspeha.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice.

U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjenje će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane (ili saopštene) stope poreza na dobit Matičnog društva na iznos odbitne privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka priznaje se samo u slučaju da rukovodstvo Društva može pouzdano da proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenog poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjenje će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit, i to, dok ova vrsta poreskog kredita zakonski može da se iskoristi.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društву utvrđi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19 – Naknade zaposlenima).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određeni rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Matičnog društva tek u narednim periodima.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Matičnog društva na iznos oporezive privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Matičnog društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društву utvrđi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.8 Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: softveri, licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl. Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja ako je ili: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Matičnog društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Matičnog društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomski koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom; i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti. Ako jedan od zahteva nije ispunjen, izdaci po osnovu nematerijalnih ulaganja se priznaju na teret rashoda u periodu u kojem su izdaci nastali.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja; ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta, se ne priznaje kao nematerijalna imovina. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz razvoja (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Matičnog društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalne imovine, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

7.9 Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihamu. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomski koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovodenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

U cilju naknadnog merenja nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je podela u sledeće grupe:

- zemljište;
- objekti;
- postrojenja i oprema; i
- ostalo.

Naknadno merenje grupe „Objekti“ vrši se po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na datum bilansa stanja. Fer vrednost se utvrđuje procenom, koju vrši stručno osposobljeni procenjivač, na osnovu tržišnih dokaza. Kada ne postoji dokaz fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, osim kao deo kontinuiranog poslovanja, može biti potrebno da Društvo proceni fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene. Promena fer vrednosti objekata se načelno priznaje u ukupnom kapitalu, u okviru pozicije revalorizacione rezerve.

Naknadno merenje svih ostalih grupa u okviru pozicije „Nekretnine, postrojenja i oprema“, osim objekata, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Vrednovanje naknadnih izdataka u nekretnine, postrojenja i opremu vrši se kada se:

- radi o ulaganjima koja produžavaju korisni vek upotrebe sredstava;
- povećava kapacitet;
- unapređuje sredstvo čime se poboljšava kvalitet proizvoda ili
- smanjuju troškovi proizvodnje u odnosu na troškove pre ulaganja.

Troškovi servisiranja, tehničkog održavanja, manje popravke i ostalo, ne povećavaju vrednost sredstva već predstavljaju rashod perioda.

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se iskazuju i priznaju na posebnom računu, ako je verovatno da će se buduće ekonomski koristi vezane za to sredstvo priliti u Društvo. Amortizacija ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se vrši na osnovu procenjenog veka korišćenja tih sredstava, koji može biti jednak ili kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu.

7.10 Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Matičnog društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost) se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz prepostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja, i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek prepostavlja da je nula, osim u slučajevima: kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja ili kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz prepostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Rezidualna vrednost i preostali korisni vek trajanja sredstava se proveravaju na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača. Ako su nove procene različite od prethodnih procena, promena se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Amortizacija sredstava vrši se primenom metoda pravolinijskog otpisa (proporcionalna metoda), a obračun amortizacije počinje od početka narednog meseca od trenutka kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu tj. korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo stići pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklassificuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada sredstvo ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklassifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Sredstva koja su, prema MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva i procenjuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

7.11 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Matičnog društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotreбne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotreбna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupe sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12 Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Matičnog Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebljene vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebljena vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.13 Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva

Klasifikacija

Društvo klasificuje finansijska sredstva prema načinu naknadnog merenja, kako sledi:

- 1 finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti,
- 2 finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat, i
- 3 finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,

i to na osnovu:

- a) poslovnog modela Matičnog društva za upravljanje finansijskim sredstvima, i
- b) karakteristika ugovorenih tokova gotovine finansijskog sredstva.

Finansijsko sredstvo se odmerava po amortizovanoj vrednosti (AC) ako su ispunjena oba dole navedena uslova:

- a) finansijsko sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj postiže naplatom ugovorenih novčanih tokova, i
- b) ugovorenim uslovima finansijskog sredstva na određeni datum nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni deo glavnice.

Finansijsko sredstvo se odmerava po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVTOCI) ako su ispunjena oba dole navedena uslova:

- a) finansijsko sredstvo se drži u okviru poslovnog modela čiji se cilj postiže i naplatom ugovorenih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine, i
- b) ugovorenim uslovima finansijskog sredstva na određeni datum nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na neotplaćeni deo glavnice.

Ukoliko nijedan od gore navedenih kriterijuma za klasifikaciju nije ispunjen, finansijsko sredstvo se klasificuje kao sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) i odmerava po fer vrednosti pri čemu se efekti promena fer vrednosti priznaju u bilansu uspeha.

Merenje po amortizovanoj vrednosti

Amortizovana vrednost finansijskog sredstva je iznos po kojem se sredstvo odmerava pri početnom priznavanju umanjen za izvršene otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za kumulativnu amortizaciju obračunatu primenom metoda efektivne kamatne stope ili za bilo kakvu razliku nastalu između početnog iznosa i iznosa na datum dospeća, korigovanu za eventualnu ispravku vrednosti.

Metod efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda obračuna amortizovane vrednosti dužničkog instrumenta i raspodele prihoda od kamate tokom relevantnog perioda. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskonтуje očekivana buduća novčana primanja (uključujući sve naknade i iznose plaćene ili primljene između dve ugovorne strane koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge ili popuste) tokom očekivanog veka trajanja finansijskog instrumenta ili gde je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva.

U slučaju finansijskih sredstava, efektivna kamatna stopa primenjuje se na bruto knjigovodstvenu vrednost (bez umanjenja za očekivane kreditne gubitke). Ako se kreditni rizik određenog finansijskog sredstva uvećao toliko da se to sredstvo smatra kreditno obezvredjenim, efektivna kamatna stupa se primenjuje na neto knjigovodstvenu vrednost (tj. bruto knjigovodstvenu vrednost umanjenu za ispravku vrednosti).

Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat (FVTOCI)

Dobitak ili gubitak od finansijskog sredstva koje se odmerava po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat se priznaje u ostalom rezultatu, osim dobitaka ili gubitaka zbog umanjenja vrednosti i pozitivnih i negativnih kursnih razlika, sve do prestanka priznavanja ili reklassifikacije finansijskog sredstva. Prihod od kamate na takvo sredstvo obračunava se metodom efektivne kamatne stope.

Vlasnički instrumenti

Društvo sve vlasničke instrumente (instrumente kapitala) naknadno odmerava po fer vrednosti. Ukoliko je rukovodstvo Matičnog društva odabralo da evidentira dobitke i gubitke po osnovu promena fer vrednosti ulaganja u instrumente kapitala u okviru ostalog rezultata, ti dobici i gubici ne mogu se naknadno reklassifikovati na bilans uspeha nakon prestanka priznavanja ulaganja već se eventualni iznosi rezervi po ovom osnovu reklassifikuju na neraspoređeni dobitak. Politika Grupe predviđa označavanje instrumenata kapitala kao sredstva koja se vrednuju po FVTOCI kada se drže u strateške svrhe a ne samo radi ostvarivanja prinosa. Dividende primljene po osnovu tih ulaganja Društvo priznaje u bilansu uspeha u okviru ostalih prihoda kada je ustanovljeno pravo Matičnog društva da primi dividendu.

Promene fer vrednosti finansijskih sredstava po FVTOCI priznaju se u okviru ostalih dobitaka odnosno gubitaka u konsolidovanom izveštaju o dobitku ili gubitku i ostalom rezultatu. Gubici po osnovu obezvredjenja (i ukidanje gubitaka po osnovu obezvredjenja) vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po FVTOCI ne prikazuju se odvojeno od ostalih promena fer vrednosti.

Krediti i potraživanja

Krediti i potraživanja obuhvataju kratkoročna potraživanja, kratkoročni finansijski plasmani i dugoročne finansijske plasmane.

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga povezanim društvima i ostalim pravnim i fizičkim licima u zemlji i inostranstvu kao i potraživanja po drugim osnovama (potraživanja za kamatu, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od državnih organa i organizacija i druga potraživanja), za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja.

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Matičnog društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru dugoročnih finansijskih plasmana iskazuju se različite vrste ulaganja, kao što su: učešća u kapitalu i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, dugoročni krediti, dugoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, otkupljene sopstvene akcije i ostali dugoročni finansijski plasmani.

Pri početnom priznavanju, svi krediti i potraživanja se odmeravaju po fer vrednosti (koja je obično jednaka ceni transakcije tj. iznosu koji je fakturisan umanjenom za iznose koji se naplaćuju u ime i za račun trećih strana, kao što su porezi pri prodaji). Nakon početnog vrednovanja, krediti i potraživanja se vrednuju po amortizovanoj (diskontovanoj) vrednosti primenom efektivne kamatne stope, umanjenoj za eventualnu ispravku vrednosti.

Prihodi i rashodi nastali po osnovu prestanka priznavanja sredstva vrednovanog po amortizovanoj vrednosti, amortizacija ili obezvredenje, uključuju se u prihode odnosno rashode u izveštaju o ukupnom rezultatu Matičnog društva. Društvo primenjuje grupnu procenu obračuna ispravki vrednosti za potrebe odmeravanja kreditnih gubitaka, odnosno ispravki vrednosti kod potraživanja od trećih lica, u koja spadaju potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu, dugoročna potraživanja – retention, kao i aktivna vremenska razgraničenja koja imaju kategoriju finansijske imovine (imovina po osnovu ugovora u skladu sa IFRS 15), odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda sa ovim licima, a koja nisu predmet obuhvata pojedinačne procene, kao i potraživanja za zakup. Za navedena potraživanja Društvo se opredelilo za primenu pojednostavljenog pristupa po kome se očekivani kreditni gubitak uvek obračunava za ceo vek trajanja finansijskog instrumenta, imajući u vidu kratku ročnost ove vrste finansijske imovine. Društvo obračun životnih očekivanih kreditnih gubitaka po pojednostavljenom pristupu obračunava kao proizvod verovatnoće dešavanja neizmirenja obaveze (PD), visine gubitka u slučaju neizvršenja (LGD), izloženost u slučaju događaja neizmirenja (EAD) i diskontnog faktor (koji je jednak 1 ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci). Društvo utvrđuje očekivane kreditne gubitke po ovim stavkama korišćenjem tranzacione matrice u posmatranom periodu koja pokazuje mesečno kretanje pojedinačnih potraživanja između intervala docnje tokom posmatranog perioda. Prilikom obračuna verovatnoće dešavanja neizmirenja obaveze (PD), sprovodi se segmentacija kupaca zasnovana na zajedničkim karakteristikama kreditnog rizika, pripremi mesečnih starosnih struktura za svaki segment u periodu od tri i više godina i primeni tranzicionih matrica u posmatranom periodu koja pokazuje mesečno kretanje pojedinačnih potraživanja između definisanih intervala docnje tokom posmatranog perioda. U zavisnosti od tipa potraživanja kao kriterijum neizmirenja obaveze prepostavljen je prag od 180 dana za eksterne kupce, odnosno 360 dana za povezana pravna lica.

Za ostale kategorije finansijske imovine (potraživanja od povezanih pravnih lica, države, državnih društava i državnih organa, gde je država pretežno u ulozi investitora, gotovina i gotovinski ekvivalenti, finansijski plasmani, hartije od vrednosti), Društvo primenjuje opšti pristup. Kao indikatori značajnog povećanja kreditnog rizika, odnosno indikatori da je za određenu vrstu finansijske imovine potrebno obračunati očekivani kreditni gubitak za ceo period života/trajanja finansijskog instrumenta uzimaju se u obzir: podaci o padu eksternog kreditnog rejtinga, kašnjenje u otplati obaveza i drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika. Za potrebe identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima IFRS 9, Društva primenjuju:

- Definisani prag neizmirenja obaveza i datu kategoriju finansijske imovine;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa MSFI 9

Društvo primenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednost u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda entitet tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom. Prilikom pojedinačne procene očekivanih kreditnih gubitaka obračun se vrši primenom sledeće formule:

$$\text{ECL} = \text{Verovatnoća dešavanja neizmirenja obaveze (PD)} \times \text{Visina gubitka u slučaju neizvršenja (LGD)} \\ \times \text{Izloženost u slučaju događaja neizmirenja (EAD)} \times \text{Diskontni faktor}$$

Za potrebe pojedinačne procene, Društvo se oslanja na podatak o neizmirenju obaveza (PD) iz eksternih izvora, odnosno podatak objavljen od strane renomiranih rejting agencija ili rejtinga zemalja u kojima posluje dužnik. LGD podrazumeva stopu gubitka u slučaju neizmirenja obaveza gde Društvo koristi Bazelski LGD ili se obračunava kao odnos iznosa potraživanja na kraju posmatranog perioda u najlošijem starosnom intervalu (uvećаних za otpise u posmatranom periodu) sa ukupnim iznosom registrovanih potraživanja, tj. fakturna u najlošijem starosnom intervalu tokom posmatranog perioda.

Izloženost u slučaju događaja neizmirenja obaveza (EAD) u ovom slučaju je iznos potraživanja na datum izveštavanja. Diskontni faktor zavisi od efektivne kamatne stope utvrđene prilikom početnog priznavanja i ročnosti instrumenta. Ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci diskontni faktor iznosi 1.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Matičnog društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenta Matičnog društva iskazuju se: hartije od vrednosti, sredstva u dinarskoj i deviznoj blagajni, novčana sredstva na dinarskim i deviznim računima kod banaka, izdvojena novčana sredstva za otvorene akreditive u zemlji, devizni akreditivi, kratkoročni visoko likvidni plasmani koji se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine bez većeg rizika da se vrednost smanji, novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena, i dr.

Kriterijumi po kojima se sredstva Matičnog društva razvrstavaju u okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenta su precizirani relevantnim odredbama MRS 7 - Izveštaj o tokovima gotovine, po kojima:

- gotovina obuhvata gotovinu i depozite po viđenju, a
- gotovinski ekvivalenti su kratkoročne, visoko likvidne investicije, koje se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine i nisu pod uticajem značajnog rizika promene vrednosti, što podrazumeva investicije koje imaju kratak rok dospeća (tri meseca ili kraće).

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju stanja gotovine i kratkoročne depozite kod banaka sa početnim dospećem od tri meseca ili kraćim, ali ne i odobrena prekoračenja po tekućim računima. Prilikom obračuna ispravke vrednosti Društvo je uzelo u obzir kreditne rejtinge banaka pri određivanju verovatnoće gubitka (PD) i stopa gubitka u slučaju neizvršenja obaveze (LGD) pri čemu je utvrđeno da je knjigovodstvena vrednost ovih sredstava približno je jednaka njihovoj fer vrednosti.

Plasman (kao što je depozit kod poslovne banke) kvalificuje se kao gotovinski ekvivalent:

- ako se može brzo konvertovati u poznate iznose gotovine;
- ako je podložan beznačajnom riziku promene vrednosti; i
- ako dospeva u kratkom roku, tj. do tri meseca od dana pribavljanja.

Depoziti čije je dospeće duže od tri meseca ali ne duže od godinu dana klasificuju se kao kratkoročna finansijska sredstva, a depoziti sa dospećem dužim od godinu dana kao dugoročna finansijska sredstva. Kamata na oročena sredstva (depozite) pripisuje se oročenom iznosu.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti iskazani u stranoj valuti (valuti koja je različita od funkcionalne) evidentiraju se u funkcionalnoj valuti Grupe primenom kursa važećeg na datum izveštavanja na iznos u stranoj valuti. Rezultat preračuna klasificuje se kao kursna razlika u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu.

Društvo primjenjuje opšti pristup i 12-mesečne očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja. Prilikom obračuna očekivanih kreditnih gubitaka za gotovinu i gotovinske ekvivalente Društvo primjenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednosti u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda entitet tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom.

Obezvredjenje finansijskih sredstava

Društvo jednom godišnje analizira da li postoje objektivni dokazi obezvredjenja finansijskih sredstava i da li eventualno obezvredjenje, tj. umanjenje vrednosti, ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine po osnovu datog sredstva, te priznaje očekivane kreditne gubitke. Društvo priznaje eventualne gubitke po osnovu obezvredjenja u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu. Društvo ne priznaje gubitke koje očekuje po osnovu budućih događaja.

Društvo odmerava očekivane kreditne gubitke na način koji odražava:

- a) nepristrasnu i verovatnoćom ponderisanu procenu iznosa koji se utvrđuje ocenom čitavog niza mogućih ishoda;
- b) vremensku vrednost novca; i

c) razumne i potkrepljive informacije koje su Društву dostupne na datum izveštavanja bez prekomernih troškova i napora o prošlim događajima, sadašnjim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Faktori koje Društvo razmatra pri utvrđivanju da li je neko finansijsko sredstvo obezvređeno su status docnje i utrživost kolaterala, ako postoji. Društvo takođe koristi dole navedene kriterijume u cilju utvrđivanja da li postoji objektivni dokaz da je došlo do gubitka usled obezvređenja:

- neki deo ili rata otplate je u docnji a kašnjenje u izmirivanju obaveze od strane dužnika se ne može pripisati odlaganju uzrokovanim sistemima naplate;
- pad kreditnog rejtinga ugovorene strane, matičnog društva ugovorene strane i pad eksternog kreditnog rejtinga;
- drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika (npr. dužnik ima značajne finansijske teškoće, pokretanje stečajnog postupka ili finansijske reorganizacije od strane dužnika, itd.);
- vrednost kolaterala, ukoliko postoji, značajno je umanjena usled pogoršanja tržišnih uslova;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa MSFI 9.

Jedina kategorija finansijskih sredstava koja ne podleže testiranju obezvređenja jesu finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, pošto se svako umanjenje njihove fer vrednosti priznaje u bilansu uspeha.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Društvo prestaje da priznaje finansijsko sredstvo kada ugovorena prava nad tim sredstvom isteknu ili kada Društvo izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima koja čine finansijsko sredstvo. Prilikom prestanka priznavanja, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i iznosa primljenog za to sredstvo priznaje se u bilansu uspeha za dati period.

Klasifikacija kao finansijska obaveza ili kapital

Emitovani instrumenti duga i kapitala se klasifikuju ili kao finansijske obaveze ili kao stavke kapitala u skladu sa suštinom ugovornih aranžmana i definicijom finansijske obaveze, odnosno kapitala.

Instrumenti kapitala

Instrument kapitala je svaki ugovor koji dokazuje preostali interes u sredstvima nekog lica nakon oduzimanja svih njegovih obaveza. Instrumenti kapitala emitovani od strane Grupe priznaju se kao prilivi umanjeni za direktne troškove emisije.

Finansijske obaveze

Početno priznavanje i merenje

Društvo priznaje finansijsku obavezu kada, i samo kada, društvo član Grupe postane jedna od strana u ugovornim odredbama instrumenta.

Finansijske obaveze se početno odmeravaju po fer vrednosti koja predstavlja cenu transakcije (tj. priliv primljen prilikom izdavanja). Svi transakcioni troškovi koji se mogu direktno pripisati izdavanju duga, oduzimaju se od fer vrednosti obaveze da bi se obračunala njena početna knjigovodstvena vrednost.

Društvo uključuje transakcione troškove u obračun početne knjigovodstvene vrednosti obaveze kada ti troškovi čine značajan deo iznosa obaveze. U suprotnom, transakcioni troškovi se uključuju u rashode u konsolidovanom izveštaju o ukupnom rezultatu Grupe u periodu u kojem su nastali.

Klasifikacija finansijskih obaveza

Prema MSFI 9, sve finansijske obaveze klasifikuju se kao obaveze koje se naknadno odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, osim:

- a. *finansijskih obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)* (te obaveze, uključujući derivate koji su obaveze, naknadno se odmeravaju po fer vrednosti);
- b. finansijskih obaveza koje nastaju kada prenos finansijskog sredstva ne zadovolji kriterijume za prestanak priznavanja ili kada je reč o kontinuiranom učešću;
- c. *ugovora o finansijskim garancijama*;
- d. potencijalne naknade koju priznaje sticalac u poslovnoj kombinaciji na koju se primenjuje MSFI 3 (takve potencijalne naknade naknadno se odmeravaju po fer vrednosti gde promene fer vrednosti priznaju u bilansu uspeha).

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza

Nakon početnog priznavanja, Društvo sve finansijske obaveze vrednuje po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope. Rashodi od kamata po osnovu finansijskih obaveza priznaju se na osnovu efektivne kamatne stope.

Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

Finansijske obaveze se klasifikuju kao obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL) kada finansijska obaveza (i) predstavlja potencijalnu naknadu sticaoca u poslovnoj kombinaciji, (ii) kada je namenjena trgovaju ili (iii) kada je naznačena kao finansijska obaveza po FVTPL.

Finansijska obaveza se klasificuje kao namenjena prodaji u sledećim slučajevima:

- ako je stečena prvenstveno za potrebe otkupa u bliskoj budućnosti; ili
- ako je prilikom početnog priznavanja deo portfolija identifikovanih finansijskih instrumenata kojima Društvo zajednički upravlja i kod kojeg postoji dokaz o nedavnom trendu ostvarivanja dobitaka na kratak rok; ili
- ako predstavlja derivat koji nije ugovor o finansijskoj garanciji a nije ni naznačen kao instrument zaštite (hedžinga).

Finansijska obaveza koja se ne drži radi trgovanja a nije ni potencijalna naknada sticaoca u poslovnoj kombinaciji, može se pri početnom priznavanju naznačiti kao finansijska obaveza po FVTPL ako:

- takvo naznačavanje uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili

- finansijska obaveza predstavlja grupu finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza ili grupu i sredstava i obaveza kojim se upravlja i čiji se finansijski rezultat procenjuje na osnovi fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom investicionom strategijom Matičnog društva ili strategijom upravljanja rizicima, a informisanje o grupisanju se vrši interno, takođe na osnovi fer vrednosti; ili
- finansijska obaveza je deo ugovora koji sadrži jedan ili više ugrađenih derivata, a MSFI 9 dozvoljava da se čitav ugovor naznači za vrednovanje po FVTPL.

Finansijske obaveze po FVTPL se odmeravaju po fer vrednosti, pri čemu se svi dobici odnosno gubici nastali usled promena fer vrednosti priznaju u izveštaju o dobitku i gubitku u meri u kojoj nisu deo naznačenog odnosa zaštite (hedžing). Neto dobitak ili gubitak priznat u izveštaju o dobitku i gubitku sadrži i kamatu plaćenu na finansijsku obavezu i uključenu u dobitak ili gubitak perioda.

Međutim, kod obaveza naznačenih kao obaveze po FVTPL, iznos promene fer vrednosti finansijske obaveze koji se pripisuje promenama kreditnog rizika te obaveze priznaje se u okviru ostalog rezultata, osim ako bi takvo priznavanje efekata promena u kreditnom riziku obaveze u okviru ostalog rezultata dovelo do ili uvećalo računovodstvenu neusklađenost u izveštaju o dobitku ili gubitku. Preostali deo promene fer vrednosti obaveze priznaje se u izveštaju o dobitku ili gubitku. Promene fer vrednosti koje se pripisuju kreditnom riziku finansijske obaveze koje se priznaju u okviru ostalog rezultata se ne mogu naknadno reklassifikovati na izveštaj o dobitku ili gubitku već se prenose na neraspoređeni dobitak po prestanku priznavanja finansijske obaveze.

Dobici i gubici po osnovu ugovora o finansijskim garancijama izdatim od strane Matičnog društva koji su označeni kao instrumenti po fer vrednosti kroz račun dobitka i gubitka (bilansa uspeha) priznaju se u bilansu uspeha.

Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja predviđena ugovorom ukinuta ili istekla. Razlika između knjigovodstvenog iznosa finansijske obaveze koja se rasknjižava i naknade koja je plaćena ili potraživana, priznaje se u bilansu uspeha.

7.14 Učešće u zavisnim i ostalim povezanim društvima

Učešća u pridruženim pravnim licima i zajedničkim poduhvatima, u Društvu se knjigovodstveno obuhvataju po metodu nabavne vrednosti. Međutim, ako se, shodno MRS 36 – Umanjenje vrednosti imovine, ustanovi da je nadoknadiva vrednost učešća manja od nabavne (knjigovodstvene) vrednosti, Društvo svodi vrednost učešća na nadoknadi iznos, a snižavanje učešća (obezvredjenje) iskazuje kao rashod u periodu kada je obezvredjenje ustanovljeno.

7.15 Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomski koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Matičnog društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Matičnog društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomski koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Matičnog društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih, za troškove sudskih sporova i po drugim osnovama.

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Matičnog društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koji bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukipanje rezervisanja se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se очekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Matičnog društva; ili

- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomski koristi Matičnog društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Matičnog društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Matičnog društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Matičnog društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Matičnog društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Matičnog društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.16 Naknade zaposlenima

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljeni sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Matičnog društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Matičnog društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Matičnog društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se (za diskontnu stopu) tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju zaposlenima shodno novim odredbama Kolektivnog ugovora.

8. OSNOVNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I KLJUČNI IZVORI NEIZVESTNOSTI PROCENA

Prezentacija finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Matičnog društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih prepostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrednosti sredstava i obaveza kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda. Ove procene i prepostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja.

U nastavku su prikazane ključne prepostavke vezane za budućnost i ostali izvori procenjivanja neizvesnosti na datum bilansa stanja koje predstavljaju značajan rizik za materijalne korekcije iznosa pozicija bilansa stanja u sledećoj finansijskoj godini.

Ključne procene u primeni računovodstvenih politika

Ono što sledi jesu ključni sudovi, izuzev onih koji uključuju procene, koje rukovodstvo Matičnog društva donosi u procesu primene računovodstvenih politika Društvo, a koji najviše utiču na iznose priznate u finansijskim izveštajima.

Metod merenja napretka ka potpunom ispunjenju obaveze činjenja

Veran prikaz izvršenja ugovora za izvođenje usluga projektovanja i konsalting usluga postiže se tako što se prihodi priznaju na izveštajima o izvršenim uslugama do određenog datuma, a koje su potvrđene od strane kupca i/ili nadzornog, odnosno kontrolnog organa imenovanog od strane ugovornih strana. Tom prilikom rukovodstvo razmatra i završenost fizičkog obima ugovorenih radova, a na osnovu

izveštaja stručnih lica. Direktori Matičnog društva smatraju da ovaj izlazni metod obezbeđuje odgovarajuću meru napretka ka potpunom ispunjavanju obaveza izvršenja prema MSFI 15.

Analiza poslovnog modela

Klasifikacija i merenje finansijskih sredstava zavisi od rezultata tzv. SPPI testa (tj. provere da li ugovoreni tokovi gotovine finansijskog sredstva predstavljaju samo otplate glavnice i plaćanja kamate na neotplaćeni deo glavnice) i testa poslovnog modela. Društvo utvrđuje poslovni model na nivou koji odražava način upravljanja grupama finansijskih sredstava da bi se postigao određeni cilj poslovanja. Ova analiza podrazumeva prosuđivanje na osnovu svih relevantnih dokaza, uključujući one o načinu merenja i ocenjivanja performansi finansijskih sredstava, načinu upravljanja finansijskim sredstvima i načinu nagrađivanja osoba koje tim sredstvima upravljaju. Društvo prati finansijska sredstva koja odmeravaju po amortizovanoj vrednosti ili fer vrednosti kroz ostali rezultat čije priznavanje prestaje pre njihovog dospeća da bi razumela razloge za njihovo otuđenje, kao i da li su ti razlozi konzistentni sa ciljevima poslovanja za čije potrebe je Društvo držalo sredstva. Praćenje tj. monitoring je deo kontinuiranih analiza i procena Matičnog društva u vezi sa tim da li je poslovni model u okviru kojeg se drže preostala, neotuđena sredstva i dalje prikladan, te, ako nije odgovarajući, da li je došlo do promene poslovnog modela a samim tim i do prospektivne promene klasifikacije tih sredstava. U periodu prikazanom u priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima nije bilo potrebno da Društvo sprovodi takve promene.

Ključni izvori neizvesnosti procena

U nastavku su prikazane ključne pretpostavke vezane za budućnost i ostali izvori procenjivanja neizvesnosti na datum bilansa stanja koje predstavljaju značajan rizik za materijalne korekcije iznosa pozicija bilansa stanja u narednoj finansijskoj godini.

Ispravka vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana

Kao što je objašnjeno u napomeni 7.13, Društvo primenjuje opšti pristup i očekivane kreditne gubitke tokom životnog veka instrumenata odnosno 12-mesečne očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja. Kao indikatore značajnog povećanja kreditnog rizika Društvo uzima u obzir:

- Pad eksternog kreditnog rejtinga koji se koristi za potrebe obračuna ispravke vrednosti;
- Kašnjenje u otplati obaveze iznosu od 30 dana (ako se radi o trećim licima), odnosno 90 dana, ako se radi o povezanim pravnim licima;
- Drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika

Za potrebe identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima IFRS 9, Društvo primenjuju:

- Definisani prag neizmirenja obaveza koji važi za datu kategoriju finansijske imovine;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa IFRS 9

MSFI 9 ne definiše šta predstavlja značajan porast kreditnog rizika. U proceni da li se kreditni rizik sredstva se značajno povećao, Društvo uzima u obzir kvalitativni i kvantitativni razumne i podržane informacije koje se odnose na budućnost.

Diskontna stopa za obračun rezervisanja za nakande i druge beneficije zaposlenima

Utvrđivanje obaveze Matičnog društva u vezi dugoročnih beneficija zaposlenima zavisi od određenih prepostavki, koje uključuju izbor diskontne stope. Diskontna stopa se postavlja na osnovu tržišnih prinosa na kraju izveštavanja period na visokokvalitetnim korporativnim obveznicama. Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena uvažavanjem godišnjeg prinosa na dugoročnije državne hartije od vrednosti, emitovanim od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije, koje su ostvarene u relevantnom periodu uz korekcije obelodanjene u napomeni 31 usled činjenice da je prosečno dospeće reprenih hartija od vrednosti niže od prosečnog dospeća predmetnih primanja.

Smatra se da su ove prepostavke ključni izvor procene neizvesnost, jer relativno male promene u korišćenim prepostavkama mogu imati značajan uticaj na iznos beneficija zaposlenim. Dalje informacije diskontnoj stopi i beneficijama zaposlenim date su u napomeni 31.

Fer vrednost

Fer vrednost finansijskih instrumenata za koje ne postoji aktivno tržište je određena primenom odgovarajućih metoda procene. Društvo primenjuje profesionalni sud prilikom izbora odgovarajućih metoda i prepostavki.

Poslovna politika Matičnog društva je da obelodani informacije o pravičnoj vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srbiji ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Matičnog društva vrši procenu rizika i, u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrednosti. Po mišljenju rukovodstva Matičnog društva, iznosi u ovim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je, u datim okolnostima, najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja

9. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIM U MATIČNOM DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Matičnog društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Matičnog društva.

Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: rizik koncentracije, koji se u slučaju Matičnog društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; operativni rizik, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nemernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u društvu i sl.; reputacioni rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Matičnog društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Matičnog društva; pravni rizik, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Matičnog društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Matičnog društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje finansijskih rizika, pod kojima se, pre svega, misli na:

- **kreditni rizik,**
- **tržišni rizik i**
- **rizik likvidnosti**

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Matičnog društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Matičnog društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, Matičnog društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomске stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „hedžinga“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, Matičnog društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Matičnog društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Matičnog društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u društvu treba da obezbedi da rizični profil Matičnog društva uvek bude u skladu ka sklonošću Matičnog društva ka rizicima, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Matičnog društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Matičnog društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Matično Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Matičnog društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, i ako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

9.1 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Matičnog društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Matičnog društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Matičnog društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Matičnog društva zbog njihove nelikvidnosti.

Važeći okvir za procenu i rangiranje kreditnog rizika Grupe podrazumeva sledeće kategorije:

Kategorija	Opis	Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka (ECL)
Prihoduća sredstva	Nedospela ili u docnji kraćoj od 180 dana za eksterne kupce i 360 dana za povezana lica	12-mesečni ECL
Neprihoduća (<i>Nivo 3, u skladu sa zahtevima MSFI 9 - pojedinačna procena obezvredjenja</i>)	Potraživanja u docnji više od 180 dana za eksterne kupce i 360 dana za povezana lica	ECL kroz životni vek instrumenta
Neprihoduća (<i>Nivo 3 – grupna procena obezvredjenja</i>)	Potraživanja u docnji više od 180 dana za eksterne kupce i 360 dana za povezana lica	ECL kroz životni vek instrumenta
Otpis	Postoje dokazi da je dužnik u ozbiljnim finansijskim teškoćama i Grupa nema realne izglede da naplati potraživanja	Iznos se otpisuje

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

Struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2020	2019
Potraživanja po osnovu prodaje:		
KUPCI U ZEMLJI		
POTRAZIVANJA OD POVEZANIH LICA	542	208
EPS	134.158	235.768
TEPSCO	2.574	6.016
ostali SRBIJA	43.784	12.917
KUPCI U INOSTRANSTVU		
KUPCI OMAN		
OETC	66.874	72.626
PAEW	109.853	108.089
OWSC	1.418	10.718
ostali	3.502	19.051
KUPCI KATAR		

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

KAHRAMAA KATAR	221.346	304.412
OSTALI KATAR	170.722	236.667
KUPCI EMIRATI		
DUBAI		
DEWA Contracts DUBAI	117.939	265.810
MERAAS DUBAI	37.430	4.142
OSTALI DUBAI	228.872	368.206
ABU DHABI		
TRANSCO ABU DHABI	27.980	37.770
ADDC ABU DHABI		48.589
OSTALI ABU DHABI	10.445	1.372
<i>Svega</i>	1.177.440	1.732.361

Matično društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	<i>u 000 dinara</i>	
	2020	2019
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	542	208
<i>Svega</i>	542	208
Kupci u zemlji:		
a) Tekuća	131.578	205.763
f) Preko 180 dana	48.938	48.938
<i>Svega</i>	180.516	254.701
Kupci u inostranstvu:		
a) Tekuća	657.193	691.672
b) Do 30 dana	151.561	323.255
c) 30 - 60 dana	104.469	60.431
d) 60 - 90 dana	25.545	74.599
e) 90 - 365 dana	40.204	261.736
f) Preko 365 dana	17.410	65.759
<i>Svega</i>	996.382	1.477.452
UKUPNO	1.177.440	1.732.361

STRUKTURA DRUGIH POTRAŽIVANJA NA DAN 31.12.2020. GODINE

Struktura drugih potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2020.</i>	<i>31.12.2019.</i>
Druga potraživanja (ostala lica) - bruto:		
potraživanje od zaposlenih	82.813	96.944
potraživanje za više plaćen porez	6.469	
potraživanje za sredstva koja se refundiraju	2.393	638
Svega - bruto	91.675	97.582
Ispravka vrednosti drugih potraživanja (ostala lica)		
Ukupno druga potraživanja - ostala lica (neto)	91.675	97.582

Naredna tabela prikazuje kreditni kvalitet finansijskih sredstava Matičnog društva, kao i maksimalnu izloženost Matičnog društva kreditnom riziku prema kreditnom rejtingu:

31. decembar 2020.	Nap.	Eksterni kreditni rejting	Interni kreditni rejting	12-mesečni ili celoživotni ECL	Bruto knjigovodstvena vrednost	Ispravka vrednosti	Neto knjigovodstvena vrednost
Dugoročni finansijski plasmani	25	n/p	prihodujući	12-mesečni ECL	111.021	-	111.021
Dugoročna potraživanja	26	od A- do AAA	prihodujući	12-mesečni ECL	1.251.964	-	1.251.964
Potraživanja po osnovu prodaje	28	n/p	prihodujući	celoživotni ECL	1.177.440	-	1.177.440
Druga potraživanja	30	n/p	prihodujući	12-mesečni ECL	91.675	-	91.675
Kratkoročni finansijski plasmani	31	AAA	prihodujući	12-mesečni ECL	1.109.632	-	1.109.632
Gotovina	32	od A- do BBB-	od A- do BBB-	12-mesečni ECL	342.970	-	342.970

Za potraživanja od kupaca, potraživanja za zakup, dugoročna potraživanja - retention i imovinu po osnovu ugovoru, odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda (aktivna vremenska razgraničenja), Društvo je primenilo pojednostavljeni pristup za obračun obezvređenja za kreditne gubitke, u skladu sa MSFI 9 primenjujući životne očekivane kreditne gubitke. Društvo utvrđuje očekivane kreditne gubitke po ovim stavkama korišćenjem tranzacione matrice u posmatranom periodu koja pokazuje mesečno kretanje pojedinačnih potraživanja između intervala docnje tokom posmatranog perioda. Shodno tome, profil kreditnog rizika ove imovine predstavljen je na osnovu njihovog statusa dospeća u smislu tranzacione matrice.

Na osnovu primjenjenog pristupa Društvo nije imalo materijalno značajnih iznosa za obezvređenje navedenih potraživanja i imovinu po osnovu ugovora.

9.2 Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Matičnog Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena

9.3 Valutni rizik

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod konsolidovanog finansijskog instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su konsolidovani finansijski instrumenti u konsolidovanim finansijskim izveštajima odmereni.

Grupa posluje u međunarodnim okvirima i izložena je riziku promena kurseva starih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno dolarom.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi negativna promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Grupe, pa se može zaključiti da je Grupa značajno izložena valutnom riziku.

U sledećoj tabeli je, na osnovu podataka iz deviznog podbilansa, iskazana knjigovodstvena vrednost monetarnih sredstava i obaveza.

Sredstva u USD		Obaveze u USD	
2019.	2020.	2019.	2020.
2.810.491	2.641.352	1.751.743	1.371.977

Sredstva u USD obuhvataju sva potraživanja i gotovinske ekvivalente (koja su vezana za konvertibilnu valutu) koje Grupa obuhvata u svom konsolidovanom izveštaju.

Obaveze u USD obuhvataju sva dugovanja (koja su vezana za konvertibilnu valutu) koje Grupa Entel obuhvata u svom konsolidovanom izveštaju.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Grupe na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursevima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Iako, sa aspekta Grupe, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Grupe, može se konstatovati da je Grupa najosetljivija na promenu USD, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena EUR-a) analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuaciju svih za Grupu relevantnih valuta.

Uz nepromjenjene ostale varijable, apresijacija nacionalne valute bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromjenjene ostale varijable, depresijacija nacionalne valute bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	u 000 dinara	
	2020.	2019.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	14.925	11.108

Napomena: Neto uticaj na rezultat tekućeg perioda izračunati su na sledeći način: (Devizna sredstva u USD - Devizne obaveze u USD) x 10% x Srednji kurs USD na datum bilansa stanja.

9.4 Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Matičnog Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Matično društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Matičnog Društva.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Dobavljači u zemlji (povezana i ostala pravna lica):		
ENERGOPROJEKT HOLDING	-	3.524
ENERGOPROJEKT INDUSTRIJA	2.493	1.763
ENERGOPROJEKT HIDROINZENJERING	82	4.990
OSTALA POVEZANA PRAVNA LICA	695	-
RUDARSKI INSTITUT		2.822
GRADJEVINSKI FAKULTET	-	3.104
WIENER STADTISCHE OSIGURANJE ADO	2.288	
BET BALKAN ENERGY TEAM	-	14.958
Ostali u zemlji	9.661	10.801
<i>Svega</i>	15.219	41.962
Dobavljači u inostranstvu (povezana i ostala pravna lica):		
ZEMLJA		
FICHTNER I AF CONSALTING	-	5.885
KATAR		
AGENT RES.OPTIMUM	223.806	198.964
SPONZOR KATAR	144.898	162.431
RENTE KATAR	14.507	17.140
KOOPERANT WMR UGOVOR-LAHMEYER GKW	4.577	12.737
CONSULTANT	25.997	55.816
KATAR OSTALI	13.367	16.817
OMAN		
SPONZOR OMAN	18.404	36.118
OMAN RENTE	3.238	4.227
OMAN OSTALI	14.123	15.170
EMIRATI		
EMIRATI RENTE	9.994	7.934
KONSULTANTI EMIRATI	27.523	42.063
OSTALI EMIRATI	6.986	26.824
SPONZOR EMIRATI	-	-
<i>Svega</i>	507.420	602.126
Ostale obaveze	832	926
TOTAL:	523.471	645.014

Matično društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	3.270	10.277
<i>Svega</i>	3.270	10.277
Dobavljači u zemlji:		
a) Tekuća	12.781	31.685
<i>Svega</i>	12.781	31.685
Dobavljači u inostranstvu:		
a) Tekuća	507.420	603.052
<i>Svega</i>	507.420	603.052
UKUPNO	523.471	645.014

9.5 Rizik od promene cena

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu

9.6 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Matično društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Matičnog Društva i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski racio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2020.	2019.
Opšti racio likvidnosti	2 : 1	3,33 : 1	2,94 : 1
Rigorozni racio likvidnosti	1 : 1	2,98 : 1	2,65 : 1
Gotovinski racio likvidnosti		0,38 : 1	0,28 : 1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)		2.120.756	2.364.417

9.7 Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Matično društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Matičnog Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Matičnog Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezentant **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Matično društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Neto dobitak/gubitak	408.294	417.345
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	4.042.965	3.610.058
b) Kapital na kraju godine	3.781.408	4.042.965
Svega	3.912.187	3.826.512
Stopa prinosa na kraju godine	10,44%	10,91%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Matičnog Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Obaveze	911.834	1.221.654
Ukupna sredstva	5.429.565	6.148.843
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,17	0,20
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	3.781.408	4.042.965
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	736.323	825.205
Svega	4.517.731	4.868.170
Ukupna sredstva	5.429.565	6.148.843
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,83 : 1	0,79 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Matičnog Društva pokriven kapitalom Matičnog Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Matičnog Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Matičnog Društva i dodatog gubitka iznad visine kapitala); i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenta.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	911.834	1.221.654
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	342.970	334.133
<i>Svega</i>	<i>568.864</i>	<i>887.521</i>
Kapital	3.781.408	4.042.965
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 6,65	1 : 4,56

10. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Matično društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Matično društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomski odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

U Društву se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

BILANS USPEHA**11. POSLOVNI PRIHODI****Prihodi od prodaje proizvoda i usluga**

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	176	173
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	2.187	2.574
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	783.603	1.092.790
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	3.656.087	4.576.688
UKUPNO	4.442.053	5.672.225

Svi prihodi Društva se odnose na prihode po osnovu ugovora sa kupcima.

Prihodi od usluga projektovanja, konsaltinga i inženjeringu priznatih tokom vremena za godinu koja se završava 31. decembra 2020. godine iznose 4.442.053 hiljade dinara.

Na dan 31. decembra 2020. godine, ukupna transakcionala cena neizvršenih (ili delimično neispunjene) obaveza izvršavanja u izvođenju usluga projektovanja, konsaltinga i inženjeringu iznosi 8.589.693 hiljada dinara i biće realizovana tokom preostalog perioda zaključenih ugovora o uslugama. Rukovodstvo očekuje da će 55% transakcione cene dodeljene neizvršenim (ili delimično neispunjene) obavezama izvršenja na kraju 2020. godine ili 4.675.090 hiljada dinara biti priznat kao prihod tokom sledećeg izveštajnog perioda. Preostalih 45% ili 3.908.759 hiljade dinara će biti priznato u finansijskoj 2021. godini. Kao što je dozvoljeno prelaznim odredbama u MSFI 15, transakcionala cena neizvršenih (ili delimično neispunjene) obaveza izvršavanja na dan 31. decembar 2019. godine nije obelodanjena. Transakcionala cena neispunjene obaveze izvršenja i vreme priznavanja prihoda se ne objavljuju za obaveze izvršavanja priznate u iznosu u kom Društvo ima pravo na fakturu.

Ukupni prihodi od 12 najvećih kupaca koji pojedinačno učestvuju sa više od 10% prihoda Društva za 2020. godinu iznose 2.969.818 hiljada dinara (2019. godina: 12 kupaca sa prihodima od 3.198.654 hiljada dinara).

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Raspored ostvarenog prihoda po kompanijama dat je u sledećoj tabeli:

NAZIV	PRIHODI OD PRODAJE USLUGA
SRBIJA	
Povezana lica	2.363
EPS	427.556
SHANGHAI ELECTRIC	120.736
Ostali	93.027
CNIM	130.539
MINISTARSTVO	11.745
TOTAL SRBIJA	785.966
KATAR	
Kahrama	1.159.806
Ostali	633.906
OMAN	
OETC	302.969
PAEW	232.290
OWSC	11.220
Ostali	15.593
EMIRATI	
DEWA	406.265
MERRAS	90.282
FEWA	87.713
Ostali	410.185
TRANSCO	272.900
Ostali	32.958
INOSTRANSTVO	3.656.087

12. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala, goriva i energije	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
a) Troškovi materijala za izradu	-	0
b) Troškovi ostalog materijala (režijskog)	38.998	43.683
d) Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	731	1.458
Svega	39.729	45.141
Troškovi goriva i energije:		
a) Troškovi goriva	46.268	67.115
b) Troškovi električne i toplotne energije	25.315	28.939
Svega	71.583	96.054
UKUPNO	111.312	141.195

Troškovi rasporedjeni po kompanijama nastanka troška su sledeći:

BAHREIN	225
EMIRATI	29.305
ENTEL	24.380
KATAR	38.302
OMAN	19.100
	111.312

13. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	2.581.621	3.141.277
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	69.483	74.322
Troškovi naknada po ugovoru o delu		
Troškovi naknada po autorskim honorarima	4.705	22.900
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	6.008	5.557
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	-	-
Troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora	385	2.241
Ostali lični rashodi i naknade	58.503	77.241
Ukupno	2.720.705	3.323.538

Troškovi rasporedjeni po kompanijama nastanka troška su sledeći:

EMIRATI	919.175
ENTEL	479.328
KATAR	952.795
OMAN	369.407
	2.720.705

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Ostali lični rashodi u iznosu od 58.503 hiljada RSD odnose se na:

Naknade troskova zaposlenima za prevoz na posao i sa posla	5.385
Troskovi poreza - program prva plata	18
Naknade trosk.sl.puta - troskovi nocenja	22
Naknade tros.sl.puta - dnevnice	8.839
Naknade troskova zaposlenima za koriscenje privatnog auta u sluzbene svrhe	12
Naknade zaposlenima troskova smestaja i ishrane na terenu	1.361
Dnevnice na sluzbenom putu u inostranstvu	1.088
Troskovi nocenja u inostranstvu (hotel)	3.386
Troskovi prevoza u inostranstvu	6
Topli obrok	33.743
Solidarna pomoc za rodjenje deteta ,porodilje	3.134
Pomoc u slucaju smrti zaposlenog	403
Ostale naknade, poklon za 8. Mart, rodjenje deteta...	1.106

14. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Troškovi usluga na izradi učinaka odnose se na podizvodjače koje angažujemo za poslove za koje nemamo svoje kadrove ili za specijalizovane poslove koje rade samo odredjene firme. Po kompanijama troškovi su sledeći:

Struktura proizvodnih troškova	u 000 dinara	
	2020.	2019.
Troškovi usluga na izradi učinaka	317.358	421.155
Troškovi transportnih usluga	137.043	246.351
Troškovi usluga održavanja	19.524	23.524
Troškovi zakupnina	216.799	261.811
Troškovi sajmova	-	24.716
Troškovi reklame i propagande	7.046	7.254
Troškovi istraživanja		
Troškovi ostalih usluga	25.337	20.837
Ukupno	723.107	1.005.648

Troškovi usluga na izradi učinakam po kompanijama je sledeći

EMIRATI	138.022
ENTEL	106.533
KATAR	47.424
OMAN	25.379
	317.358

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Po kompanijama troškovi prevoza su sledeći:

BAHREIN	3
EMIRATI	48.535
ENTEL	16.487
KATAR	54.851
OMAN	17.167
	137.043

Po kompanijama troškovi održavanja su sledeći:

EMIRATI	1.230
ENTEL	1.110
KATAR	13.100
OMAN	4.084
	19.524

Troškovi zakupnina se, pre svega, odnose na zakup stanova u našim ino kompanijama.

Po kompanijama troškovi su sledeći:

BAHREIN	1.214
EMIRATI	54.574
KATAR	147.441
OMAN	13.570
	216.799

Troškovi reklame i propagande se odnose na: troškove promocije, troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija.

Po kompanijama troškovi reklame i propagande su sledeći:

EMIRATI	190
ENTEL	6.401
KATAR	141
OMAN	314
	7.046

U okviru troškova ostalih usluga najznačajniji deo se odnosi na: troškove nabavki tendera, troškove kopiranja i troškove licenci

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Po kompanijama ostali troškovi su sledeći:

EMIRATI	1.637
ENTEL	21.032
KATAR	1.093
OMAN	1.575
	25.337

15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Struktura troškova amortizacije i dugoročnih rezervisanja	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	2.184	2.953
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	57.293	62.385
<i>Svega</i>	<i>59.477</i>	<i>65.338</i>
Troškovi rezervisanja:		
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	41.131	36.254
Ostala rezervisanja	-	187.384
<i>Svega</i>	<i>41.131</i>	<i>223.638</i>
UKUPNO	100.608	288.976

Pre procene vrednosti nekretnina je uradjena godišnja amortizacija. Na dan 31.12.2020. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Po kompanijama troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja su sledeći:

EMIRATI	194
ENTEL	1.275
KATAR	383
OMAN	332
	2.184

Po kompanijama troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme su sledeći:

BAHREIN	2
EMIRATI	3.251
ENTEL	18.928
KATAR	11.301
OMAN	23.811
	57.293

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Na poziciji rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih uradjena je rezervacija prema zakonskim propisima zemalja u kojima imamo kompanije.
Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

ENTEL	840
KATAR	18.692
OMAN	21.599
	41.131

16. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Struktura nematerijalnih troškova	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Troškovi neproizvodnih usluga	282.071	342.370
Troškovi reprezentacije	12.395	18.099
Troškovi premija osiguranja	55.026	50.841
Troškovi platnog prometa	31.096	32.142
Troškovi članarina	2.014	1.239
Troškovi poreza	18.515	19.225
Ostali nematerijalni troškovi	70.471	88.181
UKUPNO	471.588	552.097

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

BAHREIN	509
EMIRATI	22.357
ENTEL	9.002
KATAR	243.390
OMAN	6.813
	282.071

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

EMIRATI	1.004
ENTEL	7.544
KATAR	2.550
OMAN	1.297
	12.395

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica.

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

BAHREIN	718
EMIRATI	35.908
ENTEL	4.500
KATAR	5.274
OMAN	8.626
	55.026

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: na troškove platnog prometa se odnosi u 2020. godini 6.312 RSD, a na troškove bankarskih usluga (troškovi izdavanja bankarskih garancija) trošak u 2020. godini je 24.784 hiljada RSD.

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

EMIRATI	12.139
ENTEL	2.633
KATAR	9.751
OMAN	261
	24.784

Troškovi članarina u visini od 2.024 hiljada RSD se u najvećem delu odnose na razne članarine neophodne za rad u inostranstvu.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi:

poreza na imovinu, naknada za korišćenje gradskog građevinskog zemljišta, i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na porez na imovinu u 2020. godini 2.282 hiljada RSD.

U kompaniji Oman se ti troškovi odnose na porez koji se plaćaju za rad lokalne radne snage po domicilnim propisima.

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

ENTEL	3.419
OMAN	15.096
	18.515

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl. i troškove Holdinga .

Po kompanijama ti troškovi su sledeći:

EMIRATI	9.688
ENTEL	37.397
KATAR	18.721
OMAN	4.665
	70.471

17. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

17.1 Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica	-	24
Finansijski prihodi od ostalih povezanih lica	3	11
Prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	6.638	8.895
b) Ostali finansijski prihodi	55.909	63.003
Prihodi od kamata (od trećih lica)	44.498	11.134
Pozitivne kursne razlike i prihodi po osnovu efekata valutne klauzule	621	716
Ukupno	107.669	83.783

Najznačajniji deo prihoda od kamata od trećih lica je kamata od banke za sredstva na računima i plasiranim sredstvima .

Prihodi od učešća u dobitku zavisnih pravnih lica u 2020. godini u visini od 6.638 hiljade RSD; je prihod od pripadajuće dobiti za 2020. godinu za 20% udela ENERGOPLASTA DOO.

Ostali finansijski prihod u 2020. godini u visini od 55.909 hiljade RSD predstavlja prihod od izdavanja vila u Kataru. Izdavanje vila u ime i za račun vlasnika vila vrši firma Perl garden.

17.2 Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim licima	-	-
Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	-	33
Ostali finansijski rashodi	1	-
Rashodi kamata (prema trećim licima)	865	1.550
Negativne kursne razlike i rashodi po osnovu efekata valutne klauzule (prema trećim licima)	662	1.425
Ukupno	1.528	3.008

Najznačajniji deo **rashoda po osnovu kursnih razlika i efekata valutne klauzule** se odnosi na negativne efekte po osnovu faktura prema ino kupcima kao i kupcima sa valutnom klauzulom.

18. OSTALI PRIHODI I RASHODI

18.1 Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	497	355
Naplaćena otpisana potraživanja	-	1.181
Viškovi	38	-
Naplaćena otpisana potraživanja	7.490	-
Prihodi od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja	49.660	83.774
Ostali nepomenuti prihodi	3.827	467
Ukupno	61.512	85.777

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Najveća pozicija ostalih prihoda u visini od 49.660 hiljade RSD odnosi se na ukidanje dela rezervisanja u Srbiji u visini od 35.542 za projekat Pančevo i u kompaniji Katar za projekat Faza 11 iznos od 14.118 hiljada RSD.

Ostali nepomenuti prihodi u iznosu od 3.827 hiljada RSD se odnose na prihode od naplata od poreske uprave po dobijenom sporu.

18.2 17.2 Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2020.	2019.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje namaterijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	290	1.555
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	33.713	45.321
Ostali nepomenuti rashodi	14.038	21.247
Ukupno	48.041	68.123

Gubici po osnovu rashodovanja imovine u Srbiji je u visini 290 hiljada RSD i odnosi se na rashodovanje informatičke opreme i kancelarijskog nameštaja.

Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja u visini od 33.138 hiljada RSD se odnosi na kompaniju Katar i nastao je otpisom potraživnja starijih od 3 godine. Ostatak u visini od 575 hiljada RSD je nastao u komaniji u Omanu.

Najznačajniji deo **ostalih nepomenutih rashoda** se odnosi na izdatke za humanitarne, kulturne i zdravstvene usluge u 2020. godini 11.860 hiljada RSD, za donacije 1.950 hiljada RSD.

19. NETO DOBITAK/GUBITAK POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, EFEKTI PROMENE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE I ISPRAVKA GREŠAKA IZ RANIJIH GODINA

Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja	u 000 dinara	
	2020.	2019.
Neto dobitak poslovanja koje se obustavlja		-
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja	-	11.371
Ukupno	0	11.371

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

20. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA

Struktura bruto rezultata	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Poslovni prihodi	4.442.053	5.672.225
Poslovni rashodi	4.127.320	5.311.454
Poslovni rezultat	314.733	360.771
Finansijski prihodi	107.669	83.783
Finansijski rashodi	1.528	3.008
Finansijski rezultat	106.141	80.775
Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali prihodi	61.512	85.777
Rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali rashodi	48.042	68.123
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	13.470	17.654
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda	-	11.371
UKUPNI PRIHODI	4.611.234	5.841.785
UKUPNI RASHODI	4.176.890	5.393.956
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	434.344	447.829

21. POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	434.344	447.829
Kapitalni dobici/(gubici) iskazani u Bilansu uspeha	0	0

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Usklađivanje i korekcija prihoda/(rashoda) u poreskom bilansu	-10.743	91.773
Oporeziva dobit/ (gubitak)	423.601	539.602
Iznos gubitka iz poreskog bilansa iz prethodnih godina do visine oporezive dobiti		
Ostatak oporezive dobiti	423.601	539.602
Kapitalni dobici/(gubici) obračunati u skladu sa zakonom	0	0
Preneti kapitalni gubici iz ranijih godina do visine kapitalnog dobitka u skladu sa zakonom		
Ostatak kapitalnog dobitka	0	0
Poreska osnovica	423.601	539.602
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	63.540	80.940
Ukupna umanjenje obračunatog poreza	-	-
Obračunati porez po umanjenju	63.540	80.940
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	434.344	447.829
Poreski rashod perioda	26.676	31.282
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	626	798
Neto dobitak/(gubitak)	408.294	417.345

22. ZARADA PO AKCIJI

Pokazatelj	u 000 dinara	
	2020.	2019.
Neto dobitak	408.294	417.345
Prosečan broj akcija tokom godine	422.495	422.495
Zarada po akciji (u dinarima)	966	988

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

Ponderisan prosečni broj akcija za 2020. godinu iznosi 422.495, tako da zarada po akciji iznosi 966 RSD.

BILANS STANJA AKTIVA**23. NEMATERIJALNA IMOVINA**

O P I S	Koncesije, patenti, licence, softveri i ostala prava Kto (011+012)
NABAVNA VREDNOST	
Stanje 1. Januara tekuće godine	61.666
Korekcija početnog stanja	
Nove nabavke u toku godine	
Kursne razlike	(3.728)
Ostala povećanja / (smanjenja)	
Stanje 31. decembra tekuće godine	57.938
ISPRAVKA VREDNOSTI	
Stanje 1. Januara tekuće godine	57.526
Korekcija početnog stanja	
Amortizacija za tekuću godinu	2.953
Kursne razlike	(4.426)
Ostala povećanja / (smanjenja)	
Stanje 31. decembra tekuće godine	56.053
SADAŠNJA VREDNOST	1.885

24. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

24.1 Nekretnine, postrojenja i oprema bez investicionih nekretnina

O P I S	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine,postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno osnovna sredstva
	Kto (022)	Kta (023)	Kto (025)	Kto (026)	Grupa 02
NABAVNA VREDNOST					
Stanje 1. Januara tekuće godine	884.045	366.604	-	34.338	1.284.987
Korekcija početnog stanja					-
Nove nabavke u toku godine		18.685	289		18.974
Otuđenje i rashodovanje		(18.375)			(18.375)
Kursne razlike	(34.363)	(22.846)			(57.209)
Ostala povećanja / (smanjenja)					-
Ostali prenosи sa/(na) - sa avansa i dr.	849.682	344.068	289	34.338	1.228.377
ISPRAVKA VREDNOSTI					
Stanje 1. Januara tekuće godine	83.502	199.786	-	-	283.288
Amortizacija za tekuću godinu	18.683	43.702			62.385
Otuđenje i rashodovanje		(18.375)			(18.375)
Kursne razlike	(6.873)	(19.556)			(26.429)
Ostala povećanja / (smanjenja)					-
Amortizacija za tekuću godinu	95.312	205.557	-	-	300.869
SADAŠNJA VREDNOST	754.370	138.511	289	34.338	927.508

Na dan 31.12.2020. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti. Sa aspekta troškova amortizacije, u odnosu na prethodnu godinu nije bilo bitnih promena u 2020. godini na amortizaciji poslovne zgrade .

Fer vrednost objekata obično se utvrđuje procenom koju vrše nezavisni kvalifikovani procenitelji na osnovu tržišnih dokaza. Fer vrednost poslovne zgrade u Beogradu je utvrđena 31.12.2018. godine u iznosu od 488.898 hiljada RSD.

Društvo u svojim poslovnim knjigama ima sledeće „objekte“ koji se iskazuju po revalorizovanoj vrednosti na dan procene:

Poslovna zgrada Energoprojekt

Poslovna zgrada Energoprojekt iskazana je po fer vrednosti na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu od 480.174 hiljada RSD.

U 2020. godini su evidentirani troškovi amortizacije. Korisni vek upotrebe predmetnog „objekta“ je 100 godina (preostali korisni vek upotrebe je 61 godine).

Poslovna zgrada u Omanu se po domicilnim propisima ne procenjuje, vek trajanja joj je 25 godina i smatra se da će joj rezidualna vrednost nakon tog veka trajanja biti 0.

Vrednost tog objekta na 31.12.2020. godine je 274.196 hiljada RSD a godišnja amortizacija je bila 14.431 hiljada RSD.

Nove nabavke u iznosu od 18.685 hiljada RSD odnose se na nabavke:

u Srbiji 14.268 hiljada RSD:

- automobila u visini 4.723 hiljada RSD;
- računara u visini 9.023 hiljada RSD i
- ostalih sredstava u visini 522 hiljada RSD

i nabavke u kompanijama i to:

- u Kataru 2.647 hiljada RSD;
- računara u visini 630 hiljada RSD;
- ostalih sredstava u visini 2.017 hiljada RSD

u Omanu 1.626 hiljada RSD:

- automobila u visini 1.480 hiljada RSD i
- računara u visini 146 hiljada RSD;

u Emiratima :

- računara u visini 144 hiljada RSD

Otuđenje postrojenja i opreme u iznosu od 18.375 odnose se na:

Srbiju

- za automobile u visini 614 hiljada RSD;
- za računare 9.179 hiljada RSD i
- ostalih sredstava u visini 783 hiljada RSD;

Katar

- računara u visini 1.464 hiljada RSD;
- ostalih sredstava u visini 14 hiljada RSD;

Oman

- automobila u visini 4.811 hiljada RSD;

- računara u visini 398 hiljada RSD;
- ostalih sredstava u visini 436 hiljada RSD;

Emirati

- računara u visini 224 hiljada RSD.
- ostalih sredstava u visini 452 hiljada RSD;

25. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima	104.598	101.472
Dugoročni plasmani u inostranstvu	111.021	137.896
<i>Svega</i>	215.619	239.368
UKUPNO	215.619	239.368

Učešća u kapitalu

Učešća u kapitalu pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima vrednuju se prema metodi nabavne vrednosti. Matično društvo priznaje prihod samo u onoj meri u kojoj stekne pravo da primi svoj deo iz raspodele neraspoređenog neto dobitka korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana kada ga je Matično društvo steklo.

Matično društvo ima 20% učešća u Enegoplast d.o.o. što iznosi 104.598 hiljada RSD.

Ostali dugoročni finansijski plasmani

Ostali dugoročni plasmani u inostranstvu s se odnose na:

- depozite za garancije
- depoziti za vize radnika
- depoziti za rentirane stanove

Po kompanijama to izgleda ovako:

EMIRATI	86.892
KATAR	23.340
OMAN	789
	111.021

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Depoziti za garancije banaka u iznosu od 93.189 hiljada RSD se odnose na kompaniju Katar u visini od 72.034 hiljada RSD i Energoconsult L.L.C. 21.155 hiljada RSD).

Ostali dugoročni finansijski plasmani se odnose na depozite za stanove iznajmljene u kompanijama i na depozite za vize radnika na radu u inostranstvu. Na depozite za stanove odnosi se iznos od 5.170 hiljada RSD i to po kompanijama, Katar u visini od 2.184 hiljada RSD, Energoconsult L.L.C 2.197 hiljada RSD i Oman 789 hiljada RSD.

Na depozite za vize radnika odnosi se iznos od 12.662 hiljada RSD i to je sve u kompaniji Energoconsult L.L.C.

26. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

Struktura dugoročnih potraživanja	u 000 dinara	
	2020.	2019.
Ostala dugoročna potraživanja	1.251.964	1.318.295
UKUPNO	1.251.964	1.318.295

Kod dugoročnih potraživanja za retenšn su iskazana potraživanja od kupaca za retenšn koji je uglavnom 10% od fakturisane vrednosti. On se može naplatiti tek po završetku svih radova na određenom projektu na koji se isti odnosi.

Struktura potraživanja za retenšn na dan 31.12.2020. godine po kompanijama je sledeći:

- Katar 926.611 hilj. RSD i on se odnosi na projekte vezane za KAHRAMU.
- Oman 71.902 hilj. RSD

Po kupcima to izgleda ovako:

OETC	44.924
PAEW	25.918
OWSC	531
OSTALI	529
	71.902

ENERGOCONSULT L.L.C 253.451 hilj. RSD

Po kupcima to izgleda ovako:

OSTALI	115.571
TRANSCO	5.261
MERASS	8.452
DEWA	124.167
	253.451

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

27. ZALIHE

Struktura zaliha	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Plaćeni avansi za zalihe i usluge:		
b) Plaćeni avansi za zalihe i usluge ostalim povezanim pravnim licima	6.179	
e) Plaćeni avansi za usluge	7.967	10.213
UKUPNO	14.146	10.213

Pregled datih avansa dat je u donjoj tabeli.

ENERGOPROJEKT - HOLDING AD BEOGRAD	6.179
JP PARKING SERVIS BEOGRAD	37
RAPSODY TRAVEL DOO BEOGRAD	3.165
POSTA ZEMUN BEOGRAD	9
MOORE STEPHENS DOO BEOGRAD	183
Ibrahim Yousuf Fakroo - villa Ain Khaled Katar	4.573
UKUPNO	14.146

28. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Potraživanja po osnovu prodaje	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Kupci u zemlji - ostala povezana lica	542	208
Kupci u zemljji	180.516	254.701
Kupci u inostranstvu	996.382	1.477.452
UKUPNO	1.177.440	1.732.361

Knjigovodstvena vrednost potraživanja po osnovu prodaje klasifikovanih kao Potraživanja i zajmovi, odgovara njihovoj fer vrednosti.

Matično društvo nema nikakva obezbeđenja potraživanja po osnovu prodaje.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Društvo nema nikakva obezbeđenja potraživanja po osnovu prodaje.

Prosečni kreditni period za usluga projektovanja, konsaltinga i inženjeringa prodaju je 30 dana. Na neizmirena potraživanja od kupaca ne obračunava se kamata.

Nije bilo promene u tehnikama procene ili značajnim pretpostavkama napravljenih tokom tekućeg perioda izveštavanja.

Kao što je navedeno u napomeni 7.13. za obračun obezvredenja potraživanja od povezanih pravnih lica i drugih potraživanja (napomena 30), Društvo primenjuje opšti pristup i očekivane kreditne gubitke tokom životnog veka instrumenata odnosno 12-mesečne očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja. Za potrebe identifikacije indikatora obezvredenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima IFRS 9, Društva primenjuje prag neizmirenja obaveza od 180 dana za eksterne kupce, odnosno 360 dana za povezana pravna lica.

Društvo primenjuje grupnu procenu obračuna ispravki vrednosti za potrebe odmeravanja kreditnih gubitaka, odnosno ispravki vrednosti kod potraživanja od trećih lica (uključujući potraživanja od države, državnih društava i državnih organa, gde je država pretežno u ulozi investitora), u koja spadaju potraživanja od kupca u zemlji, inostranstvu, kao i aktivna vremenska razgraničenja koja imaju kategoriju finansijske imovine i dugoročna potraživanja – retention (napomena 26), uključujući i ugovornu finansijsku imovinu u skladu sa MSFI 15, odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda sa ovim licima, a koja nisu predmet pojedinačne procene. Obračun parametara koji se primenjuju na nivou Društva izvedeni su na osnovu podataka o istrijskoj naplati od strane najvećih društva koji posluju u okviru Energopoejkt. Primjenjeni parametri (PD i LGD) obračunati su na osnovu podataka o istorijskoj naplati Društva.

Na osnovu navedene analize sprovedene u skladu sa metodologijom obračuna obezvredenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, Društvo nije utvrdilo materijlano značajne iznose obezvredenja potraživanja od kupaca, drugih potraživanja, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, kao i aktivnih vremenskih razgraničenja.

Stanja ovog konta po kompanijama su sledeća:

EMIRATI	422.666
ENTEL	181.058
KATAR	392.068
OMAN	181.648
	1.177.440

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

U kompaniji Energoconsult L.L.C., 422.666 hiljada RSD, i najzačajniji kupci su

TRANSCO	27.980
OTHER	10.445
DEWA Contracts	117.939
MERASS	37.430
Developers	198.606
FEWA	30.266
	422.666

U kompaniji Energoprojekt Entel L.L.C., Oman 181.648 hiljada RSD i najzačajniji kupci su

OETC	66.874
PAEW	109.853
OWSC	1.418
OSTALI	3.502
	181.648

U kompaniji Katar 392.068 hiljada RSD, i najzačajniji kupci su

KAHRAMA	221.346
OSTALI	170.722
	392.068

U kompaniji u Srbiji ima potraživanja u visini od 181.058 hiljada RSD, i najzačajniji kupci su

JP EPS SRBIJA	134.158
TEPSCO	2.574
Beocista	13.025
Ostali	12.711
CNIM	18.590
	181.058

29. POTRAŽIVANJA IZ SPECIFIČNIH POSLOVA

Potraživanja iz specifičnih poslova	u 000 dinara	
	2020.	2019.
Ostala potraživanja od drugih pravnih lica	-	221
UKUPNO	-	221

30. DRUGA POTRAŽIVANJA

Struktura drugih potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Potraživanja od zaposlenih	82.813	96.944
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	6.469	-
Potraživanja za naknade zarada koje se refunfiraju	2.393	638
UKUPNO	91.675	97.582

Na poziciji potraživanja od zaposlenih u visini od 82.813 hiljada RSD je unapred isplaćena otpremnina free lancer radnicima na radu u Kataru u visini od 59.485 hiljada RSD i Omanu 23.328 hiljada RSD, a u skladu sa lokalnim propisima.

31. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Ostali kratkoročni finansijski plasmani:	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	1.109.632	1.060.233
Ukupno	1.109.632	1.060.233

Ostali kratkoročni finansijski plasmani uključuju deponovana sredstva kod poslovnih banaka i nije moguće razročenje u svakom trenutku i iznose 1.109.632 hiljada dinara, po osnovu deponovanih sredstva kod poslovnih banaka, u Srbiji 30.000 hilj. RSD, po kamati od 0,90%, u kompaniji Energoprojekt Entel Qatar: 914.347 hiljada dinara, po kamati od 1,1% na godišnjem nivou i Energo Consult LLC Abu Dhabi, UAE: 165.285 hiljada dinara, po kamati od 0,80% do 1,15% na godišnjem nivou.

32. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Struktura gotovinskih ekvivalenata i gotovine	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
U dinarima:		
Tekući računi	10.546	4.624
Blagajna	488	418
Svega	11.034	5.042
U stranoj valuti:		
Devizni račun	330.723	327.330
Blagajna	1.213	1.761
Svega	331.936	329.091
Ukupno	342.970	334.133

Gotovina i gotovinski ekvivalenti raspoređeni su u bankama sa dugoročnim kreditnim rejtingom S&P, kako sledi:

Struktura gotovinskih ekvivalenata i gotovine	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
A	34.726	4.370
A-	206.576	263.861
BBB-	83.988	43.434
BB	2.674	2.287
BB-	15.006	20.181
Ukupno	342.970	334.133

Iako su gotovina i gotovinski ekvivalenti takođe podložni zahtevima za obezvređenjem u skladu sa zahtevima MSFI 9, identifikovani gubitak zbog obezvređenja nije materijalno značajan.

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Matičnog Društva iskazan su sredstva:

- u poslovnim bankama u Srbiji (Raiffaisen bank, Direktne banke, NLB banke i Erste Banke)
- na deviznim računima (Doha banka, ADCB Bank Dubai i Abu Dhabi, Bank Oman i Ahli united bank na Bahreinu)

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Stanje ovog konta po kompanijama je:

BAHREIN	1.989
EMIRATI	80.574
ENTEL	128.074
KATAR	117.327
OMAN	15.006
	342.970

33. POREZ NA DODATU VREDNOST

Porez na dodatu vrednost	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Porez na dodatu vrednost	83	97
Ukupno	83	97

34. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Unapred plaćeni troškovi:		
Unapred plaćeni troškovi - matična i zavisna pravna lica	166	164
Unapred plaćeni troškovi zakupnine	37.979	48.114
Unapred plaćene premije osiguranja	22.707	28.693
f) Unapred plaćeni troškovi reklame i propagande	130	
Ostali unapred plaćeni troškovi	8.074	7.066
<i>Svega</i>	69.056	84.037
Potraživanja za nefakturisani prihod	227.587	266.464
UKUPNO	296.643	350.501

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Unapred plaćeni troškovi zakupnine na ovom kontu su iskazani unapred plaćeni troškovi zakupnine. Oni se odnose na iznajmljivanje poslovnog prostora za kancelarije i stanove za naše radnike u našim kompanijama. Ugovori o zakupu su višegodišnji sa plaćanjem zakupa jednu godinu unapred i uglavnom se plaćaju na tromesečnom nivou. U kompaniji Katar i u Emiratima ima plaćanja za poslovni prostor, dok u Omanu nema zakupa poslovnog prostora.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

EMIRATI	13.541
KATAR	20.776
OMAN	3.662
	37.979

Unapred plaćene premije osiguranja na ovom kontu su iskazani unapred plaćeni troškovi osiguranja

EMIRATI	5.291
ENTEL	11.138
KATAR	3.867
OMAN	2.411
	22.707

Ostali unapred plaćeni troškovi u visini od 8.074 se odnose na unapred plaćane školarine i unapred plaćene pretplate za časopise.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

EMIRATI	817
ENTEL	3.756
KATAR	2.446
OMAN	1.055
	8.074

Potraživanja za nefakturisani prihod su prihodi koji su fakturisani u 2020. godini, a radovi su se odnosili na 2020. godinu u skladu sa MSFI 15. Prihodi po kompanijama su sledeći:

Stanja ovog konta po kompanijama je:

ENTEL	12.804
KATAR	214.783
	227.587

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

BILANS STANJA PASIVA

35. KAPITAL

OPIS	Osnovni kapital	Rezerve	Revalorizacione rezerve	Nerealizovani dobici/gubici po osnovu HoV	Nerasporedeni dobitak	Ukupno
<i>Stanje na dan 1. januara 2019. godine</i>	173.223	23.931	357.600	49.944	3.005.360	3.610.058
Neto dobitak za godinu					417.345	417.345
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2019.	173.223	23.931	357.600	49.944	3.422.705	4.027.403
Korekcije		17	237	-26.058	41.366	15.562
Raspodela dobiti					0	0
<i>Stanje na dan 31. decembra 2019.</i>	173.223	23.948	357.837	23.886	3.464.071	4.042.965
Neto dobitak za godinu					408.284	408.284
c) Ostalo - niveliacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.					0	0
Svega - ostali sveobuh.rezultat					0	0
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2020.	173.223	23.948	357.837	23.886	3.872.355	4.451.249
Korekcije		-104	-3.478	-45.900	-267.603	-317.085
Raspodela dobiti		0			-352.756	-352.756
<i>Stanje na dan 31. decembra 2020.</i>	173.223	23.844	354.359	-22.014	3.251.996	3.781.408

35.1 Osnovni kapital

Registrirani iznos osnovnog kapitala Matičnog Društva kod Agencije za privredne registre (broj registracije 8049/2005 od 30.03.2005 godine) iznosi 173.223 hiljada RSD.

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti ISIN RSEPEN41315, registrovano stanje vlasništva akcija ENERGOPROJEKT ENTEL AD na dan 31.12.2020. godine prikazano je u narednoj tabeli.

Struktura osnovnog kapitala	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Akcijski kapital :	173.223	173.223
a) Akcijski kapital matična, zavisna i ostala povezana pravna lica ENERGOPROJEKT HOLDING 100%	173.223	173.140
b) Akcijski kapital eksterno OSTALI AKCIONARI	-	83
UKUPNO	173.223	173.223

Akcijski kapital čini 422.495 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 173.223 hiljada RSD, odnosno pojedinačne knjigovodstvene vrednosti od 410,00 RSD.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog Matičnog Društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcije Društva su skinute sa Berze na osnovu rešenja o isključenju akcija sa Open Market, tržišni segment Open Market akcije broj 01/1- 5833/19, jer su sve akcije Izdavaoca otkupljene u postupku prinudnog otkupa akcija, kao i da je odluka u vezi povlačenja akcija Izdavaoca sa tržišta i prestanka svojstva javnog društva doneta glasovima akcionara koji su 100% učešća u kapitalu Izdavaoca stekli zajedničkim delovanjem u pomenutom postupku. Pravilima Berze je predviđeno da Berza isključuje hartije od vrednosti sa Open Market na zahtev Izdavaoca kome prestaje svojstvo javnog društva u skladu sa odredbom člana 70. i člana 122. stav 2. tačka 2. ZTK.

35.2 Rezerve

Struktura rezervi	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Zakonske rezerve	22.744	22.744
Statutarne i druge rezerve	1.100	1.204
Ukupno	23.844	23.948

Zakonske rezerve su obavezno formirane do 2004. godine, tako što se svake godine iz dobitka unosilo najmanje 5% dok rezerve ne dostignu najmanje 10% osnovnog kapitala, a nakon toga su formirane na osnovu opšteg akta Društva.

Druge rezerve su formirane u kompaniji Oman na osnovu domicilnih propisa

35.3 Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Struktura revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
a) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt	333.126	333.126
b) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije ostalih nekretnina	14.815	16.226
<i>Svega</i>	347.941	349.352
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije postrojenja i opreme		
Ostale revalorizacione rezerve	6.418	8.485
UKUPNO	354.359	357.837

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

35.4 Nerealizovani dobici po osnovu hartija od vrednosti i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata

Struktura nerevalorizacionih dobitaka po osnovu HOV i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata (potražna salda računa 33 osim 330)	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja	-22.014	23.886
UKUPNO	-22.014	23.886

Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja nastaju kao kursna razlika zbog primene različitih kurseva u kompanijama u bilansu uspeha (prosečni) i bilansu stanja (završni kurs) kao i kod izbijanja medjusobnih odnosa matičnog društva i zavisnih društava.

35.5 Neraspoređeni dobitak

Struktura neraspoređenog dobitka	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Neraspoređeni dobitak ranijih godina:		
a) Stanje na dan 01. januar	3.464.071	3.005.360
b) Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak	6.079	- 27.937,00
c) Ostale korekcije (MRS 12 i dr.)	- 11.295,00	-
d) kursne razlike	-313.995	25.154
Energoplast	51.598	44.149
e) Raspodela dobitka	- 352.756,00	0
<i>Svega</i>	2.843.702	3.046.726
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	408.294	417.345
UKUPNO	3.251.996	3.464.071

36. DUGOROČNA REZERVISANJA

Struktura dugoročnih rezervisanja	Troškovi u garantnom roku	Naknade i druge beneficije zaposlenih	UKUPNO
Stanje na dan 01. januara prethodne godine	487.888	219.307	707.195
Dodatna rezervisanja	187.384	36.254	223.638
Kursne razlike	6.185	3.057	9.242
Iskorišćeno u toku godine	- 83.589	- 32.011	- 115.600
Ukidanje neiskorišćenih iznosa			-
Stanje na dan 31. decembra prethodne godine	597.868	226.607	824.475
Dodatna rezervisanja	-	41.131	41.131
Kursne razlike	- 37.278	- 19.106	- 56.384
Iskorišćeno u toku godine	- 42.355	- 40.006	- 82.361
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	- 49.660		- 49.660
Stanje na dan bilansa	468.575	208.626	677.201

36.1 Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2020. godine.

Prilikom projekcija korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva preduzeća su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretnе privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna preduzeća u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primjenjeni pristup je objektivan i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 6,91%), u bilansu stanja na dan 31.12.2020. godine u odnosu na dan 31.12.2019. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečno očekivane otpremnine za 9,21%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje ukupnog broja zaposlenih za 11,69% i smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 3,3%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim preduzećima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim preduzećima u ukupnom broju zaposlenih celog Preduzeća.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Preduzeću; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Preduzeća, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svodjenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Preduzeću isplaćuju na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Republici Srbiji, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za **godišnju diskontnu stopu** je prihvaćena stopa od 4,5%.

U paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena uvažavanjem godišnjeg prinsa na dugoročnije državne hartije od vrednosti, emitovanim od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije, koje su ostvarene u relevantnom periodu. Godišnji prinos na dvanaestogodišnje dinarske hartije od vrednosti, emitovane 01.12.2020. godine, iznosio je 3,85%. Uvećanje usvojene diskontne stope u odnosu na izneti prinos je posledica činjenice da je prosečno dospeće repernih hartija od vrednosti niže od prosečnog dospeća predmetnih primanja. Otuda je, na način kako je predviđen paragrafom 86, MRS 19, izvršena ekstrapolacija krive prinsa.

Godišnji očekivani rast zarada u Republici Srbiji je planiran na nivou od 2,5%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2023. godine, usvojenim od strane Izvršnog odbora Narodne banke Srbije, utvrđena je ciljana stopa ukupne inflacije (sa dozvoljenim odustupanjem), merena godišnjim procentualnim promenama indeksa potrošačkih cena, za period od januara 2021. do decembra 2023. godine, u visini od 3%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena.

Ciljana inflacija od 3% se Memorandumom predviđa već par godina, ali je u realnosti ona, po pravilu, niža (2020 - 1,3%; 2019. - 1,5%; 2018. - 2%; 2017. - 3%; 2016. - 1,6%; 2015. - 1,5%). Otuda je realnije planirati inflaciju za 1,5% procentni poen niže od ciljane.

Iz navedenog sledi da je u Republici Srbiji planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1% (identično kao i pri proceni rezervisanja prethodne godine), što je, obzirom na planiran rast društvenog proizvoda u narednom periodu realno ostvarivo.

Ako bi u budućnosti došlo do promene stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi promeni nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primjenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 2,5% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 4,5%, prepostavlja istu inflaciju u celom **budućem** periodu. Ova prepostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19.

36.2 Dugoročna rezervisanja za troškove u garantnom roku

Rezervisanja za troškove u garantnom roku su ukalkulisana na osnovu najbolje procene rukovodstva i na osnovu prethodnog iskustva, i očekuje se da budu plativa u periodu manjem od 5 godina. Konačni iznos obaveze koja će se platiti može biti različit od one koja je rezervisana u zavisnosti od budućih razvoja događaja. Ova rezervisanja nisu diskontovana pošto uticaj diskontovanja nije materijalno značajan. Pojašnjena data u Napomeni broj 14.

37. DUGOROČNE OBAVEZE

Struktura dugoročnih obaveza	<i>Kamatna stopa</i>	<i>u 000 dinara</i>	
		2020.	2019.
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	5%	-	730
UKUPNO		-	730

38. KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura kratkoročnih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Ostale kratkoročne finansijske obaveze	666	930
UKUPNO	666	930

Obaveze po osnovu finansijskog zakupa se otplaćuju na period od 5 godina i uz kamatnu stopu koja je 5%. Kao sredstvo obezbeđenja urednog izmirenja obaveza po osnovu finansijskog zakupa.

Iznos od 666 hiljada RSD je deo obaveza koji dospeva do jedne godine.

39. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

Struktura primljenih avansa, depozita i kaucija	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Primljeni avansi od matičnih i zavisnih pravnih lica		
Primljeni avansi od ostalih povezanih pravnih lica	-	-
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji	9.040	25.803
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u inostranstvu	26.029	48.996
UKUPNO	35.069	74.799

Pregled primljenih avansa dat je u donjoj tabeli.

SHANGHAI	
ELECTRIC GROUP	7.128
Beo cista energija	
d.o.o	619
BASAID WIND d.o.o	1.293
Wirtschaft und	
Infrastruktur GmbH	
Co Planungs KG	3.534
EURETEQ KATAR	13.455
DEWA U DUBAI	9.040
	35.069

40. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Obaveze iz poslovanja	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
1. Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u zemlji	0	3.524
3. Dobavljači - ostala povezana pravna lica u zemlji	3.270	6.753
5. Dobavljači u zemlji	11.949	31.685
6. Dobavljači u inostranstvu	507.420	602.126
7. Ostale obaveze iz poslovanja	832	926
UKUPNO	523.471	645.014

Obaveze prema dobaljačima ne sadrže kamatu.

Rukovodstvo Matičnog Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima data je u okviru Napomene 8.4.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

EMIRATI	44.503
ENTEL	16.051
KATAR	427.152
OMAN	35.765
	523.471

41. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	210.222	363.765
b) Obaveze za dividende	6.907	6.995
d) Obaveze prema zaposlenima	20.653	18.641
e) Obaveze prema direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	20	150
h) Ostale razne obaveze	-	6
UKUPNO	237.802	389.557

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi) za decembarsku zaradu, koja je u Matičnom društvu isplaćena u januaru naredne godine.

Stanja ovog konta po kompanijama je:

EMIRATI	64.115
ENTEL	42.893
KATAR	56.572
OMAN	46.642
	210.222

Obaveze za neisplaćene dividende u visini od 6.907 hiljada RSD (razlog: akcionari nisu otvorili račune za svoje hartije od vrednosti). Iznos od 1.733 hiljada RSD se odnosi na neisplaćenu dividendu za 2017. godinu, dok je ostatak za sve ostale godine kada smo isplaćivali dividendu.

Rukovodstvo Matičnog Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

42. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Obaveze za porez na dodatu vrednost	15.302	18.393
Ukupno	15.302	18.393

43. OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Obaveze za porez iz rezultata	-	10.788
Druge obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	1.816	2.787
Ukupno	1.816	13.575

44. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Pasivna vremenska razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	97.707	78.656
Ukupno	97.707	78.656

Pasivna vremenska razgraničenja su u visini od 73.773 hiljada RSD obaveza za retenšn našeg podizvodjača za projekt Mega rezervoari u Qataru. Dok se iznos od 23.933 hiljada odnosi na Srbiju po primeni MSFI 15.

“Ostala pasivna vremenska razgraničenja se odnose na ugovorne obaveze koje se odnose na ugovore o projektovanju, konsaltingu i inženjeringu i predstavljaju saldo obaveza prema kupaca po navedenim ugovorima. Oni nastaju ako određena naplata po prekretnicama (milestone) prevaziđa do sada priznati prihod prema izlaznoj metodi. Osim navedenog nije bilo značajnih promena u obavezama po osnovu ugovora.“

45. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
ODLOŽENA PORESKA OBAVEZA	59.122	59.749
Ukupno	59.122	59.749

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative, MRS/MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Matično društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Matično društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Matično društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Matičnog Društva (15%).

Na osnovu promena stanja odloženih poreskih sredstava i obaveza u 2020. godini, može se zaključiti da je u neto efektu došlo do smanjenja stanja odloženih poreskih obaveza u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 627 hiljade RSD.

46. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Matično društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12. 2020. godine. Elektroprivreda Srbije je neosnovano osporila iznos od 48.937.500 RSD za koji je prvostepena sudska odluka bila dosudjena u kortist Entela. EPS se žalio i sada je to na apelacionom sudu i u toku 2020. godine nije održano ni jedno ročište što zbog bolesti sudećeg sudije što zbog Covida 19 i mi se nadamo da će presuda biti u toku 2021. godine.

47. HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST GRUPE DOHA BANK

Zavisno pravno lice - kompanijama „Energoprojekt Entel“ Doha, Katar ima pravo raspolaganja i plodouživanja na nepokretnosti, ukupne stambene površine 4.488 m², koje se nalaze na katastarskim parcelama broj 65582, 65583, 65584, 65585, 65586, 65587, 65588, 65589 i 65590 površine 10.736

m2, u Dohi - Qatar, Zone 44, East Al Naija, Al Mumtaza Street Doha Katar, a koja je u knjižnom vlasništvu lokalnog fizičkog lica.

Knjižni vlasnik je stavio hipoteku na imovinu u Doha banku po ugovoru broj 52973 kao kolateral na ime dobijanja ponudbenih i garancija za dobro izvršenje posla u korist Energoprojekt Entel Doha.

Hipoteke upisane na teret društva su sledeće:

- Hipoteka na nekretnini – poslovna zgrada Energoprojekt

Na osnovu odluke Skupštine akcionara Energoprojekt Holding a.d. od 15.01.2020. godine, a po osnovu bankarskih aranžmana sa:

- Erste banka a.d. Novi Sad u iznosu od 32.200.000,00 EUR po Ugovoru o višenamenskom okvirnom limitu br.OVLC003/20 (hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Oprema, Energoprojekt Hidroinženjering, Energoprojekt Industrija i Energoprojekt Energodata),
- Unicredit banka Srbija a.d. Beograd u iznosu od 5.100.000,00 EUR po Ugovoru o revolving liniji za izdavanje bankarskih garancija br. RL 0028/20 (hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Oprema),
- Unicredit banka Srbija a.d. Beograd u iznosu od 8.688.287,47 EUR po Ugovoru o kratkoročnom kreditu br.RL 0029/20 (hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja i Energoprojekt Oprema),
- OTP banka Srbija a.d. u iznosu od 14.159.060,12 EUR po osnovu Generalnog ugovora o kratkoročnoj višenamenskoj revolving liniji br. 01/13, sa pripadajućim aneksima (hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Oprema i Energoprojekt Hidroinženjering) i
- OTP banka Srbija a.d. u iznosu od 3.218.846,31 EUR po osnovu Okvирnog ugovora o izdavanju bankarskih garancija, akreditiva i obavezujućih pisma o namerama br. OUG 2125/16 sa pripadajućim aneksima (dužnik Energoprojekt Hidroinženjering, hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i solidarni dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja i Energoprojekt Oprema),

dana 19.03.2020. godine upisana je izvršna vansudska hipoteka na poslovnoj zgradi Energoprojekt, list Nepokretnosti broj 2652, KO Novi Beograd, u korist predmetnih poverilaca, na osnovu Založne izjave Energoprojekt Holding a.d. overene pred nadležnim organom u skladu sa Zakonom o hipoteci dana 31.01.2020.

Obzirom da je 30.12.2020. godine smanjeno kreditno zaduženje prema bankama od strane Energoprojekt Holding a.d. i ostalih dužnika, početkom 2021. godine zaključeni su ugovori, odnosno aneksi po osnovu bankarskih aranžmana, i to za:

- Hipoteku na nekretnini – poslovna zgrada Energoprojekt sa sledećim bankama:
 - Erste banka a.d. Novi Sad u iznosu od 27.000.000,00 EUR po Aneksu br. 1 Ugovora o višenamenskom okvirnom limitu br. OVLC003/20;
 - Unicredit banka Srbija a.d. Beograd u iznosu od 436.190,46 EUR po Aneksu br. 1 Ugovora o revolving liniji za izdavanje bankarskih garancija br. RL 0028/20;
 - Unicredit banka Srbija a.d. Beograd u iznosu od 3.688.287,47 EUR po Aneksu br. 1 Ugovora o kratkoročnom kreditu br.RL 0029/20;
 - OTP banka Srbija a.d. u iznosu od 9.949.000,00 EUR po osnovu Okvirnog ugovora o izdavanju bankarskih garancija, akreditiva i obavezujućih pisama o namerama br. OUG 2818/21 i
 - OTP banka Srbija a.d. u iznosu od 3.218.000,00 EUR po osnovu Okvirnog ugovora o izdavanju bankarskih garancija, akreditiva i obavezujućih pisama o namerama br. OUG 2820/21; po osnovu čega je dana 30.03.2021. godine podnet zahtev Republičkom geodetskom zavodu - služba katastra nepokretnosti Novi Beograd, za upis izvršne vansudske hipoteke I reda na poslovnoj zgradbi Energoprojekt, u korist predmetnih poverilaca, na osnovu Založne izjave Energoprojekt Holding a.d. overene pred nadležnim organom u skladu sa Zakonom o hipoteci.

48. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna Matičnog Društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Matično društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivan i vanbilansnu pasiv. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Matičnog Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive data je u narednoj tabeli.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Data jemstva, garancije i druga prava	2.005.172	2.794.628
Ukupno	2.005.172	2.794.628

Iznos od 2.005.172 hiljade RSD je iznos za date ponudbene garancije i za garancije za dobro izvršenje posla u kompanijama ENTELA u Kataru, Omanu, Emiratima i Srbiji.

Od tega po kompanijama iznosi su sledeći:

EMIRATI	704.940
ENTEL	201.402
KATAR	1.097.260
OMAN	1.570
	2.005.172

49. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **poveznih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma izvršenih usluga, nisu obezbeđena i ne sadrže kamatu.

<i>Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2020</i>	<i>2019</i>
Potraživanja:		
Ostala povezana pravna lica		
EP VISOKOGRADNJA	429	208
EP INDUSTRIJA	-	-
EP HIDROINŽENJERING	-	-
EP NISKOGRADNJA	113	-
ENERGOPLAST	39.943	39.943
Svega	40.485	40.151
Obaveze:		
Zavisna pravna lica		
· EP ARHITEKTURA I URBANIZAM	695	

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

· EP HOLDING	-	3.524
· EP ENERGODATA		
· EP INDUSTRIJA	2.493	1.763
· EP HIDROINŽENJERING	82	4.990
Svega	3.270	10.277
UKUPNO	43.755	50.428

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma izvršenih usluga, nisu obezbeđena i ne sadrže kamatu.

<i>Prihodi od povezanih pravnih lica</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	2020	2019
Prihodi:		
Ostala poveza pravna lica		
· EP HOLDING	176	197
· EP INDUSTRIJA	670	1.028
· EP HIDROINŽENJERING	1.026	1.210
· EP NISKOGRADNJA	141	
· EP VISOKOGRADNJA	353	347
Svega prihodi	2.366	2.782

50. SUDSKI SPOROVI**Izveštaj o sudskim sporovima Energoprojekt Entel a.d. na dan 31. 12. 2020. godine**

Red. broj	Tužilac	Tuženi	Osnov spora	Vrednost spora	Nadležni sud
1.	EP Entel a.d.	JP EPS (RB Kolubara)	Isplata duga po računima	48.937.500,00 RSD	Privredni sud, Beograd
2.	Paripović Duško	EP Entel a.d., kao drugotuženi od ukupno četvoro tuženih	Naknada štete - povreda na radu	1.300.000,00 RSD	Osnovni sud, Požarevac
3.	Martinoli Marko, Đurović i Siniša Kisić	EP Entel a.d.	Poništaj odluke skupštine	Bez vrednosti	Privredni sud u Beogradu
4.	Veljko Perišić, Siniša Kisić i dr.	EP Entel a.d.	Utvrđivanje vrednosti akcija		Privredni sud, Beograd
5.	Siniša Kisić i dr.	EP Entel a.d.	Naknada štete	66.488.842,92 dinara	Privredni sud, Beograd

51. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

52. STALNOST POSLOVANJA

Prilikom priprema finansijskih izveštaja, rukovodstvo je procenilo da je Društvo sposobno da nastavi da posluje na neodređeni vremenski period, saglasno sa načelom stalnosti.

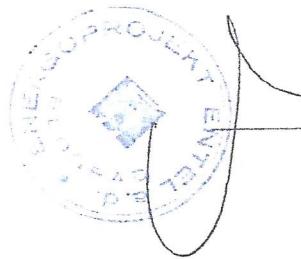
Finansijski izveštaji su uradjeni u skladu sa načelom stalnosti.

Sagledavajući poslovanje Društva u prošlosti zadnjih 15 godina rukovodstvo je utvrdilo da je poslovanje bilo profitabilno, a finansijska sredstva lako dostupna, može se zaključi da je Društvo, i bez detaljnije analize, opravdano izvršiti računovodstveno obuhvatanje na osnovu načela stalnosti.

U Beogradu,

19.03.2021. godine

Lice odgovorno za sastavljanje izveštaja

Direktor

**Godišnji izveštaj za Konsolidovani bilans
Energoprojekt Entela a.d. za 2020.
godinu**

Beograd, april 2021. godine

Energoprojekt Entel a.d. iz Beograda, MB: 07470975 objavljuje:

GODIŠNJI IZVEŠTAJ ZA 2020. GODINU ZA KONSOLIDOVANI BILANS

S A D R Ž A J

I. KONSOLIDOVANI GODIŠNJI IZVEŠTAJ SA IZVEŠTAJEM REVIZORA

1. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ ENERGOPROJEKT ENTEL A.D. ZA 2020. GODINU

(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički izveštaj, Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje)

2. Izvestaj nezavisnog revizora za 2020. godinu u celini

II. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

III. PODACI O STEČENIM SOPSTVENIM AKCIJAMA

IV. IZJAVA O PRIMENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

V. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA

VI. ODLUKA O USVAJANJU GODIŠNJEG IZVEŠTAJA

VII. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA

**I 1. KONSOLIDOVANI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ
ENERGOPROJEKT ENTEL A.D. ZA 2020.** Bilans stanja, Bilans uspeha,
Izveštaj o ostalom rezultatu, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o
promenama na kapitalu, Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje

I.2. IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA ZA 2020. GODINU

II. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

- Opšti podaci;
 - Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture;
 - Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje kao i informacije o kadrovskim pitanjima;
 - Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo;
 - Važni značajni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen;
 - Značajniji poslovi sa povezanim licima;
 - Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja;
 - Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
 - Postojanje ogranačaka;
 - Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;
 - Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;
 - Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja.
-

Opšti podaci

Poslovno ime: Energoprojekt Entel a.d.
Sedište i adresa: Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj: 07470975
PIB: 100389086

Veb sajt i e-mail adresa www.ep-entel.com; office@ep-entel.com

Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata: BD 8049 od 29.3.2005. godine

Delatnost (šifra i opis): 7112 osnovna delatnost Društva je INŽENJERSKE DELATNOSTI I TEHNIČKO SAVETOVANJE

Broj zaposlenih (prosečan broj u 2020. godini): 214

Energoprojekt Holding ad je vlasnik 100%

Vrednost osnovnog kapitala (000 RSD): Osnovni akcijski kapital 173.223 RSD

Broj izdatih akcija - obične: 422.495 običnih akcija, nominalna vrednost akcije je 410 RSD.

ISIN broj: RSEPENE41315

CIF kod: ESVUFR

Akcije Društva su skinute sa Berze na osnovu rešenja o isključenju akcija sa Open Market, tržišni segment Open Market akcije broj 01/1- 5833/19, jer su sve akcije Izdavaoca otkupljene u postupku prinudnog otkupa akcija, kao i da je odluka u vezi povlačenja akcija Izdavaoca sa tržišta i prestanka svojstva javnog društva doneta glasovima akcionara koji su 100% učešća u kapitalu Izdavaoca stekli zajedničkim delovanjem u pomenutom postupku. Kako je Pravilima Berze predviđeno da Berza isključuje hartije od vrednosti sa Open Market na zahtev Izdavaoca kome prestaje svojstvo javnog društva u skladu sa odredbom člana 70. i člana 122. stav 2. tačka 2. ZTK

Poslovno ime, sedište i poslovna adresa revizorske kuće:

MOORE STEPHENS Revizija i Računovodstvo d.o.o., Studentski trg 4/V

Podaci o Upravi društva

Članovi Odbora direktora Energoprojekt Entel (sadašnje stanje)

1. Milan Mamula, predsednik OD
2. Dobrosav Bojović, član OD
3. Mladen Simović, član OD

Članovi Nadzornog odbora (na dan 31.12.2020.):

1. Dobroslav Bojović, dipl. ekonomista, predsednik
2. Prof. dr Branislav Ivković, dipl. građevinski inženjer, član
3. Prof. dr Miodrag Zečević, diplomirani inženjer elektrotehnike, član
4. Nada Bojović, diplomirani inženjer organizacije rada, nezavisni član
5. Dragan Ugrčić, diplomirani ekonomista, nezavisni član
6. Prof. dr Zoran Đerković, doktor ekonomskih nauka

Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Energoprojekt Entel a.d., Beograd sačinjava matično akcionarsko društvo - Energoprojekt Entel a.d., Beograd i 3 zavisna društava. Izvorna delatnost preduzeća, projektovanje termoenergetskih objekata, zastupljena je u radu Energoprojekta od njegovog osnivanja 1951. godine. Tokom godina svog razvoja preduzeće je (od 1990. godine ENTEL) kompletiralo i širilo svoju uslugu tako da danas pokriva pružanje usluga projektovanja i konsaltinga u oblastima vezanim za energetiku, vodu, telekomunikacije i zaštitu životne sredine, kao i upravljanje realizacijom projekata u ovim oblastima.

Paralelno sa radom na termoenergetskim objektima, razvijena je i delatnost na projektovanju i konsaltingu prilikom gradnje razvodnih postrojenja, trafostanica i dalekovoda, prvo u zemlji, a u poslednjih dvadeset godina uspešno realizuje projekte u Nigeriji, Kataru, Omanu, UAE i Jordanu.

ENTEL je učestvovao u realizaciji projekata termoenergetskih objekata sa konvencionalnim, novim i obnovljivim izvorima energije, upravljanjem složenim energetskim sistemima i odgovarajućom ekološkom zaštitom, tretirajući sve izvore zagađenja vazduha, tla i vode iz energetskih sistema. Poslednjih nekoliko godina ENTEL je imao i nekoliko projekata na obnovljivim izvorima električne energije (solarne i vetroelektrane).

Realizacija ugovora odvija se u Beogradu, za sve domaće i delimično inostrane poslove, uz angažovanje u zemljama ugovaranja poslova radom kroz ino kompanije.

Grupu za konsolidaciju čine matično društvo Energoprojekt Entel a.d. i niže navedeno zavisno društvo i zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije:

- ENERGOPLAST D.O.O Beograd 20% vlasništva
- kompanija ENERGOPROJEKT QATAR 100% vlasništvo
- kompanija ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C 100% vlasništvo
- kompanija ENERGO CONSULT UAE 100% vlasništvo
- kompanije ENERGOPRJEKT BAHREIN 100% vlasništvo

U konsolidaciju uključen je Energoplast d.o.o (20 % učešća) po ekviti metodi a kompanije se konsoliduju 100% kroz konsolidovani finansijski izveštaj.

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine društva detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz finansijske izveštaje za 2020. godinu Energoprojekt Entela a.d." (u okviru poglavља 1. Godišnjeg izveštaja). U nastavku su prikazani samo neki od relevantnih parametara poslovanja, koji su značajni za pravilno razumevanje navedene materije.

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja Energoprojekt Entela a.d. konsolidovano u 2020. godini bila je sledeća:

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2020.	2019.
Poslovni prihodi	4.442.053	5.672.225
Poslovni rashodi	4.127.320	5.311.454

Poslovni rezultat	314.733	360.771
Finansijski prihodi	107.669	83.783
Finansijski rashodi	1.528	3.008
Finansijski rezultat	106.141	80.775
Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali prihodi	61.512	85.777
Rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha		
Ostali rashodi	48.042	68.123
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	13.470	17.654
Neto gubitak poslovanja koje se obustavlja, promene računovodstvene politike i korekcije grešaka iz ranijeg perioda	-	11.371
UKUPNI PRIHODI	4.611.234	5.841.785
UKUPNI RASHODI	4.176.890	5.393.956
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	434.344	447.829

Neto dobitak po akciji

Pokazatelj	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Neto dobitak	408.294	417.345
Prosečan broj akcija tokom godine	422.495	422.495
Zarada po akciji (u dinarima)	966	988

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2020.	2019.
Opšti racio likvidnosti	2 : 1	3,33 : 1	2,94 : 1
Rigorozni racio likvidnosti	1 : 1	2,98 : 1	2,65 : 1
Gotovinski racio likvidnosti		0,38 : 1	0,28 : 1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)		2.120.756	2.364.417

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Matičnog Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezentant rentabilnosti je stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital, koja pokazuje koliko Matično društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Neto dobitak/gubitak	408.294	417.345
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	4.042.965	3.610.058
b) Kapital na kraju godine	3.781.408	4.042.965
Svega	3.912.187	3.826.512
Stopa prinosa na kraju godine	10,44%	10,91%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Matičnog Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Matičnog Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	<i>u 000 dinara</i>	
	2020.	2019.
Obaveze	911.834	1.221.654
Ukupna sredstva	5.429.565	6.148.843
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,17	0,20
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	3.781.408	4.042.965
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	736.323	825.205
Svega	4.517.731	4.868.170
Ukupna sredstva	5.429.565	6.148.843
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,83 : 1	0,79 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Matičnog Društva pokriven kapitalom Matičnog Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Matičnog Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Matičnog Društva i dodatog gubitka iznad visine kapitala); i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenta.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	2020.	2019.
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	911.834	1.221.654
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	342.970	334.133
<i>Svega</i>	<i>568.864</i>	<i>887.521</i>
Kapital	3.781.408	4.042.965
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 6,65	1 : 4,56

Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo

Očekivani razvoj društva u narednom periodu realizovaće se u skladu sa usvojenim strateškim dokumentima društva:

- "Srednjoročni (četvorogodišnji) program poslovne politike Energoprojekt Holding a.d. i sistema Energoprojekt za period od 2017. do 2020. godine" (usvojen na 47.sednici Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 23.01.2017. godine);
- "Program sprovodenja poslovne politike Energoprojekt Holding a.d. i sistema Energoprojekt za period od 2017. do 2020. godine" (usvojen na 16. sednici Odbora direktora Energoprojekt Entel a.d. održanoj 31.03.2017. godine). Implementacija usvojenog srednjoročnog programa rada je u toku, i realizuje se preko niza konkretnih projekata (ukupno 16 projekata), za koje su formirani odgovarajući radni timovi i definisana dinamika projektnih aktivnosti;

USLOVI POSLOVANJA

1.1. Uslovi poslovanja u zemlji

Povoljne okolnosti koje su uticale na poslovanje ENTEL-a u zemlji u toku 2020. godine odnose se na sledeće:

Nastavak učešća na četiri najznačajnija kapitalna projekta u oblasti energetike koji se u ovom trenutku realizuju u zemlji:

izgradnja novog termoenergetskog bloka TE „Kostolac B3“,
izgradnja postrojenja za energetsku valorizaciju komunalnog otpada u Vinči,
izgradnja kogenerativnog postrojenja TE-TO „Pančevo“,
završetak izgradnje TE „Kolubara B“.

Zbog značaja ovih projekata, uz određene poteškoće oko njihove realizacije, nije došlo do značajnijeg umanjenja intenziteta pružanja usluge, sem na usluzi FE na izgradnji bloka TE „Kostolac B3“, na kojoj je došlo do smanjenja intenziteta angažovanja kako bi se sa preostalim sredstvima na ugovoru obezbedio kontinuitet angažovanja do ugovaranja nastavka ove usluge. Na ovaj način stvoreni su preduslovi za stabilnost poslovanja, uposlenost kadrova u dužem vremenskom periodu, kao i kontinualni priliv finansijskih sredstava;

Učešće u realizaciji projekata izgradnje vetroelektrana: „Kostolac“, „Banat“, „Banat 2“, „Banat 3“, „Alibunar 1“, „Alibunar 2“ i VE „Bašaid“ predstavljaju kontinuitet rada na obnovljivim izvorima velike investicione vrednosti;

Proširenje delatnosti Društva kroz:

učešće na projektu spalionice komunalnog otpada u Vinči, kao prilike za osvajanje nove tehnologije kojom ENTEL-ovi stručnjaci do sada nisu imali priliku da se bave,

pružanje usluge „permitting“-a, koja predstavlja odgovor na potrebu stranih (ali potencijalno i domaćih) kompanija za pružanjem pomoći u komplikovanom procesu ishodovanja potrebnih uslova, dozvola i saglasnosti od nadležnih institucija;

Očekivanje kapitalnih projekata revitalizacije najstarijih blokova na TE „Nikola Tesla A1 i A2“ i TE „Kostolac A“ u kojima bi ENTEL mogao imati značajno učešće;

Očekivanje realizacije projekta „Jadarit“ i završetka izgradnje TE „Kolubara B“ na kojima bi kompanija imala šansu za ugovaranje novog značajnog angažovanja;

Mogućnost izbora bolje pozicije na realizaciji kapitalnih projekata, na kojima bi se ENTEL mogao naći u ulozi konsultanta Investitora sa jedne strane, ili kao lokalni partner inostranim izvođačima radova.

Nepovoljne okolnosti koje utiču na poslovanje ENTELa odnose se na sledeće:

Izvesno veliki poremećaj izazvan pandemijom virusa COVID-19, uvođenjem Vanrednog stanja počev od 16. marta, sa nesagledivim posledicama po poslovanje u bliskom periodu. Procena kratkotrajnih posledica epidemije na privredu, nije se ostvarila, tako da će se puni efekti tek sagledavati nakon njenog okončanja. Pomoć privredi koju je ponudila država nije korišćena od strane Entela;

Kod određenih projekata čija je realizacija u toku, a izazvano Vanrednim stanjem i pratećim problemima njime izazvanim, došlo je ipak do privremene redukcije angažovanja, pre svega u nadzoru (EPE trenutno vrši nadzor na tri velika projekta za potrebe EPS-a, sa angažovanjem znatnog broja stručnjaka), kao i do manje efikasnosti takvog angažovanja;

Otežan i manje efikasan rad izazvan Vanrednim stanjem, s obzirom da se prešlo na rad od kuće gde god je to moguće;

Na gradilištima je rad postao neefikasniji, s obzirom na primenu mera zaštite, uključujući i meru da se u automobilima do udaljenih gradilišta voze do dva čoveka;

Favorizovanje kriterijuma najniže cene pri izboru izvrsioca na javnim nabavkama;

Nedostatak sopstvenih finansijskih sredstava javnih preduzeća za realizaciju kapitalnih projekata, pa samim tim i upućenost na sredstva inostranih banaka ili finansijskih institucija, a posledično i na inostrane konsultante i izvođače radova, pri čemu se sve više favorizuju inostrani izvođači radova sa spremnošću da ulože sopstveni kapital u realizaciju kapitalnih projekata;

Oslonjenost na inostrane isporučioce opreme i uslugu projektovanja usmerava na njihove tradicionalne projektantske kuće, dok u Srbiji ima malo isporučilaca opreme kojima ENTEL može biti tradicionalni projektant;

Međudržavni ugovori o kreditiranju kapitalnih projekata nose sa sobom i unapred definisane strane izvođače;

Trenutna nelikvidnost EPS-a usporila je izlazak nekih JN na koje je ENTEL računao u III kvartalu, a moguće da će takva situacija kod EPS-a proizvesti i promenu načina realizacija projekata, sa mogućim usmeravanjem na kreditne aranžmane koji mogu usmeriti neke projekte ka drugim kompanijama;

Postoji ozbiljna najava dugotrajnog prisustva kineskih kompanija na ovom tržištu, koje će svakako biti sve značajnija konkurenca. Ima nagoveštaja da će kineskim kompanijama nakon prestanka Vanrednog stanja zvog pojave epidemije virusa COVID-19 biti stvoren još veći prostor za razvoj poslovanja;

Odustajanje ponuđača sa kojima je potpisano poismo o namerama za završetak izgradnje TE „Kolubara B“ može ozbiljno poremetiti planove ENTEL-a vezane za ovaj projekat;

Ugovori koje je Srbija potpisala u okviru Energetske zajednice JI Evrope, kao i ugovore koje će uskoro potpisati, a koji ozbiljno utiču na izgradnju projekata sa emisijom CO₂, može bitno uticati na dobijanje novih poslova u ovoj oblasti. Krajnje pesimistički, ali mogući scenario, je i odustanak od produženja životnog veka TE „Nikola Tesla A1 i A2“ i TE „Kostolac A1 i A2“, kao i završetka TE „Kolubara B“. Ovakav scenario bi, sa druge strane, u prvi plan stavio izgradnju obnovljivih izvora i postrojenja koje kao gorivo koriste gas, što bi moglo lansirati niz novih projekata, za koje je ENTEL spreman, ali njegovo angažovanje zavisi i od toga da li će sredstva investirati domaći ili strani subjekti;

Pojava tendencija odlaska generacije stručnjaka sa 7-10 godina staža, pre svega zbog visokih finansijskih ponuda drugih kompanija, utiče na kadrovski potencijal kompanije i unosi nestabilnost u održavanje licenci za obavljanje delatnosti. Istovremeno je prisutno otežano pronalaženje iskusnih stručnjaka zbog neatraktivnosti ENTEL-ove finansijske ponude;

Izostanak rada na završnoj fazi izrade projektne dokumentacije u prethodnom periodu (malo objekata je ulazilo u izvođenje) učinio je nedostatak ekspertize zaposlenih i posledice na otežano izvršenje usluge. To se, pre svega, odnosi na izradu viših nivoa dokumentacije (projekata za izvođenje) na kojima je rad sa niskom efikasnošću prihoda u odnosu na angžovanje stručnjaka, mada se bez angažovanja na ovakvim uslugama ne mogu dobijati ni poslovi na kojima ENTEL ima više prihode u odnosu na obim angažovanja.

Zbog angažovanosti na kapitalnim projektima u Srbiji, privremenog ukidanja avio letova ka Zalivu, zatim obnavljanje, uvođenje specijalnih mera za ulazak u zemlje Zaliva, smanjena je mogućnost učešća na projektima u ENTEL-ovim kompanijama u inostranstvu, kao i na projektima u okruženju. Projekti na kojima istovremeno rade zaposleni u inostranstvu i u zemlji, zbog nemogućnosti direktnih kontakata, kako međusobnih, tako i sa klijentima, imaju vrlo nisku efikasnost.

1.2. Uslovi poslovanja u inostranstvu

Poslovanje u inostranstvu se nastavlja na našim tradicionalnim tržištima:

u regionu Katar (koji obuhvata ino-kompanije u Kataru, Abu Dabiju, Dubaju, Bahreinu, kao i poslovanje u Jordanu) i u Omanu.

KATAR

Povoljne okolnosti:

Došlo je do relativne stabilizacije tržišta pogođenog blokadom uvedenom 05.06.2017; Vrednost preostalog posla na značajnim ranije ugovorenim projektima obezbeđuje stabilnost poslovanja još neko vreme; U 2020. godini je povećan broj i vrednost novougovorenih poslova u odnosu na prošlu godinu; Odložena je primena PDV-a; U Bahreinu je obnovljena licenca za rad.

Nepovoljne okolnosti:

Nema naznaka da će se blokada uvedena od strane Saudijske Arabije, UAE, Bahreina, Egipta i još nekoliko zemalja, obustaviti; Smanjenje budžeta u oblastima delatnosti od interesa za ENTEL i drastične mere štednje koje se primenjuju kroz državne projekte; Rad je značajno otežan zbog pandemije virusa COVID-19; Katarska vlada je donela obavezujuću uredbu da se broj zaposlenih koji dolaze na radno mesto smanji, odnosno 80% da radi na daljinu, a 20% iz kancelarija. Uredba važi i za privatni i državni sektor. Osim toga, omogućili su da zaposleni stariji od 55 godina i sa hroničnim bolestima mogu da rade na daljinu; Rad na Kahramanim gradilištima odvija se i dalje, ali uz određene poteškoće. Progres na gradilištima je usporen zbog logističkih problema koje imaju izvođači.

DUBAI

Povoljne okolnosti:

Zahvaljujući izuzetno dobrom ugovaranju u prethodnom periodu i obimu prenetog posla po osnovu toga, kompanija je imala sigurnost pune uposlenosti i tokom 2020. godini.

Nepovoljne okolnosti:

Teškoće izazvane virusom COVID-19 su bile glavni uzrok otežanog poslovanja u 2020. godini; Drastično smanjen broj tendera u 2020. godini; Kod nekih od klijenata prisutan je problem izuzetno otežane naplate, sa kašnjenjem plaćanja i do godinu dana što već značajno utiče na poslovanje; Kao posledica ovih okolnosti očekuje se smanjene realizacije prihoda; Pooštreni su uslovi izdavanja odobrenja i licenci za inženjere koji se angažuju pri nadzoru na izvođenju objekata. Sa druge strane, postavljaju se zahtevi za povećanim nadzorom od strane konsultanata. To iziskuje povećano angažovanje na pronalaženju i selekciji kadrova za realizaciju projekata; Otežano je poslovanje sa Doha Bankom u smislu zaoštravanja i nepoštovanja uslova iz ugovora o kreditnoj podršci kod izdavanja projektnih garancija.

ABU DABI

Povoljne okolnosti:

Dobro ugovaranje u 2020. godini; Pad zarada na tržištu rada; Pad troškova iznajmljivanja nekretnina za poslovne prostorije i smeštaj zaposlenih; Povećana dostupnost iskusnih inženjera na tržištu; Uštede na avio kartama i hotelima zbog mogućnosti rada na daljinu.

Nepovoljne okolnosti:

Smanjena realizacija zbog zaštitnih mera - rada od kuće, odsustva klijenata, otežanog kretanja, karantina; Izostanak olakšica vezanih za pandemiju od strane lokalnih vlasti; Završetak nekoliko projekata izazvaće pad prihoda u predstojećem periodu; Problematična likvidnost; Trend otkazivanja nekih (delova) ugovora zbog smanjenih državnih budžeta i investicija u izgradnju infrastrukture; Nedostatak tendera sa velikim obimom posla; Veliki broj tendera ne završava se dodelom, već odustajanjem klijenta; Nuđenje usluga po subvencionisanim cenama od strane nekih konkurenčkih konsultanata; Veliki broj ponovljenih tendera za izvođače za koje se ne može ostvariti dodatna naplata u konsultantskim ugovorima; Restriktivno korišćenje postojećih ugovornih budžeta od strane klijenata (odobravanje minimalnog broja i dužine angažmana nadzora) i veoma otežano odobravanje aneksa ugovora.

OMAN

Povoljne okolnosti:

Potpisivanjem velikih ugovora sa našim najvećim poslovnim partnerima, OETC i PAW, uspeli smo da obezbedimo skoro punu uposlenost naših kapaciteta;

Nepovoljne okolnosti:

Zbog celokupne situacije, praktično da nema novih tendera; Cena konsultantskih usluga u odnosu na ukupnu cenu projekata je niska; Zabranu izdavanja novih radnih viza; Uvođenje PDV-a od 16. aprila; Otežana naplata od kupaca;

Teško planiranje zbog velike neizvesnosti i iznenadnih odluka omanske Vlade.

Imajući u vidu nameru zadržavanja liderске pozicije u delatnosti, nameće se potreba razvoja, kako u oblastima rada, metodologiji rada, primeni novih znanja i tehnologija, tako i samih tržišta na kojima je ENTEL aktivan, kao i potražnjom za novim tržištima.

U uslovima poslovanja na Bliskom Istoku, novi poslovi se ugovaraju sa nižim jediničnim cenama u odnosu na one od pre par godina. Određeni poslovi ugovoreni po povoljnijim jediničnim cenama u prethodnom periodu i dalje se realizuju i imaju uticaja na rezultat poslovanja tekućeg perioda, a kako bi se, uprkos padu jediničnih cena, zadržao nivo prihoda i profita, sve više se teži povećanju obima poslova. Otuda i veoma intenzivna marketinška aktivnost u svim ino-entitetima na Bliskom istoku, sa stalnim praćenjem poslovnih mogućnosti u zemljama u okruženju. Trenutna situacija nastala pandemijom virusa COVID-19 u znatnoj meri utiče na mogućnost nuđenja na širem tržištu, odnosno izvan zemalja u kojima su kompanije registrovane.

2. POSLOVNA POLITIKA

Za tradicionalne ENTEL-ove delatnosti (energetika, vode, telekomunikacije i zaštita životne sredine u navedenim oblastima), kao kapitalne infrastrukturne oblasti u kojima se realizuju projekti visoke kompleksnosti, trenutna investiciona klima u zemlji je povoljna, što obezbeđuje dobro poslovanje i adekvatnu uposlenost kadrova. Ipak, na ino-tržištima je primetna trenutna obazrivost kada je u pitanju pokretanje novih kapitalnih projekata, što za ENTEL predstavlja poteškoću sa aspekta akvizicije novih poslova.

Tranzicija proizvodnje, planiranje proizvodnje električne energije iz proizvodnje koja podrazumeva emisiju zagađujućih materija (fossilna goriva), na kojima u znatnoj meri počiva delatnost u Srbiji, ka proizvodnji električne energije iz obnovljivih izvora, bitno će uticati na sve segmente poslovanja kompanije u proizvodnji, prenosu i distribuciji električne energije, što zahteva preispitivanje delatnosti i strateško postavljanje kompanije za rad u budućem periodu, o čemu će kompanija doneti pravovremene odluke.

Oblasti ENTEL-ove delatnosti u regionu Katar su i dalje nepromjenjene i odnose se na konsultantske usluge u oblastima proizvodnje, prenosa i distribucije električne energije i vode, kao i usluge projektovanja i konsaltinga u eksploataciji nafte i gasa.

ENTEL-ova kompanija u Omanu i dalje dominantno pruža usluge u oblasti proizvodnje i transporta voda, kao i prenosa i distribucije električne energije.

Oblast pribavljanja uslova, dozvola i saglasnosti za realizaciju objekata i učešće ili preuzimanje upravljanja ovom oblašću na projektima, od iniciranja objekta do pribavljanja svih potrebnih dozvola nakon njegove izgradnje, je novi osvojeni segment angažovanja, sa sve značajnijom zastupljeniču kod aktuelnih klijenata. Ova delatnost uslovljena je složenom zakonskom procedurom i složenom vrstom objekata koje ENTEL realizuje. Klijenti već prepoznaju potencijal koji ENTEL pruža pri vršenju ovih usluga, jer ova delatnost znatno štedi vreme realizacije usluga i krči put ka bržem završetku projekata.

Već izvesno vreme prisutna je ideja da se uključivanjem ekspertske znanja iz pravno – komercijalne oblasti nadgrade tehničke usluge, na taj način omogućavajući klijentima da dobiju pun obim konsultantske usluge, ali po višoj ceni od standardnih. U toku je promovisanje ove usluge i osluškivanje spremnosti klijenata za ovaku vrstu usluge, s obzirom da takve tradicionalni klijenti trenutno pribavljaju angažovanjem šire strukture konsultanata. Ovakva inicijativa kod tradicionalnih klijenata već daje rezultate u dolazećim tenderima, u kojima će deo ove usluge biti tražen od ponuđača. Problem može predstavljati i nestabilnost kadrovske strukture u Pravnoj službi Holdinga, a moguće je usmeravanje i na druge načine realizacije ovakvih usluga.

Unapređenje projektovanja u 3D je prepoznato kao prioritetan i kontinuiran proces. Napredak koji je napravljen u ovoj oblasti pruža uverenje da se na domaćem i ino-tržištu mogu nuditi i vrlo kompleksne projektantske usluge. ENTEL je preduzeo mere, za sada u segmentu obuke zaposlenih, da svoje mogućnosti u oblasti projektovanja i konsaltinga potpuno uskladi sa zahtevima primene BIM tehnologije, jer ga na to usmeravaju zahtevi stranih klijenata (malo je zahteva stranih klijenata koji se zadovoljavaju „samo“ sa projektovanjem u 3D). ENTEL ima obavezu približavanja svetskim standardima u korišćenju BIM tehnologije, što je predviđeno i Planom stručnog usavršavanja, čija realizacija je odložena zbog aktuelne situacije sa epidemijom.

ENTEL u Srbiji ima uspostavljen IMS koji čine sledeći standardi: ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, ISO 45000:2018, ISO 50001:2018 i ISO 27001:2013, dok je u svim ino-kompanijama implementirana serija standarda ISO 9001, ISO 14001 i ISO 45001. Održavanje i unapređenje sistema predstavlja permanentnu obavezu koja se uspešno izvršava.

3. OSTVARENI PARAMETRI POSLOVANJA ZA IZVEŠTAJNI PERIOD

3.1. Tržišta (zemlja i inostranstvo)

Poslovanje Društva odvija se na domaćem i inostranom tržištu. Odnos angažovanja zemlja - inostranstvo, pre svega zbog efekata poslovanja, usmeren je maksimalno na ino-tržišta, mada broj i značaj projekata koji su ugovoreni ili je njihovo ugovaranje u toku u Srbiji, uzima značajno mesto u ukupnoj realizaciji Društva.

Kao dominantna tržišta na kojima ENTEL posluje mogu se naznačiti:

- Srbija;
- Bliski Istok (Katar, Oman, UAE, Jordan).

3.1.1. SRBIJA

Imajući u vidu delatnost ENTEL-a, prirodni klijenti u Srbiji su i dalje EPS i EMS, mada je učešće prihoda ostvarenog na projektima EMS-a povremenog tipa (EMS većinu projekata dodeljuje mimo JN čerki kompaniji Elektroistok projektni biro), a nekoliko projekata za ovog naručioca se finansira od strane stranih finansijskih institucija (KfW i EBRD), što smanjuje mogućnost dobijanja ovih poslova.

Nakon što je Vlada Srbije usvojila zaključak kojim su omogućene reforme u JP „Elektroprivreda Srbije“, stvoreni su uslovi da do 1. maja 2021. godine počne da radi u punom kapacitetu nezavisni operator distributivnog sistema, koji će projektima kojima će upravljati (TS i DV), predstavljati značajan interes ENTEL-a u narednom periodu, pogotovo što se u budućnosti očekuju znatne investicije i promene upravo u tom segmentu snabdevanja potrošača električnom energijom.

Pored državnih insistencija, sve je veće učešće u prihodu ENTEL-a sa projekata finansiranih od strane privatnih investitora i fondova, kao i od institucionalnih inostranih izvora finansiranja. Potrebno je, takođe, pomenuti i kapitalne projekte nastavka izgradnje „TE Kolubara B“, kao i projekte izgradnje Vetroelektrana „Kostolac“, „Banat“, „Banat 2“, „Banat 3“, „Alibunar 1“, „Alibunar 2“ i VE „Bašaid“. Projekti vetroelektrana nikako da uđu u fazu intenzivnije realizacije.

Postizanje kompetentnosti u oblasti obnovljivih izvora (pre svega generisanje električne energije iz vetro i solarnih elektrana) na lokalnom tržištu treba da bude ulaznica za projekte čija će se realizacija aktivirati u bliskom periodu u Srbiji, kao i na tržištima na kojima je ENTEL već prisutan, u meri potencijala ovih tržišta za navedene vrste izvora i interesovanja za njima. Takvo iskustvo doprinelo je

ugovaranje usluga na projektovanju solarne elektrane u Kataru i Omanu, sa perspektivom proširenja ovakvih usluga u Zalivu.

Važni značajni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen

Od dana bilansiranja do dana objavljivanja predmetnog izveštaja nije bilo bitnijih poslovnih događaja, koji bi zahtevali obelodanjivanje ili bi uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

Stav rukovodstva je da mogućnost nastavka poslovanja Društva na principu stalnosti poslovanja neće biti dovedena u pitanje. Navedene činjenice ne zahtevaju korekciju finansijskih izveštaja za period 01.01.2020. – 31.12.2020. godine

Relevantne poslovne vesti o bitnim događajima redovno se objavljuju na web sajtu Energoprojekta (<http://www.energoprojekt.rs>).

Značajniji poslovi sa povezanim licima

Shodno zahtevima iz MRS 24 Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

<i>Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2020</i>	<i>2019</i>
Potraživanja:		
Ostala povezana pravna lica		
EP VISOKOGRADNJA	429	208
EP INDUSTRIJA	-	-
EP HIDROINŽENJERING	-	-
EP NISKOGRADNJA	113	-
ENERGOPLAST	39.943	39.943
Svega	40.485	40.151
Obaveze:		
Zavisna pravna lica		
· EP ARHITEKTURA I URBANIZAM	695	
· EP HOLDING	-	3.524

· EP ENERGODATA		
· EP INDUSTRJA	2.493	1.763
· EP HIDROINŽENJERING	82	4.990
Svega	3.270	10.277
UKUPNO	43.755	50.428

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma izvršenih usluga, nisu obezbeđena i ne sadrže kamatu.

<i>Prihodi od povezanih pravnih lica</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	2020	2019
Prihodi:		
Ostala poveza pravna lica		
· EP HOLDING	176	197
· EP INDUSTRJA	670	1.028
· EP HIDROINŽENJERING	1.026	1.210
· EP NISKOGRADNJA	141	
· EP VISOKOGRADNJA	353	347
Svega prihodi	2.366	2.782

•Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Ugovaranje u periodu I-XII 2020. godine je značajno iznad planiranog. Plan ugovaranja je iznosio 26.4 miliona EUR, a ugovoren je 30.46 miliona EUR (115%). Dobrom ugovaranju prvenstveno je doprinelo izuzetno uspešno ugovaranje u inostranstvu. U UAE je ugovoren novih poslova u iznosu od 10.7 miliona EUR, što je za 37% iznad planiranog (7.8 miliona EUR). Ugovoranje IC Oman je premašilo planirano ugovaranje za 40%. Planom je bilo predviđeno da se ugovori 6.1 miliona EUR, a ugovoren je 8.5 miliona EUR. Ugovaranje u Kataru je, takođe, veoma dobro u odnosu na očekivanja. Ugovoren je 9.3 miliona EUR, a bilo je planirano 6.5 miliona EUR. Matična kompanija u Srbiji je ugovorila 1.9 miliona EUR (plan je bio 6 miliona EUR).

Uprkos svetskoj pandemiji koja je obeležila 2020. godinu, ENTEL je ne samo ispunio, već i premašio planske parametre po svim elementima, što je još veći uspeh imajući u vidu sve okolnosti koje je pandemija izazvala i koji su je pratili.

Orjentacija ENTELA i u narednom periodu je nastavak višegodišnjeg trenda uspeha i očuvanje i unapređenje dosadašnje dobre i stabilne pozicije na tržištu u svojoj osnovnoj delatnosti kroz potpunu otvorenost i fleksibilnost ka domaćem i svetskom tržištu, uz dobru organizaciju, kadrovsko i stručno usavršavanje.

Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Aktivnosti u oblasti ZŽS ENTEL sprovodi u tri segmenta - izrada projektnih dokumentacija, nadzor nad izvođenjem radova i poslovna zgrada.

U segmentu izrade projektne dokumentacije primenjuju se zakonska, rešenja standardi i najbolja praksa u kreiranju rešenja.

U segmentu nadzora nad izvođenjem radova čine se dodatni naporci kako bi se obezbedilo da izvođači radova na projektima na kojima ENTEL sprovodi nadzor poštuju zakonsku regulativu, standarde i najbolju praksu u oblasti ZŽS. U tom smislu posebno su bitni projekti iz oblasti azotnih oksida (NOx) i odsumporavanja dimnih gasova (ODG).

U okviru poslovne zgrade, ENTEL je još pre 12 godina uspostavio sistem bespapirne komunikacije kojim se smanjuju troškovi za papir i utiče na zaštitu životne sredine u tom domenu. U toku 2020. godine počela puna primena sistema DMS (Document Management System) uspostavljenom na nivou EP.

Pored toga, u saradnji sa EP Holding sprovode se aktivnosti u praćenju i racionalizaciji potrošnje električne i toplotne energije i vode, kao i u segmentu odlaganja otpada.

Postojanje ogrankaka

Energoprojekt Entel a.d. nema registrovane ogranke u Srbiji.

Sedište matičnog i zavisnih društava je u ulici Bulevar Mihaila Pupina broj 12, Novi Beograd.

Detaljan pregled i rezultati poslovanja entiteta Energoprojekt Entela a.d. iskazani su u okviru napomena uz pojedinačne i konsolidovane finansijske izveštaje društava.

Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama konsolidovani finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Ove godine su prvi put primenjeni medjunarodni standardi MSFI 9 I MSFI 15. Detalji primene novih standarda dati su u napomenama uz finansijske izveštaje.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasificuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća;
- krediti (zajmovi) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

U okviru napomena uz finansijske izveštaje detaljno su opisani svi relevantni konsolidovani finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja.

Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje konsolidovani finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da rizični profil Društva uvek bude u skladu ka sklonosću Društva ka rizicima, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturu i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na konsolidovani finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizlaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizlaze iz drugih konsolidovani finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih konsolidovani finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Matičnog Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Matičnog Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, Matičnog Društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomski stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „hedžinga“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, Matična Društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na konsolidovani finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih konsolidovani finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika;
- kamatnog rizika; i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su konsolidovani finansijski instrumenti u konsolidovani finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR-ima i US-dolarima.

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih štopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izložen preko pozicija konsolidovani finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim štopama (Euribor).

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika),

bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni konsolidovani finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrednosti namenjenih prodaji, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja zbog dinamične prirode poslovanja Društva. Društvo nastoji da održi fleksibilnost finansiranja naplatom od kupaca i plasiranjem slobodnih novčanih sredstava. Pored pomenutog, saglasno politici Društva, sa kooperantima se potpisuju "back to back" ugovori kojima se deo rizika vezan za eventualnu docnju u naplati prenosi/deli sa istima.

Većina navedenih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet je Napomena uz finansijske izveštaje (gde je fokus pre svega stavljen na razmatranje finansijskih rizika: kreditni rizik, tržišni rizik i rizik likvidnosti) i/ili drugih internih akata Društva.

III PODACI O STEČENIM SOPSTVENIM AKCIJAMA

Društvo ne poseduje sopstvene akcije. Društvo nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja.

IV. IZJAVA O PRIMENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Energoprojekt Entel a.d. primenjuje KODEKS KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. (koji je usvojen na 10. sednici Upravnog odbora Energoprojekt Entela a.d. održanoj 30.01.2013. godine). Isti je javno dostupan na internet stranici društva (www.ep-entel.com).

Kodeksom korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d. uspostavljaju se principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d., a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja društva.

Osnovni cilj kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca, konzistentnost sistema kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u društvo, sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja društva.

Organi društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kada za tim postoji potreba, budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata društva.

U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja.

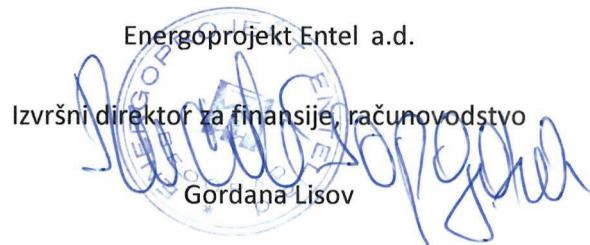

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Miroslav Popović'. The signature is fluid and cursive, with a large, stylized 'M' at the beginning.

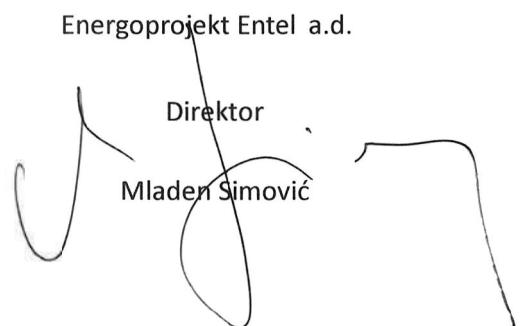
V. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE KONSOLIDOVANOG GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, konsolidovani godišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu društva, uključujući i društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

Lice odgovorno za sastavljanje konsolidovanog godišnjeg izveštaja:

Zakonski zastupnik:

VI. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠnjEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVEŠTAJA *

Napomena *:

- Konsolidovani godišnji finansijski izveštaj Energoprojekt Entela a.d. za 2020. godinu je odobren i prihvачen od strane ODBORA DIREKTORA ENERGOPROJEKT ENTEL-a dana 19.03.2021. godine na 30. sednici OD.

Lice odgovorno za sastavljanje konsolidovanog godišnjeg izveštaja:

Energoprojekt Entel a.d.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo
Gordana Lisov

Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Entel a.d.

Direktor

Mladen Simovic

VII. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA *

Napomena *:

- Odluka o raspodeli dobiti društva za 2020. godinu doneće se na redovnoj godišnjoj skupštini akcionarskog društva. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o raspodeli dobiti društva.

Lice odgovorno za sastavljanje konsolidovanog godišnjeg izveštaja:

Energoprojekt Entel a.d.
Izvršni direktor za finansije, računovodstvo
Gordana Lisov

Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Entel a.d.
Direktor
Mladen Simović

